

Migration och asylpolitik

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse 2005/06:18 Migration och asylpolitik samt en motion som väckts med anledning av skrivelsen och motionsyrkanden väckta bl.a. under den allmänna motionstiden 2005 som rör asyl- och migrationsfrågor.

Regeringen redovisar i skrivelsen den svenska migrations- och asylpolitiken sedan december 2004. I skrivelsen redogörs också för Sveriges roll i Europasamarbetet och det internationella samarbetet i övrigt.

I motionerna, som rör såväl nationella som internationella frågor, och då främst EG-rättsliga aspekter och EU-samarbetet, tas bl.a. upp frågor om skyddsbehov och flyktingar, arbetskraftsinvandring, anhöriginvandring, visumkrav och praxis vid besöksvisum, barn i asylprocessen samt mottagande av asylsökande.

Utskottet föreslår att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om behovet av speciella barntolkar och att regeringen snarast bör återkomma med förslag (s. 52). Därmed tillstyrker utskottet delvis ett motionsyrkande.

Övriga motionsyrkanden avstyrks. Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

I betänkandet finns 64 reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Utskottets överväganden	10
Migrationspolitiken	10
Arbetskraftsinvandring	14
Flyktingpolitiken	22
Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut	35
Visering	41
Asylprocessen	46
Mottagande av asylsökande	53
Organiserad verksamhet, ersättning till asylsökande m.m.	54
Boendet	58
Asylsökande och rätten till arbete m.m.	60
Hälso- och sjukvård och skola m.m.	63
Ersättning till kommunerna m.m.	68
Reservationer	72
1. Migrationspolitiken, punkt 1 (m, fp, kd, c)	72
2. Återtagandeavtal, punkt 2 (fp)	72
3. Återtagandeavtal, punkt 2 (v)	73
4. Barnets bästa, punkt 3 (fp, kd, c, mp)	73
5. Ökade möjligheter till arbetskraftsinvandring m.m., punkt 4 (m, fp, kd, c)	74
6. Arbetskraftsinvandring i övrigt, punkt 5 (fp)	75
7. Arbetskraftsinvandring i övrigt, punkt 5 (mp)	75
8. Säsongsarbete m.m., punkt 6 (m, fp, kd, c)	76
9. Rörlighet för arbetskraften i Öresundsregionen m.m., punkt 7 (m, c)	76
10. Arbetstagarbegreppet inom EU, punkt 8 (m)	77
11. Dokumentlösa arbetare, punkt 9 (mp)	77
12. Skyddsbehov och avvisningsbeslut, punkt 10 (fp, c)	78
13. Skyddsbehov och avvisningsbeslut, punkt 10 (v)	78
14. Skyddsbehov och avvisningsbeslut, punkt 10 (mp)	79
15. Dublinärenden m.m., punkt 11 (m, fp, kd, c)	79
16. Dublinärenden m.m., punkt 11 (v, mp)	80
17. Inre flyktalternativ, punkt 12 (v, c, mp)	80
18. Asylskäl för vissa grupper, punkt 13 (mp)	81
19. Synnerligen ömmande omständigheter, punkt 14 (fp, kd, c)	81
20. Svårt sjuka barn, punkt 15 (fp, c)	82
21. Svårt sjuka barn, punkt 15 (kd)	82
22. Svårt sjuka barn, punkt 15 (mp)	83
23. EU:s flyktingpolitik, punkt 17 (m, fp, kd, c)	83
24. EU:s flyktingpolitik, punkt 17 (v)	84
25. EU:s flyktingpolitik, punkt 17 (mp)	84
26. Utvisning på grund av brott, punkt 18 (fp, c)	85
27. Utvisning på grund av brott, punkt 18 (m)	85
28. Uppehållstillstånd efter viss tid, punkt 19 (kd, v, c, mp)	86

29. Familjesplittring m.m., punkt 20 (kd, c)	86
30. Rådtrum för avresa, punkt 21 (v)	87
31. Återreseförbud, punkt 22 (v, mp)	87
32. Förvar, punkt 23 (kd, c)	87
33. Förvar, punkt 23 (v, mp)	88
34. Viseringsplikt, punkt 24 (kd, v, c, mp)	88
35. Besöksvisum, punkt 25 (fp, kd, c)	89
36. Besöksvisum, punkt 25 (v, mp)	89
37. Visum för asylsökande, punkt 26 (kd, v, c, mp)	90
38. Övriga visumfrågor, punkt 27 (kd)	90
39. Övriga visumfrågor, punkt 27 (mp)	91
40. Asylprocessen, punkt 28 (fp)	91
41. Asylprocessen, punkt 28 (kd)	92
42. Asylprocessen, punkt 28 (v)	92
43. Asylprocessen, punkt 28 (c)	93
44. Asylprocessen, punkt 28 (mp)	93
45. Säkerhetsärenden, punkt 30 (c)	94
46. Offentligt biträde, punkt 31 (fp, kd, v, c, mp)	94
47. Organiserad verksamhet m.m., punkt 32 (v)	95
48. Värdesäkring av dagersättning till asylsökande, punkt 33 (v, mp)	95
49. Asylsökandes boende m.m., punkt 34 (v)	96
50. Ny politik för mottagande av asylsökande, punkt 35 (fp, c)	96
51. Asylsökande och rätten till arbete, punkt 36 (m, fp, kd, c)	97
52. Asylsökande och rätten till arbete, punkt 36 (v, mp)	98
53. Information till asylsökande, punkt 37 (m)	98
54. Information till asylsökande, punkt 37 (c)	99
55. Asylsökandes rätt till vård enligt hälso- och sjukvårdslagen, punkt 38 (v, mp)	99
56. Hälso- och sjukvård i övrigt , punkt 39 (kd, c)	100
57. Hälso- och sjukvård i övrigt , punkt 39 (v, mp)	100
58. Asylsökande barns rätt till skola, punkt 40 (kd, c)	101
59. Asylsökande barns rätt till skola, punkt 40 (v)	101
60. Personer som håller sig gömda, punkt 41 (kd, v, mp)	102
61. Personer som håller sig gömda, punkt 41 (m, c)	102
62. Ansvar för sjukvårdskostnader för gömda, punkt 42 (v, mp)	103
63. Ersättning till kommunerna m.m., punkt 43 (v)	103
64. Ersättning till kommunerna m.m., punkt 43 (c)	104
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	106
Skrivelsen	106
Följdmotion	106
Motion väckt med anledning av skr. 2004/05:4	106
Motion väckt med anledning av skr. 2004/05:161	106
Motion väckt med anledning av skr. 2005/06:85	107
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005	107

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Migrationspolitiken**

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf331 yrkande 1 och 2005/06:Sf334 yrkande 1.

Reservation 1 (m, fp, kd, c)

2. **Återtagandeavtal**

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf5 yrkande 2 och 2005/06:Sf251 yrkande 8.

Reservation 2 (fp)

Reservation 3 (v)

3. **Barnets bästa**

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf334 yrkande 20, 2005/06:Sf364 yrkande 1, 2005/06:Sf388 yrkande 1, 2005/06:So556 yrkande 10 och 2005/06:So699 yrkande 32.

Reservation 4 (fp, kd, c, mp)

4. **Ökade möjligheter till arbetskraftsinvandring m.m.**

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf232, 2005/06:Sf243, 2005/06:Sf259, 2005/06:Sf287, 2005/06:Sf331 yrkande 4, 2005/06:Sf334 yrkande 27, 2005/06:Sf353 yrkandena 1 och 2, 2005/06:Sf364 yrkandena 19–22 och 24, 2005/06:Sf373 yrkande 16, 2005/06:Sf421 och 2005/06:A420 yrkande 24.

Reservation 5 (m, fp, kd, c)

5. **Arbetskraftsinvandring i övrigt**

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:U3 yrkande 8, 2005/06:U338 yrkande 14, 2005/06:Sf364 yrkandena 23 och 25 samt 2005/06:Kr382 yrkande 14.

Reservation 6 (fp)

Reservation 7 (mp)

6. **Säsongsarbete m.m.**

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MI519 yrkande 3 och 2005/06:Bo298 yrkande 12.

Reservation 8 (m, fp, kd, c)

7. **Rörlighet för arbetskraften i Öresundsregionen m.m.**

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf279 yrkande 1 och 2005/06:Sf392.

Reservation 9 (m, c)

8. Arbetstagarbegreppet inom EU

Riksdagen avslår motion 2005/06:Sf331 yrkande 3.

Reservation 10 (m)

9. Dokumentlösa arbetare

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf252 yrkandena 1–3 och 2005/06:Sf347.

Reservation 11 (mp)

10. Skyddsbehov och avvisningsbeslut

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:U23 yrkande 7, 2005/06:Sf5 yrkande 4 och 2005/06:Sf251 yrkande 3.

Reservation 12 (fp, c)

Reservation 13 (v)

Reservation 14 (mp)

11. Dublinärenden m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf251 yrkande 10, 2005/06:Sf364 yrkande 16 och 2005/06:Sf373 yrkandena 4 och 6.

Reservation 15 (m, fp, kd, c)

Reservation 16 (v, mp)

12. Inre flyktalternativ

Riksdagen avslår motion 2005/06:Sf308 yrkandena 1–4.

Reservation 17 (v, c, mp)

13. Asylskäl för vissa grupper

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:U337 yrkande 2, 2005/06:Sf217, 2005/06:Sf290 yrkandena 1–3 och 2005/06:Sf337 yrkande 2.

Reservation 18 (mp)

14. Synnerligen ömmande omständigheter

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf334 yrkande 22 och 2005/06:Sf388 yrkande 5.

Reservation 19 (fp, kd, c)

15. Svårt sjuka barn

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf364 yrkandena 6 och 7, 2005/06:Sf388 yrkandena 7 och 8 samt 2005/06:So699 yrkande 35.

Reservation 20 (fp, c)

Reservation 21 (kd)

Reservation 22 (mp)

16. Uppehållstillstånd vid omhändertagande

Riksdagen avslår motion 2005/06:Sf221.

17. EU:s flyktingpolitik

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:U7 yrkande 6 i denna del, 2005/06:U338 yrkande 7, 2005/06:Sf251 yrkandena 5, 7, 9 och 12–15, 2005/06:Sf334 yrkande 2, 2005/06:Sf364 yrkande 15 och 2005/06:Sf373 yrkandena 1 och 2.

Reservation 23 (m, fp, kd, c)

Reservation 24 (v)

Reservation 25 (mp)

18. Utvisning på grund av brott

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ju530 yrkande 16, 2005/06:Ju564 yrkande 15 och 2005/06:Sf383 yrkandena 27 och 28.

Reservation 26 (fp, c)

Reservation 27 (m)

19. Uppehållstillstånd efter viss tid

Riksdagen avslår motion 2005/06:Sf373 yrkande 13.

Reservation 28 (kd, v, c, mp)

20. Familjesplittring m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf267 yrkande 1, 2005/06:Sf373 yrkande 17 och 2005/06:Sf388 yrkande 9.

Reservation 29 (kd, c)

21. Rådrum för avresa

Riksdagen avslår motion 2005/06:Sf251 yrkande 22.

Reservation 30 (v)

22. Återreseförbud

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf251 yrkande 23 och 2005/06:Sf260.

Reservation 31 (v, mp)

23. Förvar

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf251 yrkande 27, 2005/06:Sf334 yrkandena 10 och 11 samt 2005/06:Sf373 yrkande 14.

Reservation 32 (kd, c)

Reservation 33 (v, mp)

24. Viseringsplikt

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf251 yrkande 24, 2005/06:Sf334 yrkande 19 och 2005/06:Sf373 yrkande 3 i denna del.

Reservation 34 (kd, v, c, mp)

25. Besöksvisum

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf251 yrkande 25, 2005/06:Sf295 och 2005/06:Sf373 yrkande 24.

Reservation 35 (fp, kd, c)

Reservation 36 (v, mp)

26. Visum för asylsökande

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf251 yrkande 26, 2005/06:Sf334 yrkande 16 och 2005/06:Sf373 yrkande 3 i denna del.

Reservation 37 (kd, v, c, mp)

27. Övriga visumfrågor

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:K452 yrkande 2, 2005/06:Ju564 yrkande 17, 2005/06:L342 yrkande 8 och 2005/06:U7 yrkande 6 i denna del.

Reservation 38 (kd)

Reservation 39 (mp)

28. Asylprocessen

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:L342 yrkande 6, 2005/06:Sf5 yrkande 1, 2005/06:Sf289, 2005/06:Sf312 yrkandena 1–3, 2005/06:Sf334 yrkandena 5 och 12, 2005/06:Sf358, 2005/06:Sf364 yrkandena 12 och 13, 2005/06:Sf373 yrkandena 7, 9 och 10 samt 2005/06:Sf406.

Reservation 40 (fp)

Reservation 41 (kd)

Reservation 42 (v)

Reservation 43 (c)

Reservation 44 (mp)

29. Barn i asylprocessen

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om behovet av speciella barntolkare. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2005/06:Sf388 yrkande 4 och avslår motionerna 2005/06:Sf334 yrkandena 13 och 21, 2005/06:Sf364 yrkande 2, 2005/06:Sf388 yrkandena 2 och 3 samt 2005/06:So699 yrkandena 33 och 34.

30. Säkerhetsärenden

Riksdagen avslår motion 2005/06:Sf334 yrkande 26.

Reservation 45 (c)

31. Offentligt biträde

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf334 yrkande 14, 2005/06:Sf364 yrkande 11 och 2005/06:Sf373 yrkandena 5 och 11.

Reservation 46 (fp, kd, v, c, mp)

32. Organiserad verksamhet m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf312 yrkandena 5 och 7, 2005/06:Sf336 yrkande 1 och 2005/06:Sf412.

Reservation 47 (v)

33. Värdesäkring av dagersättning till asylsökande

Riksdagen avslår motion 2005/06:Sf312 yrkande 12.

Reservation 48 (v, mp)

34. Asylsökandes boende m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf312 yrkande 10, 2005/06:Sf376, 2005/06:A247 yrkande 4 och 2005/06:Bo274 yrkandena 5 och 6.

Reservation 49 (v)

35. Ny politik för mottagande av asylsökande

Riksdagen avslår motion 2005/06:Sf364 yrkande 14.

Reservation 50 (fp, c)

36. Asylsökande och rätten till arbete

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf227, 2005/06:Sf229, 2005/06:Sf231 yrkandena 1 och 2, 2005/06:Sf275 yrkandena 1 och 2, 2005/06:Sf312 yrkande 6, 2005/06:Sf331 yrkande 2, 2005/06:Sf333 yrkande 12, 2005/06:Sf389 yrkande 10 och 2005/06:A247 yrkande 6.

Reservation 51 (m, fp, kd, c)

Reservation 52 (v, mp)

37. Information till asylsökande

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf334 yrkande 7 och 2005/06:So429 yrkande 11.

Reservation 53 (m)

Reservation 54 (c)

38. Asylsökandes rätt till vård enligt hälso- och sjukvårdslagen

Riksdagen avslår motion 2005/06:So553 yrkande 1.

Reservation 55 (v, mp)

39. Hälso- och sjukvård i övrigt

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf203, 2005/06:Sf312 yrkandena 15–17, 20 och 21, 2005/06:Sf388 yrkande 6 i denna del, 2005/06:Sf413 och 2005/06:So468 yrkande 5.

Reservation 56 (kd, c)

Reservation 57 (v, mp)

40. Asylsökande barns rätt till skola

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf312 yrkande 14 och 2005/06:Sf388 yrkande 6 i denna del.

Reservation 58 (kd, c)

Reservation 59 (v)

41. Personer som håller sig gömda

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf312 yrkande 18, 2005/06:Sf329 yrkande 1, 2005/06:Sf334 yrkande 24, 2005/06:Sf343, 2005/06:Sf419 yrkandena 1–3 och 2005/06:So699 yrkandena 22 och 23.

Reservation 60 (kd, v, mp)

Reservation 61 (m, c)

42. Ansvar för sjukvårdskostnader för gömda

Riksdagen avslår motion 2005/06:Sf312 yrkande 19.

Reservation 62 (v, mp)

43. Ersättning till kommunerna m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Sf218 yrkandena 1 och 2, 2005/06:Sf267 yrkandena 2 och 3, 2005/06:Sf282 yrkande 1, 2005/06:Sf312 yrkandena 8 och 13, 2005/06:Sf334 yrkandena 3, 4, 6 och 8, 2005/06:Sf336 yrkande 4 och 2005/06:Sf396.

Reservation 63 (v)

Reservation 64 (c)

44. Skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2005/06:18 till handlingarna.

Stockholm den 9 maj 2006

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Tomas Eneroth

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tomas Eneroth (s), Sven Brus (kd), Anita Jönsson (s), Per Westerberg (m), Linnéa Darell (fp), Mona Berglund Nilsson (s), Mariann Ytterberg (s), Ulla Hoffmann (v), Lennart Klockare (s), Tobias Billström (m), Kerstin Kristiansson Karlstedt (s), Solveig Hellquist (fp), Birgitta Carlsson (c), Göte Wahlström (s), Anna Lilliehöök (m), Yilmaz Kerimo (s) och Mona Jönsson (mp).

Utskottets överväganden

Migrationspolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om bl.a. svensk migrationspolitik, återtagandeavtal och barnets bästa.

Jämför reservationerna 1 (m, fp, kd, c), 2 (fp), 3 (v) och 4 (fp, kd, c, mp).

Gällande ordning

Enligt riksdagens beslut hösten 1996 (prop. 1996/97:25, bet. 1996/97:SfU5, rskr. 1996/97:80) bör den svenska migrationspolitiken ses som en helhet som omfattar flykting-, invandrings- och återvändandepolitik och i sin tur ingår i utrikes-, säkerhets-, handels- och biståndspolitik. En ändring av de migrationspolitiska målen godkändes av riksdagen hösten 2000 (prop. 2000/01:1, bet. 2000/01:SfU2, rskr. 2000/01:69 och 70). Jämfört med målen för migrationspolitiken såsom de uttrycks i proposition 1996/97:25 Svensk migrationspolitik i globalt perspektiv innebär den nya målformuleringen att harmoniseringen av flykting- och invandringspolitiken i EU betonas tydligare i migrationspolitiken. Vidare förtydligades att hela kedjan från mottagande av asylsökande till återvändande eller integration i Sverige skall präglas av rättssäkerhet, humanitet och respekt för individens mänskliga rättigheter. Riksdagen antog den 1 december 2004 budgetpropositionen för år 2005 avseende utgiftsområde 8 (prop. 2004/05:1, bet. 2004/05:SfU2, rskr. 2004/05:79). Enligt den är målen för den svenska migrationspolitiken att värna asylrätten i Sverige och internationellt, att upprätthålla en reglerad invandring samt att öka harmoniseringen av asyl- och migrationspolitiken i EU.

Med invandringspolitik avses de principer och regler som anger vilka utlänningar som skall få tillstånd att bosätta sig i Sverige. Invandringen till Sverige är sedan år 1967 reglerad utom för nordiska medborgare samt för EU- och EES-medborgare.

Mottagandet av flyktingar i Sverige är endast ett av flera element i den svenska flyktingpolitiken. Dessutom ingår bl.a. arbete i FN och andra internationella organisationer, ekonomiskt stöd till UNHCR (FN:s flyktingkommisarie) och andra organisationer, arbete inom EU som syftar till ökad harmonisering av politiken och internationellt samarbete i syfte att verka för en solidarisk ansvarsfördelning mellan länder och för att stärka flyktingars rättsliga skydd samt mottagande i Sverige av andra skyddsbehövande än flyktingar.

Skrivelsen

I dag lever 200 miljoner människor i ett annat land än det de föddes i. Enligt UNHCR fanns det år 2004 9,2 miljoner flyktingar i världen. Det är den lägsta siffran på 25 år. Enligt skrivelsen råder nya migrationsmönster som ställer världens länder inför nya möjligheter och utmaningar.

Av skrivelsen framgår att Sverige var en av initiativtagarna till en oberoende global kommission om internationell migration (GCIM) som bildades i december 2003. Kommissionen har den 5 oktober 2005 överlämnat en slutrapport till FN:s generalsekreterare. Vidare anges att migration och utveckling kommer att diskuteras vid en högnivådialog i FN:s generalförsamling under 2006.

Beträffande bilaterala återtagandeavtal anförs i skrivelsen att Sverige har ingått sådana avtal med en rad länder i Europa. Med Ryssland finns ett protokoll om samarbete för att fastställa identitet och medborgarskap samt utfärdande av resedokument. Vidare har en överenskommelse om återtagande ingåtts med UNMIK i Kosovo. I återtagandeavtalen regleras procedurer och kriterier för att den ena parten skall återta personer som vistas utan tillstånd på den andra partens territorium.

Enligt skrivelsen har de återtagandeavtal som Sverige ingått under senare år i flertalet fall svarat mot ett behov av att reglera återtagandevillkoren inför vissa staters framtida medlemskap i EU. I stor utsträckning har det också skett på dessa staters egna initiativ.

Inom EU har kommissionen fått mandat att ingå återtagandeavtal med tredjeland. Rådet är beslutande i dessa frågor. De s.k. gemenskapsavtalen om återtagande förhandlas av kommissionen på uppdrag av medlemsländerna. Medlemsländerna själva tillämpar sedan avtalen för att underlätta återvändandet. I enlighet med EG-rätten har gemenskapsavtalen företräd framför eventuella bilaterala avtal om återtagande som medlemsstaterna ingått.

Enligt skrivelsen har tanken med gemenskapsavtalen om återtagande varit att genom att förhandla gemensamt kan medlemsländernas synpunkter och intressen tillvaratas bättre jämfört med om man förhandlar var och en för sig. Tanken är att dessa återtagandeavtal skall bidra till förbättrad hantering av migrationsströmmar till EU genom utökad samarbete med ursprungsländer och transitländer. Dessutom skall avtalen bidra till att bekämpa människosmuggling.

Rådet har hittills givit kommissionen mandat att förhandla om återtagandeavtal med Marocko, Sri Lanka, Ryssland, Pakistan, Hong Kong, Macao, Ukraina, Albanien, Algeriet, Kina och Turkiet. Förhandlingarna har avslutats med Hong Kong, Macao, Sri Lanka och Albanien.

I april 2005 presenterade Europeiska kommissionen ett förslag till beslut om upprättande av en europeisk återvändandefond för perioden 2008–2013 som en del av ramprogrammet för solidaritet och förvaltning av migrationsströmmar (KOM(2005) 123).

Motionerna

I motion Sf331 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att migrationspolitikens ledstjärna måste vara öppenhet för dem som genom arbete eller på grund av förföljelse vill bygga en framtid i Sverige. Motionärerna anser att invandring bör ses som en tillgång för ett land.

I motion Sf5 av Bo Könberg m.fl. (fp) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att bilaterala återvändandeavtal inte bör ingås med löfte om eventuell motprestation.

I Sf251 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör ta initiativ till en förändring av EU:s politik beträffande återtagandeavtal. Återtagandeavtal har hittills inte haft någon märkbar effekt på verkställandet av avvisningar från EU-länder. Avtalen medför också stora risker för EU internationellt då politiken kan delegitimera tredjeländernas regeringar i de egna medborgarnas ögon.

Birgitta Carlsson m.fl. (c) begär i motion Sf334 yrkande 1 ett tillkännagivande om en öppen, human och generös flyktingpolitik samt ökade möjligheter för människor att komma till Sverige och arbeta och starta företag. Visionen bör enligt motionärerna vara ökad öppenhet över landgränser, där alla skall kunna välja det land där han eller hon vill skapa sig en framtid.

Ett antal motioner tar upp frågan om reglerad invandring i förhållande till portalparagrafen om barnets bästa.

I motion Sf364 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att hänsyn till barnets bästa skall väga tyngre i asylprocessen. Enligt motionärernas uppfattning måste barnets bästa som regel gå före den reglerade invandringen.

Också i motion So556 av Marita Aronson m.fl. (fp) yrkande 10 anförs att barnkonventionen inte skall kunna åsidosättas för att tillgodose en reglerad invandring.

I motionerna Sf388 yrkande 1 av Sven Brus m.fl. (kd), Sf334 yrkande 20 av Birgitta Carlsson m.fl. (c) och So699 yrkande 32 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp, -) begärs tillkännagivanden om att hänsyn till barnets bästa skall väga tyngre än samhällets intresse av att reglera invandringen.

Utskottets ställningstagande

Migrationspolitikens inriktning, såsom den lagts fast av riksdagen, utgår från ett helhetsperspektiv som omfattar såväl flykting- och invandringspolitik som integrationspolitik. Här ingår insatser för att förebygga att människor tvingas fly men också insatser för att underlätta rörlighet över gränserna i ordnade former. En del av målen för den svenska migrationspolitiken är att upprätthålla en reglerad invandring.

Utskottet, som delar bedömningen i motionerna att invandring kan ses som en tillgång för ett land, kan konstatera att en parlamentarisk kommitté ser över reglerna för arbetskraftsinvandring till Sverige och bl.a. gäststudenters möjligheter att stanna kvar och arbeta i Sverige efter avslutade studier. I syfte att utbyta erfarenheter och information ledde Sverige också i mars 2005 ett seminarium om arbetskraftsinvandring. En slutsats vid seminariet var bl.a. att de traditionella invandringsländerna, framför allt Kanada och Australien, ser invandring ur ett långsiktigt perspektiv och som ett sätt att bl.a. öka tillväxten och invånarantalet.

När det gäller flyktingpolitiken kan utskottet konstatera att genom den nya utlänningslagen, som trätt i kraft den 31 mars 2006, sätts skyddsbehovet i fokus. Skyddsgrunderna i den nya utlänningslagen utvidgas så att de också omfattar personer som på grund av svåra motsättningar känner välgrundad fruktan för allvarliga övergrepp. Vidare utvidgas själva flyktingbegreppet till att omfatta människor som förföljs på grund av sitt kön och sin sexuella läggning. Tydligare regler medför enligt utskottets mening också en mer human och rättssäker lagstiftning.

Med det anförda och då något tillkännagivande om öppenhet i migrationspolitiken inte kan anses påkallat avstyrker utskottet motionerna Sf331 yrkande 1 och Sf334 yrkande 1.

Sverige har ingått bilaterala återtagandavtal med en rad länder i Europa. I avtalen regleras procedurer och kriterier för återtagande. Avtalen omfattar återtagande av egna medborgare, tredjelandsmedborgare, statslösa samt transitering. Syftet med avtalen är att fastställa den procedur som berörda myndigheter är hänvisade till i återtagandefrågor. Utskottet utgår från att den grund för ett vidare samarbete i migrationspolitiska frågor mellan länderna som avtalen kan utgöra inte innefattar för länderna ofördelaktiga krav på motprestationer. Av skrivelsen framgår också att de avtal Sverige ingått under senare år i flertalet fall har svarat mot ett behov att reglera återtagandevillkoren inför dessa staters framtida medlemskap i EU. I stor utsträckning har det också skett på dessa staters egna initiativ. Motion Sf5 yrkande 2 avstyrks med det anförda.

När det gäller de s.k. gemenskapsavtalen om återtagande förhandlas dessa av kommissionen på uppdrag av medlemsländerna. Rådet är beslutande i dessa frågor. Det är sedan medlemsländerna själva som tillämpar avtalen i syfte att underlätta ett återvändande och att utöka samarbetet med ursprungsländer och transitländer. Enligt utskottets mening kan återtagandavtalen, genom utökat samarbete med ursprungsländer och transitländer, bidra till en bättre hantering av migrationsströmmar till EU. Utskottet avstyrker med det anförda motion Sf251 yrkande 8.

Enligt den s.k. portalparagrafen om barnets bästa i utlänningslagen skall i fall som rör ett barn särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver. Bestämmelsen innebär att barnets bästa skall vägas in i alla led i asylprocessen, från Migrationsverket, som skall utreda i varje enskilt fall barnets egna skäl för uppehållstill-

stånd och göra en bedömning av barnets bästa i enlighet med lagstiftningen, till migrationsdomstolarna. När det gäller barn i asylprocessen har också breda utbildningsåtgärder genomförts och Migrationsverkets mål är att det skall finnas handläggare med särskild kompetens att utreda barn på samtliga enheter.

I samband med att portalparagrafen om barnets bästa infördes i utlänningslagen anförde regeringen (prop. 1996/97:25 Svensk migrationspolitik i globalt perspektiv) att barnets bästa är en omständighet som skall beaktas bland andra intressen vid utformningen av de svenska invandringsreglerna. Många gånger måste en avvägning göras mellan alternativ som har såväl goda som dåliga konsekvenser för barnet. Utskottet fann i sitt betänkande 1996/97:SfU5 det mycket värdefullt att hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt, genom införandet av portalbestämelsen, sattes i fokus och att lagen därigenom kom att genomsyras av den hänsyn som måste tas till barn vid lagens tillämpning. Utskottet betonade även hur viktigt det är att ett sådant synsätt också präglar myndigheternas arbete. Utskottet delade regeringens uppfattning att prövningen av barnets bästa inte generellt får tillåtas att ta över samhällsintresset att reglera invandringen.

Utskottet, som kan konstatera att denna fråga har behandlats av riksdagen ett antal gånger sedan införandet av portalparagrafen 1997, vidhåller denna uppfattning och menar att hänsynen till barnets bästa inte kan ges en så långtgående innebörd att den blir ett eget kriterium för uppehållstillstånd.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Sf334 yrkande 20, Sf364 yrkande 1, Sf388 yrkande 1, So556 yrkande 10 och So699 yrkande 32.

Arbetskraftsinvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden bl.a. om hinder för rörlighet i Öresundsregionen, ökad möjlighet till arbetskraftsinvandring till Sverige och EU, uppstramning av det EG-rättsliga arbetstagarbegreppet och förbättrade villkor för dokumentlösa.

Jämför reservationerna 5 (m, fp, kd, c), 6 (fp), 7 (mp), 8 (m, fp, kd, c), 9 (m, c), 10 (m) och 11 (mp).

Gällande ordning

Enligt 2 kap. 7 och 8 §§ utlänningslagen (2005:716), NUtL, skall en utlänningsperson som arbetar i Sverige ha arbetstillstånd. Detta gäller oavsett om utlänningspersonen har anställning här eller utomlands. Den som har permanent uppehållstillstånd eller är nordisk medborgare behöver inte ha arbetstill-

stånd. Regeringen får föreskriva andra undantag från kravet på arbetstillstånd (2 kap. 9 § NUtIL). Enligt 5 kap. 1 § utlänningsförordningen (2006:97), NUtIF, är personer som är medborgare i Schweiz eller har ställning som varaktigt bosatt i annan EU-stat undantagna från kravet på arbetstillstånd. Detsamma gäller, oavsett medborgarskap, för deras anhöriga, make/sambo och barn om barnen är under 21 år eller beroende av föräldrarna för sin försörjning.

Enligt 2 kap. 8 § NUtIL i dess lydelse från den 30 april 2006 gäller inte kraven på uppehållstillstånd och arbetstillstånd EES-medborgare och deras familjemedlemmar om de har uppehållsrätt (prop. 2005/06:77, bet. 2005/06:SfU9, rskr. 2005/06:191).

Skrivelsen

I skrivelsen redovisar regeringen uppdraget till den parlamentariska kommittén som skall se över det regelverk som styr arbetskraftsinvandringen till Sverige (dir. 2004:21). Syftet är att utarbeta ett regelverk som medger vidgad arbetskraftsinvandring från länder utanför EU/EES. Utredningen, Kommittén för arbetskraftsinvandring (KAKI), skall utreda behovet av arbetskraftsinvandring, bedöma de konsekvenser som ytterligare sådan invandring kan få för arbetsmarknaden och i övrigt samt föreslå eventuella åtgärder. Kommittén skall beakta pågående arbete inom EU av relevans för uppdraget liksom konsekvenserna för den svenska arbetsmarknaden av EU:s utvidgning. Utredningens kommande förslag skall utgå från de behov av arbetskraft som finns på arbetsmarknaden och syfta till ökad flexibilitet, förenklad administration och långsiktig hållbarhet. En grundläggande utgångspunkt för utredningsarbetet skall vara att löner, försäkringsskydd och övriga anställningsvillkor för personer som invandrar för att arbeta skall vara i nivå med dem som gäller för arbetstagare som redan finns i landet.

Kommittén lämnade den 31 maj 2005 delbetänkandet Arbetskraftsinvandring till Sverige, befolkningsutveckling, arbetsmarknad i förändring, internationell utblick (SOU 2005:50). Delbetänkandet innehåller en redovisning av fakta gällande bl.a. befolkningsutvecklingen i Sverige, den förändrade arbetsmarknaden och Sveriges internationalisering.

Motionerna

Moderaterna

I motion Sf279 av Tobias Billström m.fl. (m) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om hinder för rörlighet för arbetskraften i Öresundsregionen vad gäller medborgarskap. Enligt motionärerna är det omöjligt för tredjelandsmedborgare att ta arbete i det ”andra landet” om man inte tillhör en bristyrkesgrupp. Som exempel redovisas situationen för en dansk familj som bosatte sig i Sverige efter att ha bott och arbetat i Danmark i många år. Vid flytten miste kvinnan, som är cypriot, sitt danska arbetstillstånd.

Ett annat exempel är enligt motionärerna att en utländsk besökare till ett svenskt företag som anländer till Kastrup kan behöva visum till både Sverige och Danmark.

I motion Sf287 av Per Bill (m) begärs ett tillkännagivande om att möjliggöra en svensk motsvarighet till Green Card. Motionären anser att den som fått ett arbetserbjudande omedelbart skall få uppehållstillstånd och arbetstillstånd.

Fredrik Reinfeldt m.fl. (m) begär i motion Sf331 yrkande 3 ett tillkännagivande om att regeringen bör ta initiativ till att arbetstagarbegreppet inom EU stramas upp. Upphållstillstånd för arbete skall ges den som kan försörja sig. Ett par timmars arbete per vecka skall dock inte räcka. I samma motion yrkande 4 begärs förslag om att ge medborgare från länder utanför EU/EES möjlighet att vistas i Sverige under kortare tid för att söka arbete. Under den tid en person söker arbete skall det dock finnas ett krav på självförsörjning och ansvar för boendet.

Folkpartiet

I motion Sf232 av Axel Darvik (fp) begärs ett tillkännagivande om att inrätta temporära arbetstillstånd för semestrande ungdomar som kommer utifrån EES.

I motion Sf353 av Birgitta Ohlsson (fp) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att utländska personer fritt skall få söka arbete i Sverige utan att AMS skall pröva om yrket i fråga är ett bristyrke. I samma motion yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att svensk eller nordisk arbetskraft från andra EU-länder inte skall ha förtur till arbete på den svenska arbetsmarknaden. En modern arbetsmarknad skall inte stänga människor ute på grund av nationalitet.

Lars Leijonborg m.fl. (fp) begär i motion Sf364 yrkandena 19–25 tillkännagivanden som på olika sätt rör arbetskraftsinvandring. Motionärerna anser att Sverige behöver arbetskraft även från länder utanför EU och att människor som befinner sig i Sverige, t.ex. turister, anhöriga på besök eller asylsökande, skall kunna söka och få arbete och arbetstillstånd. Den arbetsgivare som vill rekrytera arbetskraft från länder utanför EU skall också kunna göra det och den som arbetskraftsinvandrat skall omfattas av trygghetssystemen men med en karenstid på tre år för rätt till försörjningsstöd. Vidare anser motionärerna att s.k. U-tillstånd skall införas i syfte att förhindra missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring. Ett sådant tillstånd skall ges till kommuner eller företag som vill rekrytera arbetskraft från länder utanför EU/EES. Dessutom bör EU harmonisera reglerna för arbetskraftsinvandring samt regeringen snarast efter KAKI:s slutbetänkande presentera ett lagförslag som möjliggör arbetskraftsinvandring till Sverige.

Lars Leijonborg m.fl. (fp) begär i motion U338 yrkande 14 ett tillkännagivande om att inrätta ett arbetstillstånd för hela EU. Alla som fått en anställning och kan försörja sig själva skall kunna få ett arbetstillstånd som gäller för hela EU.

Anita Brodén m.fl. (fp) begär i motion MJ519 yrkande 3 ett tillkännagivande om säsongsarbete samt förenklade regelverk för arbetskraftsinvandring. Ökad arbetskraftsinvandring kan minska svårigheterna att rekrytera säsongsarbetskraft.

Lars Leijonborg m.fl. (fp) begär i motion Bo298 yrkande 12 ett tillkännagivande om att förebygga brist på byggarbetskraft. Om inte byggföretagen får rekrytera arbetskraft från övriga Europa kommer bl.a. den höga efterfrågan på bostäder att leda till överhettning av byggmarknaden.

Kristdemokraterna

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion Sf373 yrkande 16 ett tillkännagivande om att öppna för arbetskraftsinvandring. Detta behövs för att klara framtidens välfärd och tillväxt och för att förbättra integrationen av invandrare i Sverige.

Stefan Attefall m.fl. (kd) begär i motion A420 yrkande 24 ett tillkännagivande om arbetskraftsinvandring för att klara framtidens välfärd och tillväxt och för att förbättra integrationen av invandrare.

Centerpartiet

Birgitta Carlsson m.fl. (c) begär i motion Sf334 yrkande 27 ett tillkännagivande om att öppna Sverige för arbetskraftsinvandring. Människor bör i högre utsträckning själva få välja var de vill arbeta.

I motion Sf259 av Åsa Torstensson (c) begärs ett tillkännagivande om att reglerna för arbetskraftsinvandring ses över så att företagen själva får avgöra vilka experter de behöver anställa i Sverige.

Vänsterpartiet

I motion Sf421 av Tasso Stafilidis (v) begärs ett tillkännagivande om att förenkla för dem som vill invandra till Sverige. Enligt motionären är detta nödvändigt för att kunna bibehålla välfärden.

Miljöpartiet

I motion Sf243 av Åsa Domeij m.fl. (mp) begärs ett tillkännagivande om att erforderlig lagstiftning ändras så att arbetskraftsinvandring möjliggörs. Alla som kan försörja sig på eget arbete i Sverige bör få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd men inte rätt till sociala förmåner förrän efter några år.

I motion Sf252 av Gustav Fridolin (mp) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att förbättra de papperslösa arbetarnas möjligheter och ställning. Att det är så svårt att få asyl i Sverige trots skyddsbehov gör att människor går under jorden och ordnar sin försörjning på den rättslösa arbetsmarknaden. I samma motion yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att ratificera konventionen om migrantarbetares rättigheter. Om konventionen hade gällt i Sverige skulle regeringen varit tvungen att åtgärda många av de papperslösas problem. I yrkande 3 begär motionären ett tillkännagivande om en engångsamnesti för papperslösa arbetare. Den skall

gälla för dem som befinner sig i eller har genomgått asylprocessen och varit i landet i tolv månader eller längre och oavsett om de håller sig gömda eller inte.

I motion 2004/05:U3 av Lotta Hedström (mp) begärs i yrkande 8 ett tillkännagivande om preciseringar av hur kopplingen mellan ett överlastat asylsystem, värnande om svensk arbetsrätt och behovet av mer arbetskraft i en snar framtid skall gestaltas i åtgärder.

Maria Wetterstrand m.fl. (mp, –) begär i motion Kr382 yrkande 14 ett tillkännagivande om en översyn av utlänningslagstiftningen med ambitionen att underlätta internationellt samarbete på kulturens alla områden. Enligt motionärerna kan det vara svårt för internationella kulturarbetare att få arbetstillstånd.

Övriga motioner

I motion Sf347 av Luciano Astudillo (s) begärs ett tillkännagivande om att se över utlänningslagen för att göra det möjligt att utdöma skadestånd för arbetsgivare som utnyttjar papperslösa, dvs. personer som sökt asyl i Sverige men fått avslag eller personer som av andra skäl sökt sig till Sverige.

I motion Sf392 av Claes-Göran Brandin och Hans Hoff (s) begärs ett tillkännagivande om att införa övergångsregler för arbetskraftens rörlighet. Reglerna behövs för att garantera att utländsk arbetskraft från EU:s nya medlemsstater inte utnyttjas av oseriösa arbetsgivare och för att motverka lönedumpning och snedvriden konkurrens.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat motioner om arbetskraftsinvandring, bl.a. i betänkandena 2002/03:SfU8 och 2004/05:SfU10. I samband med att riksdagen tog ställning till det förstnämnda betänkandet fick regeringen genom ett tillkännagivande i uppdrag att tillsätta en parlamentarisk utredning för att utreda konsekvenser av och ta fram ett regelverk som medger en större arbetskraftsinvandring från länder utanför EU.

I regeringens skrivelse redovisas i huvudsak innehållet i uppdraget till den parlamentariska kommitté, KAKI, som därefter tillsattes och vars utredningsuppdrag har förlängts till den 18 oktober 2006. Utskottet vill tillägga att det i kommitténs uppdrag också ingår att studera sambandet mellan regelverket för arbetskraftsinvandring och regelverket för asyl och skyddsbehövande i övrigt med utgångspunkten att asyldrätten inte skall urholkas. Med hänsyn härtill anser utskottet att motion 2004/05:U3 yrkande 8 är i huvudsak tillgodosedd och motionsyrkandet avstyrks därför.

Utskottet är väl medvetet om de stora demografiska förändringar och de omfattande pensionsavgångar som Sverige kommer att ställas inför omkring 2010 och åren därefter. För att undvika arbetskraftsbrist och för att säkra en hållbar ekonomisk tillväxt och därmed framtidens välfärd kommer Sverige att behöva öka utbudet av arbetskraft. Det är därför positivt att den parlamentariska kommittén nu arbetar med att ta fram förslag i

syfte att tillgodose detta behov. Utskottet konstaterar att förslag om en vidgad arbetskraftsinvandring kommer att presenteras under hösten 2006. Utskottet förutsätter att regeringen, sedan remissbehandling ägt rum, snarast förelägger riksdagen en proposition med förslag om ökade möjligheter till arbetskraftsinvandring. Något skäl att föregripa resultatet av kommitténs arbete kan utskottet däremot inte se.

Utskottet avstyrker med det anförda motionerna Sf287, Sf331 yrkande 4, Sf364 yrkandena 19–23, Sf232, Sf353 yrkandena 1 och 2, MJ519 yrkande 3, Bo298 yrkande 12, Sf373 yrkande 16, A420 yrkande 24, Sf334 yrkande 27, Sf259, Sf421, Sf243 och Kr382 yrkande 14. Motion Sf364 yrkande 25 får anses tillgodosedd med vad utskottet anført och avstyrks därmed.

Vad gäller hinder för rörlighet i Öresundsregionen noterar utskottet att frågan om att undanröja gränshinder i Norden varit aktuell under flera år inom ramen för det nordiska samarbetet. En arbetsgrupp, som tillsatts av de nordiska arbetsmarknadsministrarna, avslutade sitt arbete i slutet av 2005 och resultatet därav skall enligt uppgift diskuteras i Nordiska ämbetsmannakommittén för arbetsmarknads- och arbetsmiljöpolitik.

Det förhållandet att en person kan mista sitt danska arbetstillstånd och därmed sitt arbete i Danmark genom att flytta till Sverige är inte något som Sverige ensidigt kan påverka. Mot bakgrund härav och då arbetet med att se över överenskommelsen om en gemensam nordisk arbetsmarknad fortfarande pågår avstyrker utskottet motion Sf279 yrkande 1.

När det gäller EU:s behov av arbetskraftsinvandring liksom införandet av arbetstillstånd för hela EU konstaterar utskottet att kommissionen i januari 2005 presenterade en grönbok om en gemensam syn på ekonomisk migration i EU (KOM(2004) 811). Efter ett offentligt samråd lade kommissionen i december 2005 fram en strategisk plan för laglig migration (KOM (2005) 669). Av den framgår att det finns ett allmänt stöd för en gemensam EU-politik om ekonomisk migration om än med stora skillnader när det gäller synen på vilka strategier som bör följas och de förväntade resultaten. Enligt kommissionen uppnås en effektiv EU-lagstiftning därför bättre genom ett antal målinriktade kompletterande åtgärder i form av ett allmänt ramdirektiv och fyra särskilda rättsakter för högutbildade arbetstagare, säsongarbetare, utstationerad personal och avlönade praktikanter. Kommissionen avser att under de kommande fyra åren föreslå detaljerade åtgärder.

Mot bakgrund av det pågående arbetet inom EU med att ta fram direktiv för vissa kategorier av ekonomiska invandrare anser utskottet att motionerna Sf364 yrkande 24 och U338 yrkande 14 får anses åtminstone delvis tillgodosedda och de avstyrks därför.

Vad gäller frågan om att införa övergångsregler kan utskottet konstatera att riksdagen i april 2004 avvisade regeringens och utskottets ställningstaganden att särskilda regler borde införas under en övergångsperiod för arbetstagare från de stater som den 1 maj 2004 blev medlemmar i EU

(skr. 2003/04:119, bet. 2003/04:SfU15, rskr. 2003/04:199). Kommissionen har i en rapport (KOM(2006) 48) redovisat hur övergångsordningarna enligt 2003 års anslutningsakt har fungerat under perioden den 1 maj 2004–30 april 2006. Av rapporten framgår att endast tre medlemsstater (Irland, Sverige och Storbritannien) avstod från att införa nationella restriktioner. Vidare framgår att de flesta länder har sett ett inflöde av arbetskraft från Central- och Östeuropa som varit lägre än väntat. Inget tyder heller på ett ökat antal arbetstagare eller ökade sociala utgifter efter utvidgningen jämfört med de två föregående åren.

Hittills gjorda erfarenheter av utvidgningen 2004 visar enligt utskottet att det under den undersökta perioden varit ett litet inflöde av arbetskraft från de nya medlemsstaterna, som dessutom varit lägre än väntat. Dessutom synes nationella restriktioner ha haft mycket liten inverkan på arbetstagarnas rörlighet. Mot bakgrund härav och då Sverige valt att inte införa några övergångsregler avstyrker utskottet motion Sf392.

Beträffande frågan om arbetstagarbegreppet inom EU vill utskottet hänvisa till nyss nämnda betänkande (bet. 2003/04:SfU15), vari utskottet utförligt redovisade det EG-rättsliga arbetstagarbegreppet. Utskottet anförde att enligt vad Regeringskansliets juridiska expertis uppgivit vid en offentlig utfrågning skulle ett införande av begränsande regler, t.ex. ett krav på att ett arbete skall vara sådant att det ger arbetstagaren möjlighet att försörja sig, för andra medborgare än de egna vara diskriminerande enligt EG-rätten och komma att leda till en talan mot Sverige om fördragsbrott. Utskottet förutsatte dock att regeringen skulle fortsatt verka för sådana förändringar av EU:s regelverk att bättre hänsyn tas till de olika situationer på arbetsmarknaden som kan förekomma och avstyrkte därmed motionsyrkanden om att arbetstagarbegreppet i EG-rätten bör utformas så att arbetet för att ge rätt till uppehållstillstånd skall räcka till den egna försörjningen.

Utskottet konstaterar att det ankommer på regeringen att i förhandlingar inom EU driva de frågor som är av betydelse för Sverige som medlemsland. Arbetet inom EU är emellertid mycket tidskrävande och det är inte ovanligt att t.ex. utarbetandet av ett rådsdirektiv tar flera år i anspråk innan det slutligen kan antas av rådet. Utskottet utgår liksom tidigare från att regeringen inom ramen för EU-arbetet verkar för att sådana förändringar kommer till stånd som krävs för att lösa problem som inte kan lösas på nationell nivå. Med det anförda avstyrker utskottet motion Sf331 yrkande 3.

Såvitt gäller frågan om de s.k. papperslösa arbetarna konstaterar utskottet att det dessvärre finns en grupp människor i Sverige som trots beslut om avvisning eller utvisning ändå inte lämnat landet eller av olika skäl valt att uppehålla sig i Sverige utan att söka uppehållstillstånd eller på annat sätt ge sig till känna för myndigheterna. Det är en situation som inte är bra vare sig för enskilda eller för samhället. Dessa personer är som påpekas i några av motionerna många gånger utlämnade till oseriösa och

hänsynslösa arbetsgivare som inte drar sig för att utnyttja deras utsatthet. Eftersom dessa personer knappast ger sig till känna med mindre än att en generell rätt till uppehållstillstånd införs är det svårt att föreställa sig att de med nuvarande ordning skulle vara hjälpta av en möjlighet att begära skadestånd av dessa arbetsgivare. Vad som nu sagts innebär emellertid inte att utskottet delar uppfattningen att de generellt bör ges en sådan rätt till uppehållstillstånd. En sådan åtgärd skulle enligt utskottets mening strida mot den självklara utgångspunkten att den som fått ett avlägsnandebeslut skall rätta sig efter det liksom att den som vill söka sig till Sverige skall ha de tillstånd som krävs enligt utlänningslagstiftningen.

Därtill kommer att utskottet i betänkande 2005/06:SfU5 Ny prövning av avvisnings- och utvisningsbeslut tog avstånd från kravet på ett s.k. nollställningsbeslut med motiveringen att det skulle innebära att uppehållstillstånd beviljas utan en individuell prövning i varje enskilt fall. Om annat än de individuella skälen tillåts avgöra om uppehållstillstånd skall beviljas eller inte skulle det enligt utskottet innebära att asylprocessen kommer att styras av icke förutsägbara faktorer eller omständigheter. Eftersom en sådan ordning inte gagnar rättssäkerheten kunde den inte accepteras. Utskottet vidhåller denna inställning och avstyrker motionerna Sf252 yrkandena 1 och 3 och Sf347.

Utskottet vill samtidigt erinra om att riksdagen på initiativ av utskottet i nyss nämnda betänkande (bet. 2005/06:SfU5) har beslutat om ändringar i utlänningslagen fr.o.m. den 15 november 2005 som ger vissa grupper som kommit att vistas i Sverige lång tid och vars avvisnings- eller utvisningsbeslut av olika anledningar inte har verkställts en möjlighet till ny prövning av dessa beslut (rskr. 2005/06:10). En grupp som getts denna möjlighet är personer vars avlägsnandebeslut på grund av förhållandena i mottagarländerna inte bedömts kunna verkställas med tvång. Prövningen kunde före den 31 mars 2006 initieras av Migrationsverket självmant eller efter ansökan av utlänningsen.

Av regeringens skrivelse 2005/06:95 En nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna 2006–2009 framgår att FN-konventionen om migrerande arbetares rättigheter trädde i kraft den 1 juli 2003 och att det skydd som stadgas däri i huvudsak redan följer av de sex andra FN-konventionerna om mänskliga rättigheter och av ILO-konventionerna. Regeringen bedömer att arbetet med att skydda de migrerande arbetarnas rättigheter i Sverige bör koncentreras till att säkerställa efterlevnaden av de sex andra FN-konventionerna. Frågan om en ratificering av konventionen är därför inte aktuell i nuläget men kommer vid behov att övervägas på nytt i samband med utarbetandet av nästa nationella handlingsplan. Av skrivelsen framgår också att endast 30 stater har ratificerat konventionen och att flera stater förklarar att de inte avser att göra detta. Utskottet anser inte att riksdagen med anledning av motion Sf252 yrkande 2 bör ta ställning till frågan om ratificering av FN-konventionen. Motionsyrkandet avstyrks därmed.

Flyktingpolitiken

Uppehållstillstånd vid skyddsbehov m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om bl.a. skyddsbehov och avvísningensbeslut, Dublinärenden samt inre flyktalternativ.

Jämför reservationerna 12 (fp, c), 13 (v), 14 (mp), 15 (m, fp, kd, c), 16 (v, mp), 17 (v, c, mp) och 18 (mp).

Gällande ordning

FN-konventionen från 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, Genèvekonventionen, kompletterades år 1967 med det s.k. New York-protokollet. Protokollet innebär att staterna förbinder sig att tillämpa konventionen utan begränsning till händelser som inträffat före den 1 januari 1951 och som regel utan geografisk begränsning till händelser som inträffat i Europa.

Genèvekonventionen innehåller bl.a. en definition av vem som skall anses som flykting och föreskriver förbud mot avvísning eller utvisning av personer till ett land där de riskerar förföljelse eller till ett land där de inte åtnjuter trygghet gentemot att bli sända till ett land där de riskerar förföljelse.

I konventionen definieras en flykting som en person som ”i anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sin ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politisk åskådning befinner sig utanför sitt hemland och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av hemlandets skydd”.

I Genèvekonventionens artikel 33 anges att en flykting inte får avvisas eller utvisas till ett land där hans liv eller frihet hotas på grund av hans ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politiska åskådning.

I artikel 3 i FN:s konvention mot tortyr och annan omänsklig eller förnedrande behandling anges följande.

1. Ingen konventionsstat skall utvisa, återföra eller utlämna en person till en annan stat, i vilken det finns anledning att tro att han skulle vara i fara för att utsättas för tortyr.

2. För att fastställa huruvida sådan anledning föreligger, skall de behöriga myndigheterna beakta alla hänsyn av betydelse, vari i förekommande fall även skall inbegripas förekomsten i den berörda staten av ett konsekvent handlingsmönster av grova, uppenbara eller talrika kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

Också i artikel 3 i den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, Europakonventionen, finns ett förbud mot tortyr.

En ny utlänningslag (2005:716, NutlL) har trätt i kraft den 31 mars 2006. Den nya lagen innebär bl.a. att flyktingbegreppet vidgas till att även omfatta människor, som förföljs på grund av kön eller sexuell läggning. Vidare kommer personer som, utan att vara individuellt förföljda, behöver skydd på grund av en inre eller yttre väpnad konflikt eller andra svåra motsättningar i hemlandet att kunna få uppehållstillstånd som övriga skyddsbehövande.

Flyktingar och övriga skyddsbehövande har enligt utlänningslagen en principiell rätt att få uppehållstillstånd i Sverige. Definitionen av vem som är flykting har samma lydelse som i Genèvekonventionen, dock med uttryckligt angivande att denna rätt gäller oberoende av om förföljelsen utgår från landets myndigheter eller, om dessa inte kan antas bereda skydd mot förföljelse, från enskilda. Som flykting och som skyddsbehövande i övrigt anses även en person som är statslös och som av de uppräknade skälen befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare haft sin vanliga vistelseort, under förutsättning att personen inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill återvända dit.

Enligt 12 kap. 1 § NUtL får en avvisning eller utvisning aldrig verkställas om det finns skälig anledning att tro att utlänningsen riskerar dödsstraff, kroppsstraff eller tortyr eller att utsättas för annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Verkställighet får inte heller ske till ett land där utlänningsen inte är skyddad mot att sändas vidare till ett land där han eller hon riskerar dödsstraff m.m.

I 8 kap. 17 § NUtL anges att när en fråga om avvisning eller utvisning prövas skall hänsyn tas till om utlänningsen på grund av bestämmelserna i bl.a. 12 kap. 1 § NUtL inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att avgörandet verkställs.

Förordning (EG) nr 343/2003 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan som en medborgare i tredjeland har gett in i någon medlemsstat, Dublinförordningen, trädde i kraft den 17 mars 2003 och tillämpas fr.o.m. den 1 september 2003. Förordningen bygger till stor del på samma principer som den tidigare s.k. Dublinkonventionen. Ansvaret för prövning av en asylansökan (en ansökan om internationellt skydd i enlighet med Genèvekonventionen) åligger den medlemsstat som har tagit störst del i den asylsökandes inresa (genom att utfärda visering eller uppehållstillstånd) med undantag av regler om familjeåterförening. Varje medlemsstat får pröva en asylansökan som lämnats in av en tredjelandsmedborgare även om det inte föreligger någon skyldighet enligt förordningen. Vidare får varje medlemsstat, även om den inte är ansvarig enligt förordningen, sammanföra familjemedlemmar och andra släktingar i beroendeställning av humanitära skäl. I förordningen anges att medlemsstaterna bl.a. beaktar principen om non-refoulement.

Skrivelsen

Av skrivelsen framgår att FN:s kommitté mot tortyr har behandlat totalt 48 klagomål mot Sverige. Kommittén har i 11 fall bedömt att ett återsändande av den klagande efter ett beslut om avvisning eller utvisning skulle innebära ett brott mot artikel 3 i FN-konventionen mot tortyr. I 20 fall har kommittén konstaterat att Sverige inte har kränkt konventionen. Sjutton ärenden har avslutats utan sakprövning.

Av skrivelsen framgår att antalet anmälningar till FN:s kommitté mot tortyr har ökat under de senaste åren. Det fanns ett 15-tal öppna ärenden mot Sverige hos kommittén i vilka regeringen ombetts att yttra sig. Av dessa gäller ett ärende utvisning på grund av brott, resten avser asylärenden där avvisnings- eller utvisningsbeslut meddelats.

Enligt skrivelsen innebär den nya utlänningslagen att de olika grunderna för att få uppehållstillstånd skiljs tydligare åt. Vidare har skyddsgrunderna lyfts fram och utvidgats. Också den som flyr på grund av svåra motsättningar i hemlandet och känner välgrundad fruktan för allvarliga övergrepp skall bedömas som skyddsbehövande i övrigt. Förföljelse på grund av kön och sexuell läggning föreslås jämföras med annan förföljelse.

Motionerna

Skyddsbehov och asylrätt

Bo Könberg m.fl. (fp) begär i motion Sf5 yrkande 4 ett tillkännagivande om att regeringen snarast bör återkomma med en samlad analys av orsakerna till det ökande antalet anmälningar i FN:s kommitté mot tortyr och i Europadomstolen samt förslag på åtgärder som bör vidtas för att Sverige i framtiden inte skall fällas i dessa instanser.

I motion Sf251 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att svenska myndigheters respekt för asylrätten och Genèvekonventionen måste stärkas. I motionen anförs att det inte finns skäl att tro att de som söker asyl i Sverige generellt åberopar svagare asylskäl än asylsökande i många andra länder och att det är därför de inte ges flyktningstatus.

I motion Sf308 av Kalle Larsson m.fl. (v) yrkandena 1–4 begärs tillkännagivanden om att UNHCR:s riktlinjer angående försörjningsmöjligheter när det handlar om personer som avvisas till internflykt måste efterlevas, att frivilligorganisationer och internationella organisationer inte kan garantera säkerheten i ett visst område, att bedömningen av säkerhetsläget på internflyktplatsen skall motsvara den verkliga situationen och att hänvisning till inre flyktalternativ fortsättningsvis inte skall tillämpas på ett sätt som sätter asylrätten ur spel. Motionärerna anser att de svenska migrationsmyndigheterna på senare tid har visat en tydlig tendens att använda sig av internflyktalternativet för att undvika beviljande av flyktningstatus eller annat skydd. Detta sker utan att det gjorts någon individuell utredning om rimligheten i det enskilda fallet.

Lotta Hedström (mp) begär i motion U23 yrkande 7 ett tillkännagivande om en generösare tillämpning av asylrätten för personer i behov av skydd.

I motionerna Sf217 och Sf290 yrkandena 1–3 av Torsten Lindström (kd) begärs tillkännagivanden om att judiska flyktingar skall få stanna i Sverige och att avvisning av asylsökande kaldéer (kristna irakier) i Sverige inte för närvarande bör verkställas med hänsyn till den rådande situationen i Irak och att särskild hänsyn bör tas till asylsökande kaldeiska kvinnors skyddsbehov. Uppehållstillstånd bör ges till de asylsökande kaldéer som i dag finns i Sverige. Motionären anser att de som kan bevisa sin identitet bör få stanna i Sverige.

I motion Sf337 Anneli Enochson (kd) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att om inga andra lösningar finns för de i Guantánamo oskyldigt fängslade uigurerna bör de få temporärt uppehållstillstånd i Sverige. I motionen anges att USA inte skickar uigurerna åter till Kina eftersom det finns stor risk att de utsätts för tortyr där. Visar det sig att de trots detta inte får asyl i USA bör Sverige erbjuda dem temporärt uppehållstillstånd till dess att Kina garanterar dem säkerhet.

I motion U337 av Gustav Fridolin och Lotta Hedström (mp) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att flyktingar från Tjetjenien bör få uppehållstillstånd i Sverige så länge konflikten pågår och tills det är någotsånär tryggt att återvända.

Dublinärenden och säkra länder

I motion Sf364 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 16 begärs ett tillkännagivande om att asylprocedurdirektivet snarast bör genomföras samt att förslaget om en lista över säkra länder inte är förenligt med asylrätten.

Sven Brus m.fl. (kd) anför i motion Sf373 yrkandena 4 och 6 att flyktningbegreppet fortfarande tolkas olika av medlemsstaterna varför Dublinförordningens regler och principen om non-refoulement hamnar i konflikt med varandra. Sverige bör enligt motionärerna i större utsträckning utnyttja rätten att pröva asylärenden i syfte att undvika att asylsökande hamnar i stater som har en striktare lagstiftning och praxis än Sverige. Vidare anser motionärerna att en lista över ”säkra länder” inte skall upprättas. Tillkännagivanden härom begärs i motionen.

I motion Sf251 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om att initiativ bör tas till en översyn av Dublinförordningen i syfte att den asylsökandes eget val av land skall vara styrande.

Utskottets ställningstagande

Flyktingar och övriga skyddsbehövande har rätt till uppehållstillstånd i Sverige. I samband med prövningen av en asylansökan skall den beslutande myndigheten ta hänsyn till eventuella verkställighetshinder. Framkommer det att beslutet inte kommer att kunna verkställas bör ett beslut om avlägsnande inte fattas. Uppstår eller framkommer hinder mot verkställighet först

efter ett lagakraftvunnet beslut om avvisning eller utvisning finns dessutom regler om hinder mot verkställighet i 12 kap. utlänningslagen. En avvisning eller en utvisning får aldrig verkställas till ett land om det finns skälig anledning att tro att utlänningen där skulle vara i fara att straffas med döden eller med kroppsstraff eller att utsättas för tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Inte heller får avvisningen eller utvisningen verkställas till ett land där personen inte är skyddad mot att sändas vidare till ett land där han eller hon skulle vara i sådan fara (principen om non-refoulement).

Utskottet kan konstatera att Migrationsverket i regleringsbrevet för 2006 har fått i uppdrag att aktivt arbeta med kvalitetssäkring av beslutsmotiveringar i ärenden där bl.a. risk för tortyr har åberopats av den sökande. Verket skall i detta arbete bl.a. uppmärksamma avgöranden från Europadomstolen och FN:s kommitté mot tortyr. Verket skall även när det gäller utbildningsinsatser prioritera dessa frågor.

Sverige liksom övriga medlemsstater i EU är bundna av folkrättsliga förpliktelser inom såväl internationell flyktingrätt som mänskliga rättigheter i övrigt. Detta innebär att flyktingrättens olika delar, t.ex. att en asylsökande inte får avvisas eller utvisas till ett land där sökandens liv eller frihet hotas på grund av hans eller hennes ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politisk åskådning, alltid skall tillämpas. Detta gäller givetvis även i förhållande till Dublinförordningen. Förordningen, som bygger på principen om första asylland, syftar till att bl.a. garantera de asylsökande tillgång i praktiken till ett förfarande för att avgöra flyktingstatus men också att förebygga missbruk av asylförfarandet. Av förordningen framgår att medlemsstaterna i varje enskilt fall skall göra en individuell bedömning av om det föreligger omständigheter som gör att en asylansökan skall prövas av ett annat land än det som huvudregeln anger.

Utskottet har tidigare, vid behandlingen av motioner om bl.a. Dublinförordningen och avvisningsbeslut vid risk för tortyr, konstaterat att svensk lag till fullo överensstämmer med Europakonventionen och med FN:s tortyrkonvention och därvid uttalat att utskottet utgår från att regeringen även fortsättningsvis noggrant granskar de fall där kritik har uttalats mot Sverige. Utskottet pekade på att det i Dublinförordningen anges att en medlemsstat dels alltid får pröva en asylansökan som lämnats in av en tredjelandsmedborgare, dels får sammanföra familjemedlemmar och andra släktingar i beroendeställning av humanitära skäl. Utskottet anförde också att man genom förordningen har skapat en, i förhållande till Dublinkonventionen, effektivare och snabbare procedur där bl.a. barns ställning stärks, liksom rätten för familjemedlemmar att få sina asylansökningar prövade av en och samma medlemsstat (bet. 2004/05:SfU10). Utskottet vidhåller denna inställning.

Det huvudsakliga syftet med direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behö-

ver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet, det s.k. skyddsgrundsdirektivet, är att garantera att medlemsstaterna tillämpar samma kriterier för att fastställa vilka tredjelandsmedborgare som behöver internationellt skydd samt att garantera en miniminivå avseende förmåner för dessa personer. Enligt skrivelsen är tanken i ett långsiktigt perspektiv att detta skall bidra till att begränsa asylsökandes förflyttningar mellan medlemsstaterna, när sådana förflyttningar endast motiveras av rättsliga skillnader. Medlemsstaterna skall införliva direktivet i sin lagstiftning senast den 10 oktober 2006. En särskild utredare har sett över hur direktivet skall genomföras i Sverige. I januari 2006 överlämnades betänkandet Skyddsgrundsdirektivet och svensk rätt (SOU 2006:6). Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Direktiv 2005/85/EG om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus, det s.k. asylprocedurdirektivet, antogs i december 2005. En särskild utredare skall ta ställning till hur asylprocedurdirektivet skall genomföras i Sverige. Uppdraget skall redovisas senast den 15 juni 2006. I det antagna asylprocedurdirektivet har tidigare föreslagna bilagor med angivande av s.k. säkra tredjeländer utgått. Frågan om antagande av dessa "listor" kommer att tas av rådet vid ett senare tillfälle efter förslag av kommissionen och hörande av parlamentet. Ett eventuellt antagande av listorna innebär endast en möjlighet för medlemsstaterna att använda sig av dessa. När det gäller listor över säkra länder vill utskottet också understryka att inget land kan frångå skyldigheten enligt Genèvekonventionen att varje person har rätt till en individuell prövning av sina asylskäl.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Sf5 yrkande 4, Sf251 yrkande 3, Sf364 yrkande 16, Sf373 yrkandena 4 och 6 samt U23 yrkande 7.

När det gäller frågan om möjligheten för en person att välja vilket land han eller hon vill söka skydd i kan utskottet konstatera att principen om första asylland fortsatt bör gälla som utgångspunkt för prövningen av en asylansökan. Utskottet avstyrker motion Sf251 yrkande 10.

Vid prövningen av om en person har behov av skydd i Sverige bedöms också om det finns ett s.k. inre flyktalternativ. Härmed avses att en person har en faktisk möjlighet att leva inom en annan del av hemlandet och där få skydd. Finns ett inre flyktalternativ och kan personen ta sig till ett sådant område på ett säkert sätt föreligger inte något behov av skydd i Sverige. Utskottet utgår från att det inre flyktalternativet, som är en internationellt vedertagen princip, bara aktualiseras som alternativ till flyktingskapet i de fall den enskilde har tillgång till ett effektivt skydd mot förföljelse i hemlandet. Med det anförda avstyrker utskottet motion Sf308 yrkandena 1–4.

Vad gäller motionsyrkanden om avvísningar eller utvisningar till vissa länder förutsätter utskottet att en bedömning av skyddsbehovet alltid sker individuellt vid prövningen av uppehållstillståndsfrågor, varvid omständigheterna i det enskilda fallet och situationen i hemlandet beaktas. Beträffande temporära uppehållstillstånd för uigurer vill utskottet peka på att Sverige kan ta emot personer i behov av skydd för vidarebosättning i Sverige. Detta sker inom ramen för den s.k. flyktingkvoten och efter samråd med UNHCR. Motionerna Sf217, Sf290 yrkandena 1–3, Sf337 yrkande 2 och U337 yrkande 2 avstyrks med det anförda.

Synnerligen ömmande omständigheter m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om bl.a. uppehållstillstånd vid synnerligen ömmande omständigheter och för svårt sjuka barn.

Jämför reservationerna 19 (fp, kd, c), 20 (fp, c), 21 (kd) och 22 (mp).

Gällande ordning

Enligt 5 kap. 6 § NUtL får uppehållstillstånd, om det inte kan ges på annan grund, beviljas en utlännings om det vid en samlad bedömning av utlännings situation föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen skall särskilt beaktas utlännings hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet.

Barn får beviljas uppehållstillstånd även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd skall beviljas vuxna personer.

Skrivelsen

I skrivelsen anges att sommaren 2004 kom en första kartläggning av asylsökande barn med uppgivenhetssymtom. Regeringen utsåg i september 2004 en nationell samordnare med uppgift att kartlägga situationen för dessa barn och att stärka det förebyggande arbetet. En första rapport, som presenterades i april 2005, visade att över 400 asylsökande barn haft någon form av uppgivenhetssymtom sedan år 2002 och att antalet barn ökat dramatiskt de senaste åren.

I juli 2005 fattade regeringen ett praxisbeslut rörande ett barn med uppgivenhetssymtom som tydliggjorde att barns egna asylskäl alltid skall utredas och bedömas. Beslutet slog också fast att barn med livshotande sjukdom skall beviljas uppehållstillstånd i Sverige om det inte finns vård att tillgå i hemlandet. Regeringen underströk att större hänsyn skall tas till hur ett barns psykosociala utveckling påverkas av en avvísning.

Motionerna

I motionerna Sf388 av Sven Brus m.fl. (kd) yrkande 5 och Sf334 av Birgitta Carlsson m.fl. (c) yrkande 22 begärs att riksdagen beslutar om ändring av 5 kap. 6 § NUtL enligt följande: "Om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, får tillstånd beviljas en utlänning över 18 år om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen skall särskilt beaktas utlänningens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet. Barn får beviljas uppehållstillstånd enligt denna paragraf om det föreligger särskilt ömmande omständigheter."

I motion Sf364 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkandena 6 och 7 begärs tillkännagivanden om att det barn som befinner sig i ett livshotande tillstånd eller där allvarliga men för barnets fortsatta liv kan befaras, och dess familj, skall beviljas permanent uppehållstillstånd eller medicinsk prövning och bedömning av en oberoende läkarkommission eller expertgrupp. Vidare skall barnfamiljer som vistas i Sverige när den nya instans- och processordningen träder i kraft, få rätt till en ny prövning enligt den nya utlänningslagens regler varvid hänsyn även skall tas till 1 kap. 10 § NUtL om barnets bästa.

I motion Sf221 av Anne-Marie Ekström (fp) begärs ett tillkännagivande om att uppehållstillstånd bör ges av humanitära skäl när små barn omhändertagits enligt lagen om vård av unga (LVU). Motionären anför att trots den svåra situation som dessa familjer befinner sig i kan familjerna få avslag på sina asylansökningar. När det gäller synnerligen ömmande omständigheter skall ribban ligga något lägre när det gäller barn. Att avvisa barn, särskilt små barn, tillsammans med föräldrar som inte kan ta hand om dem kan inte vara till barnens bästa och förenligt med barnkonventionen.

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion Sf388 yrkandena 7 och 8 tillkännagivanden om att apatiska barn skall få stanna i Sverige och att en flyktingbarnkommission bör tillsättas för att bringa klarhet i vad som har hänt med de barn som har utvisats. Enligt motionärerna har vägledande beslut om apatiska barn visat sig sakna praktisk betydelse.

Maria Wetterstrand m.fl. (mp, -) begär i motion So699 yrkande 35 ett tillkännagivande om att svårt sjuka barn bör få uppehållstillstånd av humanitära skäl.

Utskottets ställningstagande

Genom den nya utlänningslagen, som trätt i kraft den 31 mars i år, har bestämmelsen om humanitära skäl i 1989 års utlänningslag ersatts av en möjlighet att ge uppehållstillstånd vid synnerligen ömmande omständigheter. Bestämmelsen är avsedd att användas för de situationer som inte omfattas av någon av huvudgrunderna för uppehållstillstånd. Vid pröv-

ningen skall en samlad bedömning göras särskilt av den sökandes hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet. Beträffande prövningen av ärenden som rör barn är syftet med bestämmelsen att mildra nuvarande praxis så att portalparagrafen om barnets bästa får det genomslag som avsågs redan när bestämmelsen infördes. Barns egna asylskäl skall utredas och bedömas individuellt, och i lagen föreskrivs uttryckligen att omständigheterna när det gäller barn inte behöver ha samma allvar och tyngd som beträffande vuxna. Utskottet, som välkomnade förslaget, var inte berett att föreslå att olika rekvisit skulle gälla för vuxna och barn. En sådan ordning skulle enligt utskottet kunna få till följd att ett barn känner en så stark press från omgivningens sida att det uppfattar att familjens möjligheter att stanna i Sverige hänger på dess förmåga att leva upp till kraven i utlänningslagen. Utskottet befarade dessutom att om rekvisitet vad gäller barns skäl preciseras på annat sätt än för vuxna skulle det kunna få till följd att kraven på vuxnas skäl kommer att uppfattas som strängare än avsett (bet. 2004/05:SfU17). Utskottet vidhåller denna uppfattning.

Ett råd för samråd och informationsutbyte om barnfrågor inom det migrations- och asylpolitiska området har nyligen inrättats. Till ledamöter har utsetts företrädare med särskild kompetens i dessa frågor såsom barnläkare, Barnombudsmannen samt representanter från Rädda barnen, Röda Korset, Sveriges Psykologförbund, Bris och Migrationsverket. Rådet har bl.a. behandlat frågor om barn med uppgivenhetssymtom, barnets egna asylskäl samt vad barnets bästa i asylprocessen innebär.

Av skrivelsen framgår att en första kartläggning av asylsökande barn med uppgivenhetssymtom gjordes sommaren 2004, och en nationell samordnare med uppgift att kartlägga situationen för dessa barn och att stärka det förebyggande arbetet utsågs i september samma år. En första rapport, en kartläggning och kunskapsöversikt, presenterades i april 2005 och visade att över 400 asylsökande barn haft någon form av uppgivenhetssymtom sedan år 2002 och att antalet barn ökat dramatiskt de senaste åren. Den 20 juni 2005 presenterade samordnaren en uppdatering av den första rapporten och den tredje rapporten, en fördjupningsstudie, presenterades den 2 maj i år.

Regeringen avgjorde ett ärende om barn med uppgivenhetssymtom den 7 juli 2005 där barnet och den övriga familjen beviljades permanenta uppehållstillstånd av humanitära skäl. I beslutet gjordes en samlad bedömning av barnets hälsotillstånd, osäkerheten i hemlandet och att ett återvändande skulle innebära att barnet antas ta bestående skada i sin psykosociala utveckling om avvisning till hemlandet sker. Beslutet tydliggjorde att barns egna asylskäl alltid skall utredas och bedömas. Beslutet slog också fast att barn med livshotande sjukdom skall beviljas uppehållstillstånd i Sverige om det inte finns vård att tillgå i hemlandet. Regeringen underströk också att större hänsyn skall tas till hur ett barns psykosociala utveckling påverkas av en avvisning.

Som angetts ovan skall barns egna asylskäl utredas och bedömas individuellt. Utskottet förutsätter att myndigheterna tillämpar bestämmelsen om uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter på avsett sätt. Utskottet vill även peka på att det i bestämmelsen uttryckligen anges att omständigheterna när det gäller barn inte behöver ha samma allvar och tyngd som beträffande vuxna.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Sf334 yrkande 22 och Sf388 yrkande 5 om ändring i utlänningslagen samt motionerna Sf364 yrkandena 6 och 7, Sf388 yrkandena 7 och 8 samt So699 yrkande 35 om svårt sjuka barn. Även motion Sf221 om att uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter bör ges till familjer där barn omhändertagits enligt LVU avstyrks med det anförda.

EU:s flyktingpolitik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motioner om EU:s gemensamma flyktingpolitik.

Jämför reservationerna 23 (m, fp, kd, c), 24 (v) och 25 (mp).

Gällande ordning

Genom Amsterdamfördraget, som trädde i kraft den 1 maj 1999, ingår bl.a. frågor om asyl, invandring och vissa frågor om fri rörlighet för personer i förstapelarsamarbetet. Också frågan om fördelning mellan EU-länderna i samband med mottagandet av flyktingar kom genom Amsterdamfördraget att omfattas av EG-fördraget. För att upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa anges i EG-fördraget att åtgärder skall fastställas beträffande t.ex. miniminormer för mottagande av asylsökande och förfaranden för att bevilja eller återkalla flyktingstatus.

I och med Amsterdamfördraget blev Schengensamarbetet, som kom till som en separat överenskommelse utanför det dåvarande EG-samarbetet för att skynda på samarbetet kring fri rörlighet för personer, en del av EU:s gemensamma regelverk. Schengenregelverket omfattar de länder som var medlemmar före den 1 maj 2004, med undantag av Storbritannien och Irland. Norge och Island deltar i samarbetet genom ett specialavtal. Danmark, som har reserverat sig mot att Schengenavtalet flyttas över till den första pelaren, kan inom sex månader besluta om man skall genomföra de beslut som fattats av Schengenländerna i sin nationella lagstiftning. De nya medlemsstaterna från den 1 maj 2004 omfattas inte omedelbart av Schengenreglerna. Beslut kommer att fattas separat om dessa länders deltagande.

I april 2004 avslutades i enlighet med Amsterdamsfördraget det första steget för att uppnå en gemensam europeisk migrations- och asylpolitik, och EU:s 25 medlemsstater har därmed enats om miniminivåer på en rad områden, bl.a. asylprocedurer, skyddsgrunder, mottagandet av asylsökande och regler för anhöriginvandring.

Regeringskonferensen om ett nytt konstitutionellt fördrag avslutades i Bryssel den 18 juni 2004. Det nya fördraget innebär bl.a. en övergång till beslut med kvalificerad majoritet och medbeslutande för Europaparlamentet inom asyl- och migrationsområdet. Medlemsstaterna behåller emellertid sin vetorätt när det gäller att bestämma hur många tredjelandsmedborgare som får beviljas inresa i landet för att söka arbete. Unionen skall fastställa en gemensam politik avseende asyl, alternativt skydd och tillfälligt skydd i enlighet med internationell flyktingrätt, och en gemensam invandringspolitik som innebär en effektiv förvaltning av migrationsströmmar och en rättvis behandling av tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta i medlemsstaterna. Fördraget undertecknades i Rom den 29 oktober 2004 och skulle träda i kraft den 1 november 2006, förutsatt att samtliga medlemsstater då ratificerat fördraget.

Av regeringens skrivelse 2005/06:85 Årsboken om EU framgår att drygt hälften av medlemsstaterna har godkänt det konstitutionella fördraget. Med anledning av utfallet av folkomröstningarna i Frankrike och Nederländerna utlyste stats- och regeringscheferna i EU:s medlemsstater den 16–17 juni 2005 en reflexionsperiod och bestämde sig för att återkomma till frågan under första halvåret 2006. Det österrikiska ordförandeskapet kommer inför Europeiska rådet i juni 2006 att fortsätta arbetet med uppföljning av reflexionsperioden.

I november 2004 antogs Haagprogrammet, ett flerårigt arbetsprogram för att gå vidare mot en gemensam lagstiftning på asyl- och migrationsområdet. I programmet ges den externa dimensionen av asyl och migration en framskjuten position. EU:s politik bör inriktas på att i en anda av delat ansvar bistå tredjeländer i att förbättra sin kapacitet att hantera migration och skydd av flyktingar genom långsiktiga lösningar. Kommissionen uppmanas att utarbeta regionala EU-skyddsprogram i partnerskap med tredjeländer och i nära samråd med UNHCR. Programmen skall även innehålla ett frivilligt EU-gemensamt program för vidarebosättning.

Skrivelsen

Under år 2004 ansökte 300 000 människor om asyl i någon av EU:s 25 medlemsstater. I skrivelsen anges att asylsökande som kommer till EU skall få en rättssäker prövning av sitt asylärende och ett bra mottagande, oavsett vilket EU-land de kommer till. Ett mellan alla medlemsstater delat ansvar för asylsökande kommer att öka Europas kapacitet att ge skydd åt dem som behöver det. Sverige verkar enligt skrivelsen för en human och solidarisk europeisk flyktingpolitik.

Kommissionen presenterade i maj 2005 en handlingsplan för det praktiska genomförandet av Haagprogrammet. En viktig del i programmet är enligt skrivelsen ökade insatser utanför Europa för att bidra till att utveckla asyl- och migrationssystemen i grannländerna och att tillsammans med UNHCR bistå med att lösa upp flyktingsituationer ute i världen. En för Sverige viktig fråga att verka för inom EU är en gemensam s.k. flyktingkvot.

Av skrivelsen framgår att för asylområdet är målsättningen, för den andra etappen av det gemensamma europeiska asylsystemet, att inrätta ett gemensamt asylförfarande och en enhetlig ställning för dem som beviljas asyl eller alternativa skyddsformer. En utvärdering av den första etappens rättsliga instrument skall genomföras före 2007, för att nya åtgärder under den andra fasen skall kunna antas senast 2010.

Motionerna

I motion Sf364 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om vikten av att upprätta en adekvat standard vad gäller asylprocessen och att EU:s gemensamma minimiregler måste utgå från en humanitär nivå samt att en enskild medlemsstat alltid skall ha möjlighet att ha en humanare flyktingpolitik än vad de gemensamma reglerna föreskriver. För att asylsökande inte skall söka sig till de stater där sannolikheten att få asyl är störst måste enligt motionärerna miniminivåerna i asylprocedurdirektivet vara solidariskt utformade och binda medlemsstaterna.

Även i motion U338 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 7 anges att EU:s flyktingpolitik skall utformas med gemensamma miniminormer som ger möjlighet för det enskilda medlemslandet att föra en mer solidarisk politik. Vidare yrkas att regeringen med kraft skall motverka asylförslag som bryter mot internationell flyktingrätt.

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion Sf373 yrkandena 1 och 2 tillkännagivanden om att Sverige bör verka för en mer generös och rättighetsbaserad europeisk flyktingpolitik med full respekt för internationella åtaganden och ett ökat inslag av finansiell solidaritet i EU:s flyktingpolitik.

I motion Sf251 av Lars Ohly m.fl. (v) krävs ett fortsatt tillbakavisande av förslag att lägga asylprövningsförfarandet utanför EU beträffande människor som rest in i EU för att söka asyl. Vidare bör nya förhandlingar om direktivet och rambeslutet om människosmuggling påkallas och regeringen använda sin vetorätt mot ytterligare repressiva förslag inom området asyl och immigration. Regeringen bör också ta initiativ till att det inom EU genomförs en studie av konsekvenserna av de antagna rättsakterna på asylområdet för möjligheten att få tillträde till asylproceduren. Enligt motionärerna försvårar EU:s regler om visum, transportörsansvar, kampen mot olaglig invandring och de nya direktiven på asylområdet för asylsökande att få skydd i Europa. Asylprocedurdirektivet måste omarbetas grundligt för att tillgodose de mest fundamentala rättssäkerhetskraven, och reger-

ingen bör ta initiativ till dels en ny rättsakt för att garantera rätten till skydd och tillgången till en asylprocedur, dels ett nytt direktiv om minimigarantier avseende individuell frihet, säkerhet och rättvisa för tredjelandsmedborgare inom EU. Direktivet skall ge fulla rättsliga garantier och rätt till överklagande. I yrkandena 5, 7, 9 och 12–15 begärs tillkännagivanden härom.

I motion Sf334 av Birgitta Carlsson m.fl. (c) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att Sverige skall vara pådrivande för att ett generöst och humant synsätt införlivas i den europeiska flyktingpolitiken med fokus på att bevara varje individs rätt att söka asyl.

I motion U7 av Ulf Holm m.fl. (mp) yrkande 6 i denna del begärs ett tillkännagivande om asylfrågor. I motionen anförs att EU:s restriktiva flyktingpolitik bygger upp högre murar mot omvärlden. Motionärerna vill ha generösa asyl- och flyktingregler och motsätter sig därför ökad restriktivitet med en harmonisering till det sämre av EU:s asyl- och invandringspolitik.

Utskottets ställningstagande

Ett av EU:s mål är att utveckla unionen som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. I april 2004 avslutades det första steget för att uppnå en gemensam europeisk migrations- och asylpolitik, och EU:s 25 medlemsstater har därmed enats om miniminivåer på en rad områden, bl.a. asylprocedurer, skyddsgrunder, mottagandet av asylsökande och regler för anhöriginvandring.

Som angetts ovan har det s.k. asylprocedurdirektivet antagits i december 2005. En särskild utredare skall ta ställning till hur direktivet skall genomföras i Sverige och redovisa sitt uppdrag senast den 15 juni 2006. Direktivets syfte är att föreskriva likvärdiga förfaranden för beviljande och återkallande av flyktingstatus i EU-staterna. Bland annat regleras rätten till rättshjälp och att varje vuxen asylsökande skall få ett personligt beslut och att avslag skall motiveras. Vidare finns bestämmelser om rätten till överklagande och handläggning av ansökningar för personer som kommer från ett säkert tredjeland respektive från säkra ursprungsländer.

I det nya fördraget föreskrivs att unionen skall fastställa en gemensam politik avseende asyl, alternativt skydd och tillfälligt skydd i enlighet med internationell flyktingrätt, och en gemensam invandringspolitik som innebär en effektiv förvaltning av migrationsströmmar. Fördraget, som undertecknades i oktober 2004, skulle träda i kraft den 1 november 2006 under förutsättning att samtliga medlemsstater då ratificerat fördraget. Drygt hälften av medlemsstaterna har i dag godkänt fördraget.

I utskottets yttrande till det sammansatta konstitutions- och utrikesutskottet över skrivelse 2003/04:13 Europeiska konventet om EU:s framtid ansåg utskottet sig kunna dela regeringens inställning att inriktningen på konventets förslag som syftar till en framtida gemensam europeisk asyl- och invandringspolitik bör stödjas. Utskottet uttalade att det då också är nöd-

vändigt att beslut kan fattas av rådet med kvalificerad majoritet. Utskottet menade att för att uppnå en asyl- och invandringspolitik som verkligen är gemensam är det även nödvändigt att alla medlemsstater har i huvudsak överensstämmande regler och att detta samtidigt kommer att medföra att den samlade politiken för alla medlemsstater blir mer humanitär och rätts-säker än om olika regler tillåts. Utskottet delade även regeringens uppfattning att den gemensamma asyl- och invandringspolitiken skall ha en hög nivå vad avser humanitet, tillämpning av asylrätt och internationella åtaganden.

Målsättningen för det andra steget av den gemensamma asylpolitiken är att inrätta ett gemensamt asylförfarande och en enhetlig ställning för dem som beviljas asyl eller alternativa skyddsformer. En utvärdering av den första etappens rättsliga instrument skall genomföras före 2007.

Utskottet kan konstatera att målet för EU:s flyktingpolitik enligt det nya fördraget är att upprätta ett gemensamt och enhetligt asylsystem som skall säkerställa en hög och jämn skyddsnivå för flyktingar och andra i behov av internationellt skydd. Utskottet noterar att grundläggande rättigheter enligt bl.a. Europakonventionen och Genèvekonventionen därvid måste iakt-tas fullt ut.

Enligt utskottets mening krävs det ett ökat inslag av finansiell solidaritet i EU:s flyktingpolitik. Vidare anser utskottet att arbetet med att förebygga och undanröja orsaker till flykt och påtvingad migration kräver en helhets-syn och en samordning av olika politikområden inom EU. Utskottet kan också konstatera att i november 2004 antogs det s.k. Haagprogrammet enligt vilket EU-politiken bör inriktas på att bistå tredjeländer i att för-bättra sina möjligheter att genom långsiktiga lösningar hantera migration och skydd av flyktingar.

Utskottet, som förutsätter att regeringen även fortsatt verkar för en asyl- och migrationspolitik inom EU som tillgodoser höga rättssäkerhetskrav, avstyrker med det anförda motionerna Sf334 yrkande 2, Sf364 yrkande 15, Sf373 yrkandena 1 och 2, U7 yrkande 6 i denna del samt U338 yrkande 7. Utskottet avstyrker med det anförda även motion Sf251 yrkan-dena 5, 7, 9 och 12–15.

Verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut

Utskottets förslag i korthet

Utskottet bör avslå motioner om utvisning på grund av brott, familjesplittring vid verkställighet, återreseförbud samt förvar.

Jämför reservationerna 26 (fp, c), 27 (m), 28 (kd, v, c, mp), 29 (kd, c), 30 (v), 31 (v, mp), 32 (kd, c) och 33 (v, mp).

Gällande ordning

Enligt 12 kap. 15 § andra stycket NUtIL skall en utlänning som avvisas lämna landet inom två veckor och en utlänning som utvisas lämna landet inom fyra veckor efter det att beslutet vann laga kraft, om inte annat bestämts i beslutet.

Av 8 kap. 5 § NUtIL framgår att beslut om avvisning inte får fattas senare än tre månader efter den första ansökan om uppehållstillstånd efter ankomsten till Sverige. För beslut som fattas senare används uttrycket utvisning.

Av 8 kap. NUtIL framgår att en utlänning får utvisas ur Sverige, bl.a. om han eller hon döms för ett brott som kan leda till fängelse och om han eller hon döms till svårare påföljd än böter, och fortsatt brottslighet här i landet kan antas, eller om brottet bl.a. inneburit så allvarlig skada för enskilda eller allmänna intressen att personen inte bör få stanna. Den domstol som handlägger brottmålet beslutar om utvisning.

Vid utvisningen skall hänsyn tas till anknytningen till det svenska samhället varvid särskilt skall beaktas personens levnadsomständigheter och om han eller hon har barn i Sverige samt barnets behov av kontakt med föräldern liksom hur kontakten har varit och hur den skulle påverkas av att föräldern utvisas. Också övriga familjeförhållanden och vistelsetid i Sverige skall beaktas.

En flykting får utvisas endast om brottet är synnerligen grovt och det skulle medföra allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta utlänningen stanna. Utvisning får också ske om utlänningen i Sverige eller utomlands har bedrivit verksamhet som har inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han eller hon skulle fortsätta sådan verksamhet här.

Synnerliga skäl krävs vid beslut om utvisning om utlänningen haft permanent uppehållstillstånd sedan minst fyra år när åtal väcktes eller om han eller hon då varit bosatt i Sverige sedan minst fem år. En utlänning får inte utvisas, om utlänningen kom till Sverige innan han eller hon fyllt 15 år och vistats här sedan minst fem år när åtal väcktes.

Ett beslut om utvisning utan samband med brott som fattas av Migrationsverket får förenas med ett förbud att under viss tid återvända till Sverige, ett s.k. återreseförbud. När en domstol beslutar om utvisning på grund av brott, skall beslutet kombineras med ett förbud om återresa.

Förutsättningarna för att hålla en asylsökande i förvar regleras i 10 kap. NutIL.

Motionerna

Utvisning på grund av brott

I motion Ju530 av Beatrice Ask m.fl. (m) yrkande 16 begärs ett tillkännagivande om att lagstiftningen avseende utvisning på grund av brott bör skärpas. Enligt motionärerna bör mindre hänsyn tas till den enskildes familjeförhållanden, och det bör endast krävas särskilda skäl, inte synnerliga, för utvisning av en person som varit bosatt i Sverige en längre tid.

Lars Leijonborg m.fl. (fp) begär i motion Sf383 yrkandena 27 och 28 tillkännagivanden om skärpta regler och individuell prövning i samband med utvisning på grund av brott. Vid den individuella prövningen i samband med brottmålet kan domstolen avstå från utvisning om det finns stark anknytning till Sverige eller liten risk för återfall i brottslighet. I motionen anges att återfallsbrottslighet är vanligt och att skärpta regler vid utvisning kan ha en preventiv effekt. Det bör klargöras i vilka fall anknytning till Sverige inte skall medföra utvisning. Barnperspektivet måste naturligtvis väga tungt vid straffutmätningen, men i dag anses exempelvis även åtskilliga barnlösa personer ha tillräcklig anknytning för att inte utvisas.

I motion Ju564 av Holger Gustafsson m.fl. (kd) yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om att personer som försvarar våldsmetoder för att främja religionstolkning och politiska agendor måste kunna utvisas. Motionärerna anser att det måste ses som ett brott att förhårliga och rättfärdiga terrorism. Ingen person skall dock utvisas utan rättslig prövning eller till länder som nyttjar tortyr eller dödsstraff.

Övrigt om verkställighet

I motion Sf267 av Solveig Hellquist (fp) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att asylsökande barn som är föremål för utredning eller insatser inom socialtjänsten inte skall kunna avvisas. Motionären anser att en avvisning avseende ett barn inte skall verkställas under en pågående utredning om eventuella övergrepp eller när föräldrarna inte kan ge barnen nödvändig omsorg.

I motion Sf388 av Sven Brus m.fl. (kd) yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att frågan om ansvaret för asylsökande barn som av något skäl omhändertagits av myndigheterna men som vid utvisning återförs till sina föräldrar skall utredas. Inga avvisningar bör få verkställas i avvaktan på en sådan utredning.

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion Sf373 yrkande 17 ett tillkännagivande om att utvisnings- och avvisningsbeslut som leder till familjesplittring skall inhiberas, såvida synnerliga skäl ej föreligger. I yrkande 13 begärs att regeringen lägger fram ett förslag till en faktisk tidsgräns för när uppehållstillstånd skall ges vid verkställighetshinder. Motionärerna anser att när en avvisning eller utvisning inte kan verkställas på grund av att hemlandet inte tar emot personen skall efter en viss tid ett uppehållstillstånd ges.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf251 ett tillkännagivande om att en utlänning efter ett beslut om avvisning alltid skall ha skäligt rådrum för sin avresa, och inte som i dag två veckor (yrkande 22). I yrkande 23 begärs ett tillkännagivande om att möjligheten att förena ett utvisningsbeslut med ett återreseförbud bör begränsas. Enligt motionärerna kan ett återreseförbud hindra personen från att söka asyl på grund av förföljelse som inträffat efter utvisningen.

I motion Sf260 av Erling Wälivaara (kd) begärs ett tillkännagivande om en översyn och reformering av Sveriges asylpolitik. Enligt motionären är handläggningstiderna ofta långa, och många asylsökande anpassar sig under tiden till det svenska samhället. Att ge den som utvisas ett återreseförbud på två år är därför inhumant.

Förvar

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion Sf373 yrkande 14 ett tillkännagivande om att förvarstagande endast skall ske i undantagsfall och att en faktisk tidsgräns skall fastställas. Vidare bör alternativa former utredas och prövas.

I motion Sf251 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 27 begärs ett tillkännagivande om att en utredning bör tillsättas för att se över förvarsreglerna i utlänningslagen (10 kap. 1 och 4 §§ NUtL). Förutsättningar för förvar är enligt motionärerna vaga och ger stort utrymme för godtycke från tillämpande myndigheter. Det är inte heller acceptabelt att det inte finns någon tidsbegränsning för förvar.

Birgitta Carlsson m.fl. (c) begär i motion Sf334 yrkandena 10 och 11 tillkännagivanden om att barn inte skall kunna tas i förvar och att förvarstagandet måste begränsas. I stället bör anmälningsplikt användas.

Utskottets ställningstagande

En utländsk medborgare som döms för ett brott kan under vissa förutsättningar utvisas ur Sverige på grund av sin kriminalitet. De begränsningar som finns rör bl.a. utlänningsanslutning till det svenska samhället. I fall där barn berörs skall också särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver. Det finns inga bestämmelser om när frågan om utvisning på grund av brott skall tas upp till prövning, varför detta avgörs av åklagare och domstolar. Beslutet om utvisning fattas emellertid alltid av den domstol som handlägger brottmålet. Utskottet, som kan konstatera att det nyligen införts regler i syfte att stärka barnperspektivet i mål om utvisning på grund av brott, anser att något tillkännagivande om skärpta lagregler inte bör göras. Utskottet utgår från att den domstol som handlägger frågan gör en skälig avvägning i varje enskilt fall.

Med det anförda avstyrks motionerna Sf383 yrkandena 27 och 28 samt Ju530 yrkande 16. Även motion Ju564 yrkande 15 avstyrks.

När det gäller yrkande om att uppehållstillstånd skall ges efter viss tid vid verkställighetshinder har utskottet tidigare och senast i betänkande 2004/05: SfU10 behandlat ett liknande motionsyrkande. Utskottet uttalade då att varje ansökan om uppehållstillstånd skall prövas individuellt och det måste vara en rättssäker process där samtliga omständigheter och skäl för beslutet utreds. Utskottet ansåg sig inte kunna tillstyrka yrkanden om att ett uppehållstillstånd skall ges enbart på den grund att en viss tid förflutit. Utskottet vidhåller detta ställningstagande. Utskottet vill här också peka på att det i den nya utlänningslagen stadgas att om det i ett ärende om verkställighet kommer fram nya omständigheter så skall Migrationsverket pröva om dessa omständigheter utgör hinder mot verkställighet. Hindren mot verkställighet kan utgöras av hinder av praktisk natur, exempelvis om utlänningsens hemland inte tar emot honom eller henne och fortsatta kontakter i frågan med det landet inte bedöms kunna nå framgång och förutsatt att utlänningsen själv medverkat till att en verkställighet skall kunna genomföras. Migrationsverket får i dessa fall bevilja ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om hindret är tillfälligt och ett permanent uppehållstillstånd om hindret är bestående.

Utskottet avstyrker med det anförda motion Sf373 yrkande 13.

I utlänningslagen regleras inte särskilt frågan om hur verkställighet av ett avvisnings- eller utvisningsbeslut skall ske, men enligt den praxis som utlänningsmyndigheterna följer skall familjer inte splittras vid en avvisning. Utskottet kan konstatera att en avvägning i det enskilda fallet alltid måste ske och utgår från att myndigheterna beaktar utlänningslagens bestämmelse om att barnets bästa särskilt skall beaktas. Detta gäller självklart även då det är fråga om verkställighet av ett avvisnings- eller utvisningsbeslut. Utskottet avstyrker med det anförda motion Sf373 yrkande 17.

Enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) hindrar ett beslut om vård med stöd av LVU inte ett beslut om avvisning eller utvisning enligt utlänningslagen. När det gäller frågan om verkställighet av lagakraftvunna avvisningsbeslut där barn i en familj har omhändertagits av sociala myndigheter har liknande yrkanden behandlats av utskottet tidigare, bl.a. i samband med behandlingen av proposition 1996/97:25 Svensk migrationspolitik i globalt perspektiv vari föreslogs att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd skall få meddelas om det behövs för vård enligt LVU. Utskottet ansåg att det var bra att det i lagstiftningen klargjordes att en kollision mellan de båda lagarna ger utrymme för att ge ett tidsbegränsat uppehållstillstånd så länge barnets vård- och skyddsbehov kvarstår. Utskottet delade regeringens bedömning att det inte är rimligt att ett omhändertagande enligt LVU automatiskt innebär att barnet och vårdnadshavaren får stanna i Sverige (bet. 1996/97:SfU5). Utskottet uttalade vidare att stor vikt måste fästas vid socialnämndens uppfattning om nämnden hörs med anledning av tveksamhet om ett uppehållstillstånd skall meddelas eller ej. Utskottet förutsatte att de myndigheter som tillämpar utlänningslagen och vederbörande socialnämnd skall kunna samarbeta i frå-

gorna på det sätt som gagnar barnet bäst. Utskottet, som inte finner skäl att nu göra annan bedömning, avstyrker motionerna Sf267 yrkande 1 och Sf388 yrkande 9.

Enligt utskottets mening förutsätter ett fungerande asylsystem att de som har meddelats lagakraftvunna avvisnings- och utvisningsbeslut lämnar landet. Utgångspunkten måste alltid vara att personen lämnar landet frivilligt. Av Migrationsverkets årsredovisning för 2005 framgår att målet för arbetet med verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut skall utvecklas och effektiviseras så att tiden mellan lagakraftvunna beslut och utresa minskar och att andelen personer som självmant återvänder inom den lagstadgade tiden skall öka. Utskottet anser inte att det bör göras något tillkännagivande i enlighet med motion Sf251 yrkande 22 om att en person med ett lagakraftvunnet avvisningsbeslut skall ges skäligt rådrum för sin avresa utöver nu lagstadgat. Motionen avstyrks.

Om en utlänning avvisas eller utvisas kan beslutet förenas med återreseförbud. Sådant förbud att återvända till Sverige utan tillstånd under viss tid eller utan tidsbegränsning är obligatoriskt när domstol förordnar om utvisning på grund av brott.

I fråga om EES-medborgare och deras familjemedlemmar får ett återreseförbud bara meddelas vid beslut om avvisning eller utvisning som grundar sig på hänsynen till allmän ordning eller säkerhet. Om det finns särskilda skäl för att förbudet inte längre skall gälla kan regeringen ompröva ett återreseförbud. Även Migrationsverket skall i vissa fall ompröva beslut som verket har meddelat som första instans om beslutet befinns vara oriktigt.

I Gränskontrollutredningens betänkande Gränskontrollag (SOU 2004:110) anges att ett återreseförbud kan få långtgående konsekvenser för den enskilde som därigenom kan bli avstängd från affärs- och släktbesök eller andra former av besök i samtliga Schengenländer, varför ett sådant beslut endast skall fattas där omständigheterna i det enskilda fallet motiverar det. Mot denna bakgrund har också enligt utredningen praxis i fråga om återreseförbud ändrats. Efter Sveriges inträde i Schengensamarbetet har antalet meddelade återreseförbud minskat från ca 600–800 per månad före 2001 till nuvarande ca 100 per månad. Enligt ett regeringsavgörande skall återreseförbud meddelas endast när omständigheterna i det enskilda fallet särskilt motiverar det, exempelvis om personen har uppträtt under olika identiteter och använt sig av falska dokument till stöd för detta eller har anmärkningar rörande vandel som inte bara är bagatellartade engångsföreteelser. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Med det anförda och då utskottet anser att beredningen av förslaget bör avvaktas avstyrker utskottet motionerna Sf251 yrkande 23 och Sf260.

Ett beslut om förvar fattas av den myndighet som handlägger ärendet, och beslutet kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Beslutet omprövas inom vissa tidsfrister, och varje ny prövning av ett beslut om förvar skall

föregås av en förhandling. Förutsättningarna för att hålla en asylsökande i förvar regleras i utlänningslagen. Ett barn kan under starkt begränsade förutsättningar tas i förvar och får inte skiljas från sin vårdnadshavare genom att denne eller barnet tas i förvar. Är det tillräckligt att barnet ställs under uppsikt får förvar inte tillgripas.

Av regeringens skrivelse om en handlingsplan för de mänskliga rättigheterna 2006–2009 (2005/06:95) framgår att direktiv till en utredning om förvar är under utarbetande inom Regeringskansliet. Direktivet planeras bl.a. omfatta en utvidgad översyn av förvarsverksamheten.

Utskottet, som anser att utredningen bör avvaktas, avstyrker med det anförda motionerna Sf251 yrkande 27, Sf334 yrkandena 10 och 11 samt Sf373 yrkande 14.

Visering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden bl.a. om viseringsplikt, besöksvisum, visum för asylsökande och viseringsavgiftens storlek.

Jämför reservationerna 34 (kd, v, c, mp), 35 (fp, kd, c), 36 (v, mp), 37 (kd, v, c, mp), 38 (kd) och 39 (mp).

Gällande ordning

En utlännings som reser in i eller vistas i Sverige skall enligt 2 kap. 3 och 8 §§ NUtL ha visering om han eller hon inte har uppehållstillstånd, har ställning som varaktigt bosatt eller är nordisk medborgare. Regeringen får föreskriva andra undantag från kravet på visering (2 kap. 9 § NUtL). Enligt 3 kap. 1 § NUtL gäller undantag bl.a. för EU-medborgare samt vissa konventionsflyktingar och statslösa personer.

I rådets förordning (EG) nr 539/2001 regleras vilka tredje länders medborgare som behöver visering respektive vilka som är undantagna från viseringskrav.

Visering kan utfärdas antingen som enhetlig visering enligt föreskrifterna i Schengenkonventionen eller som en nationell visering.

Enhetlig visering enligt 3 kap. 1 och 2 §§ NUtL får beviljas i högst tre månader om utlänningsen har ett gällande pass, dokument utvisande bl.a. syftet med vistelsen, en medicinsk reseförsäkring, tillräckliga medel för uppehållet och återresan samt inte har meddelats inreseförbud och inte heller kan anses äventyra den allmänna ordningen, rikets säkerhet eller någon av Schengenstaternas internationella förbindelser. En sådan visering är giltig vid inresa och vistelse i Schengenstaterna. Enhetlig visering får inte beviljas om det framstår som sannolikt att avsikten med vistelsen är en annan än den uppgivna eller att utlänningsen inte kommer att lämna Sve-

rige eller Schengenområdet efter viseringstidens utgång. En visering som utfärdats av behörig myndighet i en annan Schengenstat gäller i Sverige (3 kap. 3 § NUtL).

En visering som ger tillstånd att resa in i och vistas i Sverige men inte i en annan Schengenstat får utfärdas som nationell visering enligt 3 kap. 4 § NUtL om det är nödvändigt av humanitära skäl, på grund av Sveriges internationella förpliktelser eller om det annars finns ett starkt nationellt intresse att bevilja visering. Vid bedömningen skall en avvägning göras mellan hur angeläget syftet med besöket är och risken för att den person som beviljas visering inte kommer att lämna Sverige efter viseringstidens utgång. Finns särskilda skäl får en sådan visering beviljas för längre tid än tre månader, dock högst ett år.

Ansökan om visering skall göras före inresa till Sverige och beslut om visering får inte överklagas.

Motionerna

Viseringsplikt

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion Sf373 yrkande 3 i denna del ett tillkännagivande om att Sverige inom EU bör arbeta för att visumlistan kortas. Kravet på visum skall inte få användas för att stänga asylsökande ute.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf251 yrkande 24 ett tillkännagivande om att regeringen i EU bör verka för att korta ned listan över visumpfiktiga länder och för att visumkrav inte skall användas för att stänga ute flyktingar och kortsluta Genèvekonventionen.

Birgitta Carlsson m.fl. (c) begär i motion Sf334 yrkande 19 ett tillkännagivande om att viseringskraven bör ses över. Motionärerna anser att listan över viseringspliktiga länder bör kortas, att viseringspolitiken inte får användas för att försvåra för människor att söka asyl och att kostnaderna för visum kan försvåra för människor från fattiga områden att söka visum.

Besöksvisum

I motion Sf295 av Maria Larsson (kd) begärs ett tillkännagivande om att i enlighet med Riksdagens revisorers kritik tydliggöra riktlinjer för besöksvisum. Motionären anser det oacceptabelt att de som lever i Sverige inte kan få besök av sina anhöriga.

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion Sf373 yrkande 24 förslag till förändringar av systemet med besöksvisum så att de som lever i Sverige inte förvägras besök av sina anhöriga.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf251 yrkande 25 ett tillkännagivande om att regeringen bör utfärda tydliga riktlinjer så att Migrationsverkets handläggning av besöksvisum skall genomsyras av en inställning som grundas på icke-diskriminering och humanism. Enligt motionärerna är det inte rimligt att avslå en visumansökan av det skälet att landsmän till den sökande tidigare hoppat av.

Visum för asylsökande

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion Sf373 yrkande 3 i denna del ett tillkännagivande om att utreda ett system med s.k. nödvisum till asylsökande. Motionärerna påpekar att asyl inte kan sökas från utlandet och att det för inresa i Sverige krävs visum. De anser att kravet på visum inte skall få användas för att stänga asylsökande ute.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf251 yrkande 26 ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppgift att lägga fram förslag om en procedur för utfärdande av asylvisum. Enligt motionärerna är det numera i det närmaste omöjligt ta sig till EU för att söka asyl.

Birgitta Carlsson m.fl. (c) begär i motion Sf334 yrkande 16 ett tillkännagivande om att låta människor söka asyl på svenska ambassader i andra länder. Humanitära visum skulle ge människor som verkligen behöver asyl en möjlighet att också få det.

Övriga visumfrågor

I motion K452 yrkande 2 av Mikael Oscarsson (kd) begärs ett tillkännagivande om att inte tillåta inresetillstånd för islamister som förespråkar folkmord på judar.

Holger Gustafsson m.fl. (kd) begär i motion Ju564 yrkande 17 ett tillkännagivande om att utländska hatpropagandister som uppammar terrorism inte skall släppas in i landet.

Peter Eriksson m.fl. (mp, –) begär i motion L342 yrkande 8 ett tillkännagivande om svårigheter med turistvisum för homosexuella.

Ulf Holm m.fl. (mp) begär i motion U7 yrkande 6 i denna del ett tillkännagivande om att EU:s förslag om höjda visumkostnader kommer att leda till att det blir omöjligt för fattiga människor att besöka EU/EES-området och att regeringen måste motsätta sig detta förslag.

Utskottets ställningstagande

Viseringsplikt

Det övergripande målet för den svenska viseringspolitiken är att skapa så stor frihet som möjligt för personer att röra sig över gränserna. Det är av största vikt att kontakter mellan människor i olika länder underlättas, i fråga om såväl släkttkontakter som kommersiella och kulturella förbindelser på olika plan. Önskemålet om fri rörlighet måste dock ställas mot nödvändigheten av att upprätthålla en reglerad invandring.

Genom förordning (EG) nr 539/2001 med förteckning över vilka tredjelandsmedborgare som behöver visering respektive vilka som är undantagna från viseringskrav är viseringspolitiken inom EU i denna del fullt ut harmoniserad. Detta innebär att det inte längre finns några tredje länder för vilka medlemsstaterna ensidigt får bestämma om medborgarna i dessa länder skall omfattas av viseringskrav eller inte. Även om Sverige är bundet av nämnda EG-förordning vill utskottet understryka vikten av att Sverige

inom EU aktivt driver frågan om viseringsfrihet för så många länder som möjligt. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Sf373 yrkande 3 i denna del, Sf251 yrkande 24 och Sf334 yrkande 19.

Utskottet vill tillägga att det av regeringens skrivelse framgår att rådets förordning (EG) nr 851/2005 om ändring av förordning (EG) nr 539/2001 vad gäller ömsesidighetsmekanismen trädde i kraft 2005. Beslutet innebär att viseringstvång inte med automatik skall införas i förhållande till det tredje land som påför en medlemsstat ett viseringskrav. I stället skall den berörda medlemsstaten tillsammans med kommissionen vidta åtgärder tillsammans med det aktuella tredje landet i syfte att upphäva viseringstvånget.

Besöksvisum

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat frågan om besöksvisum. I betänkande 2000/01:SfU9 hänvisade utskottet till Riksdagens revisorers rapport den 8 februari 2001 Visum för besök i Sverige. Enligt revisorerna borde sambandet mellan visering och uppehållstillstånd klargöras så att politiken blir konsistent. Visering borde inte vägras för att den sökande tidigare begärt uppehållstillstånd i Sverige. En tydligare vägledning från regeringen var också önskvärd. Eftersom Anhörigkommittén hade i uppdrag att beakta möjligheten för äldre anhöriga att hålla kontakt med anhöriga i Sverige genom visering/uppehållstillstånd för besök förutsatte utskottet att de förhållanden som påtalats av revisorerna skulle uppmärksammas av regeringen. Något uttalande av riksdagen var därför inte aktuellt, och behandlade motioner avstyrktes därmed.

Anhörigkommittén gjorde i sitt delbetänkande Vår anhöriginvandring (SOU 2002:13) bl.a. bedömningen att regeringens tidigare uttalanden om vikten av en så generös viseringspolitik som möjligt borde få större genomslag. Presumtionen vid en tillståndsprövning måste vara att det inte är fråga om en person som avser att hoppa av. Inte heller skall en tidigare ansökan om permanent uppehållstillstånd nödvändigtvis påverka bedömningen negativt. Med en restriktiv praxis för permanent uppehållstillstånd utanför kärnfamiljen borde tidsbegränsade tillstånd i stället kunna utgöra huvudregel för att upprätthålla släktkontakter.

Utskottet konstaterar att något förslag som tar sikte på att underlätta för anhöriga att få visum för släktbesök ännu inte har förelagts riksdagen. Utskottet förutsätter dock att Anhörigkommitténs betänkande alltjämt bereds inom Regeringskansliet inom ramen för beredningen av förslagen i utredningsbetänkandet Anhörigåterförening (SOU 2005:103). Sistnämnda betänkande är för närvarande föremål för remissbehandling till den 7 juni 2006. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Sf373 yrkande 24, Sf295 och Sf2251 yrkande 25.

Visum för asylsökande

Som utskottet framhöll i sitt betänkande 2004/05:SfU10 är viseringsinstrumentet inte avsett att ta till vara personers behov av skydd. Utskottet ansåg att utlänningslagens bestämmelser uppfyller Genèvekonventionen i

fråga om skyldigheten att ge skydd till den som riskerar förföljelse i hemlandet. Utskottet påpekade också att Sverige efter samråd med UNHCR tar emot personer i behov av skydd inom ramen för den s.k. flyktingkvoten. Utskottet har inte funnit anledning att ändra uppfattning i frågan och avstyrker med det anförda motionerna Sf373 yrkande 3 i denna del, Sf251 yrkande 26 och Sf334 yrkande 16.

Utskottet vill tillägga att medlemsstaterna vid Europeiska rådets möte i november 2004 enades om ett nytt flerårigt arbetsprogram för att skapa ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, det s.k. Haagprogrammet. Av programmet framgår att EU:s politik bör inriktas på att i en anda av delat ansvar bistå tredje länder så att de skall kunna förbättra sin kapacitet att hantera migrationsflöden och erbjuda flyktingar skydd och varaktiga lösningar. I enlighet därmed presenterade kommissionen i september 2005 ett förslag till regionala EU-skyddsprogram i tredje länder med inriktning på kapacitetsuppbyggande och inbegripande ett EU-gemensamt program för vidarebosättning.

Övriga visumfrågor

En utlännning får som nämnts beviljas visering om vissa villkor är uppfyllda. Däremot får visering inte beviljas om det framstår som sannolikt att avsikten med vistelsen är en annan än den uppgivna eller att utlännningen inte kommer att lämna Sverige eller Schengenområdet efter viseringstidens utgång. Viseringsinstrumentet ger en möjlighet att kontrollera utlänningsans inresa i Sverige, och det är framför allt Migrationsverket eller, efter verkets bemyndigande, svensk utlandsmyndighet som avgör om visering skall beviljas eller inte. Någon rätt att resa in föreligger inte och ett beslut att inte bevilja visering kan inte heller överklagas. Mot bakgrund av vad nu anförts saknas enligt utskottets mening skäl för riksdagen att med anledning av motionerna Ju564 yrkande 17 och K452 yrkande 2 ta initiativ till en förändring av viseringsreglerna. Utskottet avstyrker motionerna i fråga.

Inte heller i fråga om turistvisum för homosexuella finner utskottet skäl att föreslå riksdagen att göra ett uttalande. Prövningen av ett viseringsärende går ut på att i varje enskilt fall göra en bedömning av besökets angelägenhetsgrad, om erforderliga dokument finns och om personen i fråga har tillräckliga medel för sitt uppehälle och för återresan. Även möjligheten att vid behov kunna genomföra en avvisning eller utvisning ingår i bedömningen. Med det anförda avstyrker utskottet motion L342 yrkande 8.

När det gäller frågan om höjda viseringsavgifter noterar utskottet att viseringsavgiften enligt beslut av rådet i december 2001 skall motsvara kostnaderna för att utfärda en visering. Den nuvarande nivån på avgiften fastställdes genom ett rådsbeslut 2003, då det även beslöts att beloppet skall ses över regelbundet. Hösten 2005 tog Frankrike upp frågan om att höja avgiften från 35 till 60 euro.

Vid rådets möte den 27 april 2006 nåddes en politisk överenskommelse om att senast den 1 januari 2007 höja viseringsavgiften till 60 euro. Några länder, däribland Sverige, har förklarat sin avsikt att vid den kommande omröstningen motsätta sig förslaget. Vid rådsrådet enades man också om att medlemsstaterna skall kunna helt avstå från att ta ut viseringsavgift, t.ex. för barn under sex år och i vissa fall för studenter och forskare.

Utskottet konstaterar att Sverige vid den kommande omröstningen avser att motsätta sig en höjning av viseringsavgiften men att rådet kan besluta om avgiftens storlek med kvalificerad majoritet. Utskottet avstyrker därmed motion U7 yrkande 6 i denna del.

Asylprocessen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört om behovet av speciella barntolkar och att regeringen snarast bör återkomma med förslag. Därmed bifalls delvis ett motionsyrkande om barntolkar.

Riksdagen bör vidare avslå motioner om bl.a. asylprocessen och offentligt biträde.

Jämför reservationerna 40 (fp), 41 (kd), 42 (v), 43 (c), 44 (mp), 45 (c) och 46 (fp, kd, v, c, mp).

Gällande ordning

Den 31 mars i år trädde den nya instans- och processordningen i kraft. Utlänningsnämnden har upphört och överprövning av Migrationsverkets beslut sker i migrationsdomstolar och Migrationsöverdomstolen. Migrationsdomstolarna utgörs av tre länsrätter, och Kammarrätten i Stockholm är migrationsöverdomstol. En tvåpartsprocess med möjlighet till muntlig förhandling vid ett överklagande skall tillämpas.

Sedan den 1 januari 2005 har Migrationsverket en ny organisation. Syftet med den nya organisationen har varit att åstadkomma tydligare styrning, större enhetlighet och ett effektivare utnyttjande av verkets resurser.

I 18 kap. NUtL finns regler om offentliga biträden. Migrationsverket förordnar offentligt biträde för den som åtgärden avser i de mål och ärenden som anges.

Skrivelsen

Regeringen har tillkallat en särskild utredare med uppdrag att i samverkan med Domstolsverket förbereda och vidta åtgärder för inrättandet av den nya instans- och processordningen (dir. 2004:149). Domstolsverket har samtidigt fått eget uppdrag att förbereda den nya ordningen.

I skrivelsen anges att den nya instans- och processordningen för utlänningsärenden ställer höga krav på kvalificerad tolkning vid de muntliga förhandlingarna. En särskild utredare har haft i uppdrag att se över frågan om hur ett ökat behov av kvalificerade kontakttolkare kan tillgodoses. Utredningen redovisade i april 2005 sitt uppdrag i betänkandet Tolkutbildning – nya former för nya krav (SOU 2005:37). I betänkandet lämnas förslag till hur kontakttolkutbildningen fr.o.m. 2007 kan reformeras för att möta de krav som ställs på kvalificerad tolkning framför allt inom rättsväsendet. Betänkandet har remissbehandlats och förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet. Utredningen lämnade i en lägesrapport i januari 2005 förslag till hur fler kvalificerade tolkar kan utbildas med start redan under 2005. Regeringen beslutade den 2 juni 2005 att uppdraga till Stockholms universitet att genomföra en särskild utbildningsinsats i enlighet med förslaget.

I syfte att säkerställa att det finns ett tillräckligt antal tolkar när reformen genomförs, har regeringen vidare i budgetpropositionen för år 2006 anvisat medel till Stockholms universitet för en fortsättning av denna utbildningsinsats (prop. 2005/06:1 utgiftsomr. 16 Utbildning och universitetsforskning).

Motionerna

Migrationsverket och migrationsdomstolarna

I motion Sf364 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) begärs i yrkandena 12 och 13 tillkännagivanden om behovet av dels riktade utbildningsinsatser för dem som kommer att arbeta i den nya asylprocessen, dels en extern översyn och utvärdering av den nya instans- och processordningen.

Bo Könberg m.fl. (fp) begär i motion Sf5 yrkande 1 ett tillkännagivande om att avvisningsärenden bör följas upp och utvärderas i större utsträckning. Motionärerna anser att med en sådan uppföljning kan kunskapen om de förföljda gruppernas situation i hemlandet förbättras.

I motion Sf373 av Sven Brus m.fl. (kd) begärs tillkännagivanden om att ett system med medborgarvittnen vid uppenbart ogrundade ansökningar bör införas och att en översyn av Migrationsverkets bruk av språktester bör genomföras. I Migrationsverkets regleringsbrev bör anges att språktesterna skall upphöra medan översynen pågår (yrkandena 7 och 10). Vidare begärs i yrkande 9 att regeringen återkommer med en redogörelse över vilka åtgärder som vidtagits för att auktoriserade översättare och tolkar anlitas i asylprocessen.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf312 yrkandena 1–3 tillkännagivanden om att det bör tydliggöras för Migrationsverkets anställda hur uppgifter, ansvar och befogenheter fördelas i organisationen. Vidare bör en förstärkning av Migrationsverkets omvärldsbevakning ske, liksom av analyser och kunskapsuppbyggnad vad gäller asylområdet generellt. En obligatorisk vidareutbildning för samtlig personal inom Migrationsverket bör också genomföras.

I motion Sf406 av Tasso Stafilidis (v) begärs ett tillkännagivande om att asylsökande familjer inte skall splittras. Att Migrationsverket inte har handlagt ansökningarna från två män med ett kärleksförhållande gemensamt innebär enligt motionären diskriminering på grund av familjemedlemmarnas sexuella läggning.

Birgitta Carlsson m.fl. (c) begär i motion Sf334 tillkännagivanden om att en möjlighet för s.k. medborgarvittnen att närvara under asylprocessen bör införas och att det finns behov av riktade utbildningsinsatser för dem som kommer att arbeta i den nya asylprocessen (yrkandena 5 och 12). I yrkande 26 begärs att riksdagen beslutar om att utse en fast riksdagskommitté som får kontinuerlig information om aktuella säkerhetsärenden.

I motion L342 av Peter Eriksson m.fl. (mp, -) yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om Migrationsverkets länderdokumentationssystem (Lifos). I motionen anges att systemet fortfarande är ofullständigt och att rapporteringen till systemet måste förbättras. Bland annat måste den faktiska situationen för HBT-personer beaktas. Vid kunskapsinhämtandet kan hjälp tas från frivilligorganisationer.

I motion Sf289 av Ulla Wester (s) begärs ett tillkännagivande om att regeringen snarast bör ålägga Migrationsverket att redovisa sina rutiner vid mottagande av barndomsdöva asylsökande. En utvald mottagningsenhet bör enligt motionären erbjuda samlad kompetens så att denna grupp kan redovisa sina asylskäl på det egna språket. Enligt motionen är dels skillnaden mellan olika länders teckenspråk stor, dels kan barndomsdöva vara analfabeter.

Louise Malmström och Billy Gustafsson (s) begär i motion Sf358 ett tillkännagivande om Migrationsverkets fortsatta verksamhet. I motionen anges att nya arbetstillfällen som ersätter gamla inom verket bör förläggas till Norrköping.

Barn i asylprocessen

I motion Sf364 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att rätten till muntlig förhandling även omfattar barn i asylprocessen.

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion Sf388 yrkandena 2–4 tillkännagivanden om asylsökande barns rätt att höras och särskilt utbildade barntolkar samt att rätten till muntlig förhandling även omfattar barn i asylprocessen.

I motion Sf334 av Birgitta Carlsson m.fl. (c) yrkandena 13 och 21 begärs tillkännagivanden om att rätten till muntlig förhandling även skall omfatta barn i asylprocessen och att barn alltid skall ha rätt att höras om sina egna asylskäl.

Maria Wetterstrand m.fl. (mp, –) begär i motion So699 yrkandena 33 och 34 tillkännagivanden om att det tydligare skall framgå i beslutsunderlagen hur barnets bästa beaktats i asylprocessen och att barnets egna asylskäl kan tillvaratas på ett bättre sätt.

Offentligt biträde

I motionerna Sf364 yrkande 11 av Lars Leijonborg m.fl. (fp), Sf373 yrkande 11 av Sven Brus m.fl. (kd) och Sf334 yrkande 14 av Birgitta Carlsson m.fl. (c) begärs tillkännagivanden om att i den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden bör migrationsdomstolen förordna offentligt biträde.

I motion Sf373 av Sven Brus m.fl. (kd) yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att det bör vara möjligt att få rättshjälp i ett s.k. Dublinärende.

Utskottets ställningstagande

Den nya instans- och processordningen i utlänningsärenden har trätt i kraft den 31 mars 2006. Reformen kommer enligt utskottets mening att bidra till en ökad öppenhet genom ökad möjlighet till muntlig förhandling och tvåpartsförfarande vid ett överklagande.

Enligt Domstolsverket har de berörda domstolarna vuxit till ungefär dubbel storlek. Totalt har ca 450 nya medarbetare anställts, varav ca 100 är domare. En omfattande utbildningsinsats som riktar sig till den befintliga personalen som kommer att arbeta med utlännings- och medborgarskapsmål liksom till de nyanställda medarbetarna genomförs. Utbildningen innehåller avsnitt om förvaltningsprocessrätt, den nya utlänningslagen, etik, mänskliga rättigheter, bevisbörde- och bevisvärderingsfrågor, folkrätt, barnfrågor, offentlighet och sekretess m.m.

Huvudregeln hos förvaltningsdomstolarna är att allt material som tillförs ärendet skall kommuniceras med part. Ur bl.a. rättssäkerhetssynpunkt görs inte några särskilda undantag härifrån i utlänningsärenden. När det gäller länderkunskap i domstolarna kan konstateras att domstolarna grundar sina avgöranden på vad som kommer fram vid handläggningen i domstolen och att det i princip är parterna som ansvarar för utredning och bevisning. Enligt utskottets uppfattning är kännedom om förhållanden i andra länder av största betydelse för bedömningen av utlänningsärenden. Det kan gälla exempelvis de politiska förhållandena i det land där sökanden uppger att han eller hon riskerar förföljelse. I första hand ankommer det på Migrationsverket att lägga fram vad som är känt om förhållandena i det aktuella landet och att bemöta utlänningsens påståenden i den mån verket bedömer dem vara oriktiga. Utskottet vill här peka på att det har stor betydelse även för domstolarnas tillgång till information att Migrationsverkets landinformation (Lifos) har gjorts allmänt tillgänglig.

Reformen innebär att tyngdpunkten i asylprocessens första instans förstärks. Migrationsverket har också i syfte att förstärka rättssäkerheten fått i uppdrag att vidta åtgärder bl.a. gällande landinformation, utredningen av barns asylskäl, beslutsfattandet, tolkar och översättare vid asylutredningar samt arbetssättet vid asylutredningar.

Utskottet kan konstatera att det inte finns några begränsningar i möjligheten att överklaga Migrationsverkets beslut i asylärenden, även när beslutet gäller avvisning med omedelbar verkställighet. Med hänsyn härtill samt Migrationsverkets förändrade arbetssätt liksom den ökade öppenheten i hela asylprocessen saknas enligt utskottets mening skäl att förordna att s.k. medborgarvittnen skall närvara under asylprocessen.

Av skrivelsen framgår att det ökade behovet av kvalificerade kontakttolkare har setts över framför allt med anledning av den nya instans- och processordningen. Utredningen om kontakttolkare redovisade i april 2005 sitt uppdrag i betänkandet Tolkutbildning – nya former för nya krav (SOU 2005:37). I betänkandet lämnas förslag till hur kontakttolkutbildningen fr.o.m. 2007 kan reformeras för att möta de krav som ställs. Förslagen i betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Därutöver lämnade utredningen i en lägesrapport i januari 2005 förslag till hur fler kvalificerade tolkar kan utbildas med start redan samma år. Regeringen har vidare beslutat och avsatt medel för att genomföra en särskild utbildningsinsats vid Stockholms universitet.

Utredningen Översyn av teckenspråkets ställning, som har i uppdrag att göra en översyn av rätten och möjligheterna att använda teckenspråket och bl.a. bedöma möjligheten att tillgodose döva invandrades behov av utbildning i svenska teckenspråket, skall redovisa sitt uppdrag senast den 30 april 2006. Utredningen har i ett delbetänkande, SOU 2006:29, kartlagt nuvarande forskning på området samt analyserat behovet av eventuella forskningsinsatser.

En rad myndigheter, bl.a. Integrationsverket och Migrationsverket, har enats om och åtagit sig att verka för att principer för "Nationell samsyn kring hälsa och den första tiden i Sverige" efterlevs. Ett angeläget förändringsområde anges vara att säkerställa att riktad information ges särskilt för dem som har funktionshinder eller andra medicinska begränsningar när det gäller deras särskilda rättigheter i Sverige. Vidare påtalar myndigheterna behovet av en förbättrad mottagning av funktionshindrade där ansvariga parter skall samverka kring och säkerställa att personer med funktionshinder erbjuds åtgärder som syftar till att optimera deras förutsättningar för ett jämlikt liv i Sverige.

Statsrådet Barbro Holmberg har i ett svar den 29 mars i år på en fråga om språkanalyser i asylutredningar anfört att en språkanalys utgör ett av flera verktyg som kan användas för att utreda den asylsökandes identitet och var han eller hon kommer ifrån. Migrationsverket använder sig av språkanalysen som ett komplement när övrig information inte bedöms vara tillräcklig. Statsrådet påtalade vidare att i dag saknar majoriteten av de asyl-

sökande identitetshandlingar. Att klarlägga den sökandes identitet är viktigt för att kunna ta ställning till individens skyddsbehov. Det är Migrationsverkets uppgift att avgöra vilken betydelse språkanalysen skall tillmätas i det enskilda fallet. Migrationsverket har här att göra en allmän bevisvärdering utifrån förvaltningsrättsliga principer och på grundval av det samlade underlaget. Det är också myndighetens ansvar att säkerställa att språkanalyserna, liksom övriga utredningsåtgärder, uppfyller de allmänna krav som ställs i fråga om kvalitet, rättssäkerhet och respekt för den enskilde.

I proposition 2004/05:170 om en ny instans- och processordning angavs att det är en omfattande reform som föreslås. En övergripande utvärdering bör därför göras av hela reformen. Reformen har helt nyligen trätt i kraft och domstolarnas verksamhet har pågått mycket kort tid. Vidare pågår inom Migrationsverket ett förändringsarbete med anledning av den nya asylprocessen. Utskottet anser att det saknas skäl att i detta läge göra ett tillkännagivande om en extern översyn av reformen.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Sf5 yrkande 1, Sf289, Sf312 yrkandena 1–3, Sf334 yrkandena 5 och 12, Sf364 yrkandena 12 och 13, Sf373 yrkandena 7, 9 och 10 samt L342 yrkande 6.

Även motionerna Sf406 om gemensam handläggning och diskriminering samt Sf358 om arbetstillfällen vid Migrationsverket avstyrks.

När det gäller barn i asylprocessen vill utskottet starkt betona vikten av att de barn som kommer till Sverige för att söka asyl möts av ett humant och rättssäkert asylsystem och att deras ansökan prövas i en process där deras röst hörs och där hänsyn tas till deras egna asylskäl. I ärenden som rör barn är det av avgörande betydelse att barns egna asylskäl grundligt utreds och redovisas. Att komma till tals är ingen skyldighet för ett barn, utan en rättighet. Vad gäller frågan om barns rätt till muntlig förhandling i migrationsdomstolarna vill utskottet också peka på att bestämmelsen om muntlig förhandling gäller den som för talan i målet, således även barn.

Barn är en särskilt utsatt grupp i asylprocessen. Migrationsverket har därför i syfte att stärka rättssäkerheten och särskilt barnens rätt vidtagit en rad åtgärder, bl.a. gällande behovet av tolkar samt arbetssättet vid asylutredningar, speciellt utredningar av barns asylskäl.

I Migrationsverkets årsredovisning för 2005 anges att Migrationsverket under 2005 har tagit kontakt med Barnombudsmannen för att diskutera hur Migrationsverket på bästa sätt kan utveckla en metod för barnkonsekvensanalyser. Verket avser att under 2006 mer metodiskt tillämpa sådana analyser i arbetet. Vidare framgår att Migrationsverket under året har genomfört utbildningen ”Att samtala med barn – implementering av en metod och en manual” – ett projekt som Europeiska flyktingfonden (ERF) har medfinansierat. Projektet har tagit fram en metod för att sprida den utbildning i barnfokuserade utredningssamtal som ett tidigare projekt utarbetat. Syftet med utbildningen var att förmedla en verksgemensam metod att utreda barn och ge grundläggande kunskaper i hur man använder den

intervjuguide som tidigare arbetats fram. Ett utbildningsprogram för barnfokuserade utredningssamtal har också tagits fram och är en ordinarie del av Migrationsverkets interna utbildning. Utskottet ser positivt på dessa satsningar och kan också konstatera att utvärderingar som verket och Rädda Barnen har gjort pekar på att verket har blivit bättre på att höra barns asylskäl. Enligt utskottets mening finns emellertid fortfarande brister i handläggningen.

Som angetts ovan har det ökade behovet av kvalificerade kontakttolkare setts över och förslag har lämnats angående en reformerad utbildning. I betänkande SOU 2005:37 Tolkutbildning – nya former för nya krav föreslås att Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) skall analysera behovet av fördjupningskurser och erbjuda sådana. I betänkandet anförs att behovet av fördjupningskurser för verksamma kontakttolkare är stort. Som exempel nämns kurser i att tolka för barn. Förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Utskottet förutsätter att frågan om behovet av speciella barntolkar tas med i detta sammanhang och att regeringen snarast återkommer till riksdagen med förslag. Detta bör riksdagen med delvis bifall till motion Sf388 yrkande 4 som sin mening ge regeringen till känna.

Övriga motionsyrkanden får med det anförda anses i huvudsak tillgodosedda. Motionerna Sf334 yrkandena 13 och 21, Sf364 yrkande 2, Sf388 yrkandena 2 och 3 samt So699 yrkandena 33 och 34 avstyrks.

I motion Sf334 begärs en fast riksdagskommitté för information om säkerhetsärenden. Riksdagen avslod ett likadant yrkande i samband med behandlingen av förslaget till ny instans- och processordning i utlänningsärenden. Utskottet konstaterade i sitt betänkande 2004/05:SfU17 att regeringen i en årlig skrivelse till riksdagen informerar och redogör för tillämpningen av lagen om särskild utlänningskontroll. Utskottet pekade vidare på att i den nya instans- och processordningen kommer för säkerhetsärendena enligt såväl lagen om särskild utlänningskontroll som utlänningslagen att gälla ett förfarande med flera parter, och Migrationsöverdomstolens yttrande kommer att vara bindande för regeringen i de fall domstolen finner att verkställighetshinder föreligger. Vidare gäller för säkerhetsärenden enligt utlänningslagen att Migrationsöverdomstolen skall hålla muntlig förhandling om det inte är uppenbart obehövt samt att för ärenden enligt lagen om särskild utlänningskontroll skall domstolen alltid hålla muntlig förhandling. Med hänsyn till det anförda ansåg utskottet att det saknades skäl att inrätta en fast kommitté i riksdagen för information om säkerhetsärenden. Utskottet vidhåller denna uppfattning och avstyrker motion Sf334 yrkande 26.

I samband med att riksdagen behandlade propositionen om en ny instans- och processordning i utlänningsärenden avslods även yrkanden om att Migrationsverket inte skall utse offentliga biträden i dessa ärenden (prop. 2004/05:170, bet. 2004/05:SfU17, rskr. 2004/05:186). Utskottet uttalade att frågan behandlats tidigare, bl.a. i samband med att en ny rättshjälpslag infördes. I proposition 1996/97:9 anfördes att det torde vara oundvikligt att det skulle ta något längre tid om någon annan myndighet än Migrationsver-

ket skall förordna biträde och att verket inte är motpart till utlännigen vid handläggningen i verket. Vidare anfördes att den avgörande frågan inte är vem som förordnar biträde utan vilka krav som ställs på biträdet. Utskottet pekade på att i den nya instans- och processordningen kommer Migrationsverkets beslut i frågor om offentliga biträden att kunna överklagas särskilt enligt den ordning som gäller för huvudsaken, dvs. migrationsdomstol och Migrationsöverdomstolen. Utskottet konstaterade också att enligt lagen om offentligt biträde skall den myndighet som handlägger ärendet i sak också besluta i frågor om offentligt biträde. Utskottet ansåg att det inte då skulle införas några bestämmelser som avvek från dessa principer. Utskottet förutsatte dock att den utvärdering som regeringen avser att göra avseende offentligt biträde sker snarast efter det att den nya ordningen genomförs. Utskottet vidhåller detta ställningstagande och avstyrker motionerna Sf334 yrkande 14, Sf364 yrkande 11 och Sf373 yrkande 11.

Enligt 18 kap. 1 § utlänningslagen gäller att offentligt biträde skall förordnas i ärende om avvisning eller utvisning, om det inte måste antas att behov av biträde saknas. Utskottet finner inte skäl att föreslå riksdagen en ändring av nämnda bestämmelse och avstyrker därmed motion Sf373 yrkande 5 om rättshjälp i Dublinärenden.

Mottagande av asylsökande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden bl.a. om organiserad verksamhet, ersättning till asylsökande, extern tillsyn av Migrationsverket, bostadsersättning samt asylsökandes rätt till arbete, hälso- och sjukvård och skola. Vidare bör riksdagen avslå motionsyrkanden rörande personer som håller sig gömda och om ersättning till kommunerna.

Jämför reservationerna 47 (v), 48 (v, mp), 49 (v), 50 (fp, c), 51 (m, fp, kd, c), 52 (v, mp), 53 (m), 54 (c), 55 (v, mp), 56 (kd, c), 57 (v, mp), 58 (kd, c), 59 (v), 60 (kd, v, mp), 61 (m, c), 62 (v, mp), 63 (v) och 64 (c).

Skrivelsen

Staten har huvudansvaret för mottagandet av asylsökande. Det innebär bl.a. ett ansvar att erbjuda boende för de asylsökande som inte kan ordna sitt boende på egen hand. Migrationsverket prövar frågan om ekonomiskt bistånd till asylsökande som saknar egna medel. Därutöver skall verket ge asylsökande möjlighet att delta i organiserad verksamhet, såsom exempelvis svenskundervisning. Den organiserade verksamheten syftar främst till att ge de asylsökande en meningsfull sysselsättning under väntetiden i Sverige.

Kommunerna ansvarar främst för förskola, skola och skolbarnsomsorg till asylsökande barn samt vissa insatser enligt socialtjänstlagen. För ensamkommande barn har kommunerna ett särskilt ansvar att utse god man och att ordna boendet.

Landstingen ansvarar för hälso- och sjukvård för asylsökande m.fl. enligt en överenskommelse mellan staten och Landstingsförbundet. En ny överenskommelse träffades i september 2004 mellan staten och Landstingsförbundet som gäller t.o.m. den 30 juni 2006 eller till det datum en eventuell lagstiftning om hälso- och sjukvård samt tandvård för asylsökande träder i kraft. I betänkandet EG-rätten och mottagandet av asylsökande (SOU 2003:89) finns bl.a. ett förslag om att asylsökandes tillgång till hälso- och sjukvård skall regleras i lag. Ett sådant lagförslag har tagits fram inom Regeringskansliet.

Sedan 2002 har antalet personer som söker asyl i Sverige minskat avsevärt. Färre asylsökande minskar Migrationsverkets behov av anläggningsboende. En avveckling av mottagningsplatser har därför skett under 2004 och 2005. Behovet av mottagningsplatser är också beroende av det sammanlagda antalet registrerade i mottagandesystemet. Den 31 december 2004 var 38 869 personer registrerade i Migrationsverkets mottagandesystem. Den 30 juni 2005 var motsvarande siffra 33 779. Den genomsnittliga vistelsetiden var 598 dagar den 30 juni 2005. År 2004 var genomsnittet 521 dagar.

Organiserad verksamhet, ersättning till asylsökande m.m.

Motionerna

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf312 yrkande 5 ett tillkännagivande om att regeringen i regleringsbrev bör tydliggöra ambitionsnivån med den organiserade verksamheten. Enligt motionärerna är ambitionsnivån låg och många av de asylsökande deltar inte. I samma motion yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att utreda frågan om extern tillsyn av Migrationsverkets mottagningsverksamhet. En extern tillsyn i enlighet med Statskontorets förslag kan ge större öppenhet och i förlängningen ge de asylsökande större möjligheter att hävda sina rättigheter. I yrkande 12 begär motionärerna ett tillkännagivande om att utreda frågan om värdesäkring av dagersättningen till asylsökande. Motionärerna påpekar att dagersättningen inte har ändrats sedan 1994.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf336 yrkande 1 ett tillkännagivande om att svenskundervisningen skall starta omedelbart och att den inte avbryts förrän ärendet är prövat i samtliga instanser.

I motion Sf412 av Jan Emanuel Johansson (s) begärs ett tillkännagivande om dokumentlöshet och förfalskade identifikationshandlingar hos asylsökande. Personer som inte medverkar till att fastställa sin identitet bör inte få samma förmåner som andra asylsökande.

Utskottets ställningstagande

Organiserad verksamhet

Migrationsverket skall enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) i lämplig omfattning erbjuda asylsökande sysselsättning genom att de får tillfälle att delta i svenskundervisning, i skötseln av förläggningar och i annan verksamhet som bidrar till att göra vistelsen meningsfull. Deltagande i verksamheten är obligatoriskt. För asylsökande som fyllt 18 år och som utan giltigt skäl vägrar att delta i den organiserade verksamheten skall dagersättningen sättas ned helt eller delvis.

Statskontoret har i rapporten Tydligare styrning av Migrationsverket (2004:20) påtalat (s. 33) att det är för många som befinner sig i mottagningssystemet med långa väntetider, att det är en obalans mellan högt ställda mål för verksamheten och faktiska resurser för att nå dessa mål samt att rutinerna för samarbetet med kommunerna brister. Statskontoret konstaterade att det här är problem som – med undantag för bristande rutiner för samarbetet med kommunerna – Migrationsverket inte kan lösa på egen hand. I fråga om den organiserade verksamheten konstaterades (s. 35–36) att problemen med att många inte deltar i verksamheten och att den verksamhet som bedrivs har låg ambitionsnivå har funnits i mer än tio år och att flera utredningar har pekat på detta. Enligt Statskontoret var det svårt att vara kritisk mot omfattningen av den organiserade verksamheten trots att den har uppenbara brister. För 15 kr per dag och person (mer om barn och äldre borträknas) kan man troligen inte göra så mycket mer än vad som faktiskt görs.

Utskottet ansåg i betänkande 2004/05:SfU10 att Statskontorets rapport hade visat på förhållanden som inte var tillfredsställande. Emellertid hade regeringen i regleringsbrevet för 2005 avseende Migrationsverket infört ett återrapporteringskrav som innebar att verket skulle redovisa en sammanfattande analys och bedömning av vidtagna åtgärder i syfte att uppnå målet för den organiserade verksamheten. Med hänsyn härtill fanns det enligt utskottet inte anledning för riksdagen att då vidta någon åtgärd och behandlade motionsyrkanden avstyrktes därmed.

Av Migrationsverkets årsredovisning för 2005 framgår att verket under 2005 genomfört två mätningar av deltagandet i den organiserade verksamheten. Resultaten visar att 42 % respektive 43 % av de sökande deltagit i en eller flera aktiviteter under året. Enligt Migrationsverket är ambitionen att andelen sysselsatta skall öka till 75 %. De från den 1 januari 2006 fastställda målen för den organiserade verksamheten innebär bl.a. att de sökande som inte erhållit beslut från Migrationsverket skall erbjudas svenskundervisning minst 15 timmar per vecka och att undervisningen skall utvidgas till 20 timmar per vecka från den 1 januari 2008. För sökanden som har fått ett avvisningsbeslut skall återvändanderelaterade sysselsättning erbjudas minst 10 timmar per vecka och fr.o.m. den 1 januari 2008 minst 15 timmar per vecka. För att uppnå målen har verket under hösten 2005 gjort en rikstäckande upphandling av sysselsättning för asylsökande.

Upphandlingen innebär bl.a. att alla erbjuds undervisning enligt kursplanen för svenska för invandrare och att den återvändanderelaterade utbildningen utvecklats och kommer att vara likvärdig över hela landet. Den återvändanderelaterade utbildningen erbjuder förutom engelska och datakunskap, även undervisning i demokrati- och samhällsfrågor ur ett globalt perspektiv, miljö- och hälsofrågor samt barn- och familjekunskap.

Utskottet anser visserligen att det är problematiskt att så få deltar i den organiserade verksamheten men förutser att Migrationsverkets nyligen påbörjade arbete med att förbättra verksamheten kommer att resultera i att andelen deltagande asylsökande ökar och att verksamheten får ett väsentligt förbättrat innehåll. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet motion Sf312 yrkande 5.

Utskottet delar inte uppfattningen att svenskundervisning skall erbjudas den som väntar på att lämna landet eftersom nyttan därav kan ifrågasättas. Enligt utskottets mening torde den enskilde ha större nytta av t.ex. engelska, datakunskap och samhällskunskap som erbjuds inom ramen för den återvändanderelaterade sysselsättningen. Med det anförda avstyrker utskottet motion Sf336 yrkande 1.

Dagersättning

De personer som inte har egna inkomster eller tillgångar får enligt LMA och den därtill hörande förordningen (1994:361) dagersättning för att täcka mat, kläder och andra utgifter. En ensamstående vuxen får 71 kr per dag medan en sammanboende får 61 kr per dag. För barn utges mellan 37 och 50 kr per barn och dag. För familjer med fler än två barn lämnas hel dagersättning endast för de två äldsta. För de yngre barnen lämnas halv ersättning. Om den asylsökande i anslutning till ankomsten inkvarteras vid ett mottagningscenter där bl.a. mat och logi ingår, lämnas en lägre ersättning. Regeringen fastställer nivån på ersättningen.

I utredningsbetänkandet EG-rätten och mottagandet av asylsökande (SOU 2003:89) framhålls (s. 139–140) att det inte finns några undersökningar som närmare studerat i vilken utsträckning de lämnade förmånerna täcker de asylsökandes behov. De flesta av de företrädare för Migrationsverket som utredningen varit i kontakt med menar att förmånerna täcker de asylsökandes behov. Några av dem och vissa företrädare för frivilligorganisationer menar dock att dagersättningen är väl låg. De jämför med det kommunala försörjningsstödet enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) som, utan att vara direkt jämförbart, är ca 14 % högre.

I betänkande 2004/05:SfU10, vari ett yrkande om värdesäkring av dagersättningen avstyrktes, ansåg utskottet att även om asylsökande mer sällan har lika stora ekonomiska åtaganden eller förpliktelser som dem som är bosatta här måste dagersättningen vara tillräckligt stor för att ge en rimlig levnadsstandard. Enligt utskottet är detta särskilt viktigt när det gäller barnfamiljer eftersom asylsökande barns behov likaväl som andra barns behov måste tillgodoses på ett bra sätt. En lägre ekonomisk standard är måhända motiverad om tiden i mottagningssystemet är kort. Så är emellertid sällan

fallet. Utskottet, som konstaterade att den genomsnittliga tiden i mottagandesystemet var 499 dagar i oktober 2004, ansåg att det var mycket angeläget att vistelsetiderna i mottagningssystemet minskar. Emellertid hade Migrationsverket och Utlänningsnämnden tilldelats ökade resurser för att minska ärendebalanserna. Eftersom förutsättningarna för att minska vistelsetiderna i mottagandesystemet därmed hade förbättrats var utskottet inte berett att föreslå att riksdagen skulle vidta någon åtgärd i frågan om dagersättningens storlek.

Utskottet konstaterar att någon minskning av vistelsetiderna i mottagandesystemet inte har skett. Tvärtom har den genomsnittliga vistelsetiden ökat ytterligare och uppgick den 30 juni 2005 till 598 dagar. En av förklaringarna till att vistelsetiden ökar är att merparten av de asylsökande saknar eller väljer att inte visa upp handlingar som styrker identiteten. Dessutom blir många kvar i mottagandesystemet under lång tid, trots att de fått avslag på sin asylansökan eftersom hemländerna är ovilliga att återta sina medborgare om de saknar giltiga resedokument.

Som en följd av riksdagens beslut om en tillfällig ordning med ny prövning av vissa avlägsnandebeslut kommer fler människor än tidigare beräknat att befinna sig i mottagandesystemet. Av det skälet har särskilda medel tillförts utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar fr.o.m. 2006. I 2006 års ekonomiska vårproposition (prop. 2005/06:100) föreslås att ytterligare resurser tillförs utgiftsområdet för 2006. Även om extra resurser tillförs och kommer att tillföras utgiftsområdet för att möta det behov som uppstår till följd av riksdagens beslut har förutsättningarna för att minska vistelsetiderna i mottagningssystemet knappast förbättrats. Utskottet beklagar detta men förutsätter att Migrationsverket ökar sina ansträngningar att få ned vistelsetiderna i mottagandesystemet och att regeringen vid behov tillför utgiftsområdet ytterligare resurser. Däremot anser utskottet att det inte är aktuellt för riksdagen att nu ta initiativ till en höjning av dagersättningen. Utskottet avstyrker med det anförda motion Sf312 yrkande 12.

Som nämnts skall dagersättningen sättas ned, helt eller delvis, för den som inte deltar i den organiserade verksamheten. Detsamma gäller för den som inte medverkar till att klarlägga sin identitet, som håller sig undan så att asylutredningen försvåras eller som utan giltigt skäl vägrar att medverka till åtgärd som är nödvändig för att ett beslut om avvisning eller utvisning skall kunna verkställas. Eftersom dagersättningen i vissa fall får sättas ned helt eller delvis anser utskottet att motion Sf412 redan är tillgodosedd och den avstyrks därför.

Extern tillsyn

Också frågan om extern tillsyn av Migrationsverkets mottagningsverksamhet togs upp i Statskontorets rapport (s. 41). Enligt Statskontoret har Migrationsverket i egenskap av förvaltningsmyndighet inte något tillsynsansvar för migrationsprocessen – vare sig för den egna verksamheten eller för andra myndigheters åtgärder inom migrationsprocessen. Statskontoret

ansåg att behovet av tillsyn kanske är mest framträdande inom mottagningsverksamheten inom vars ram bedrivs en verksamhet som i vissa delar liknar socialtjänstens verksamhet i en kommun.

Utskottet konstaterade i betänkande 2004/05:SfU10 att frågan om tillsyn hade uppmärksamats genom Statskontorets rapport och ansåg att det i första hand fick ankomma på regeringen att överväga om åtgärder var erforderliga. Därmed avstyrktes en motion i frågan.

Utskottet vill tillägga att Statskontoret i sin rapport framhöll att ur en mer principiell synvinkel borde ett tillsynsansvar ligga på en myndighet som inte har eget ansvar inom migrationsområdet, t.ex. länsstyrelsen för mottagningsverksamheten, men att det skulle kunna övervägas att Migrationsverket får ett särskilt tillsynsansvar inom sitt verksamhetsområde.

Den 1 januari 2005 fick Migrationsverket en ny organisation. Syftet med förändringen är bl.a. att få en rakare och tydligare styrning av verksamheten. Ett nytt verksamhetsområde, Mottagningsplanering och tillsyn, inrättades. Till verksamhetsområdet hör bl.a. planering av mottagningskapaciteten, ansvar för bostäder för asylsökande och för att det finns en organiserad verksamhet för de sökande under väntetiden samt tillsyn och uppföljning av boende och organiserad verksamhet. Mot bakgrund av de förändringar som skett i Migrationsverkets organisation anser utskottet att motion Sf312 yrkande 7 får anses åtminstone delvis tillgodosedd och den avstyrks därmed.

Boendet

Motionerna

I motion A247 yrkande 4 av Anne-Marie Ekström m.fl. (fp) begärs ett tillkännagivande om att utnyttja Migrationsverkets nedläggningshotade anläggningar. Eftersom det är svårt att hitta ett arbete i Göteborg bör asylsökande som bor där hänvisas till Migrationsverkets boende utanför Göteborg. På så sätt slipper man lägga ned dessa anläggningar.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf312 yrkande 10 ett tillkännagivande om åtgärder för att komma till rätta med trångboddhet. Motionärerna framhåller att det är stora problem med trångboddhet i Migrationsverkets anläggningsboende. Regeringen bör därför tydliggöra Socialstyrelsens ansvar så att även barn till asylsökande skall slippa trångboddhet.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Bo274 yrkande 5 ett tillkännagivande om en översyn av Migrationsverkets minimigränser för standard och utrymme i anläggningsboende. Asylsökande bör erbjudas boende med möjlighet till integritet och en privat sfär. I samma motion yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att bostadsbidraget till de asylsökande som väljer eget boende återinförs.

I motion Sf376 av Tasso Stafilidis (v) begärs ett tillkännagivande om att regeringen skall vidta åtgärder som innebär att hänsyn tas till asylsökande homosexuella, bisexuella och transpersoners (HBT-personer)

integritet och behov av skydd vad gäller boendet eftersom de riskerar att utsättas för hatbrott. Det är inte acceptabelt att den som flytt från förföljelse i hemlandet på grund av sin sexuella läggning, och inom ramen för Migrationsverkets boende utsätts för samma sak, får svårt att byta boende.

Utskottet ställningstagande

Personer som väntar på beslut om uppehållstillstånd får välja om de vill bo hos t.ex. släkt och vänner eller i någon av Migrationsverkets anläggningar. De flesta anläggningarna består av vanliga lägenheter, där de asylsökande själva sköter sitt hushåll. För asylsökande som saknar medel och bor i en av Migrationsverkets anläggningar är bostaden kostnadsfri. Den som väljer att ordna bostad på egen hand kunde fram till den 1 mars 2005 få bostadsersättning med 350 kr per månad för ensamstående och 850 kr per månad för en familj. Från och med den 1 mars 2005 gäller att bostadsersättning endast utges i särskilda fall.

Skälet till att rätten till bostadsersättning i princip har slopats är de nackdelar som möjligheten för de asylsökande att själva ordna sitt boende är förknippade med, t.ex. att de utnyttjas på bostadsmarknaden och att eget boende kan leda till trångboddhet som framför allt är negativt för barnen. I sitt av riksdagen godkända betänkande 2004/05:SfU7 ansåg utskottet i likhet med regeringen att staten inte genom bostadsersättningen borde fortsätta att stimulera boendeförhållanden som åtminstone i vissa fall kan vara om inte direkt skadliga så i vart fall mindre lämpliga för de barn som berörs. Utskottet ställde sig därför bakom regeringens förslag att slopa bostadsersättningen, dock med den ändringen att ersättning även fortsättningsvis skall kunna utges i särskilda fall. Enligt förordning 1994:361 får sådan ersättning numera utges till den som har beviljats arbetstillstånd eller undantag från skyldigheten att inneha arbetstillstånd, har fått eller erbjudits en anställning om minst tre månader och för att kunna påbörja anställningen måste flytta till en ort där Migrationsverket saknar möjlighet att erbjuda anläggningsboende.

Utskottet anser alltså att bostadsersättningen med dess förutvarande utformning hade flera oönskade effekter och finner därför inte skäl att frångå sitt tidigare ställningstagande. Därmed avstyrker utskottet motion Bo274 yrkande 6.

Utskottet har erfarit att vissa frågor om boendet för asylsökande för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Det gäller dels hur boendet skall kunna styras i riktning mot anläggningsboende eller av Migrationsverket anvisat boende, dels hur mottagandesystemet, särskilt när det gäller tillgången till anläggningsboende, skall kunna vara tillräckligt flexibelt för att bl.a. kunna möta snabba förändringar i antalet asylsökande. Utskottet förutsätter att frågor om trångboddhet och minimigränser för standard m.m. i anläggningsboende kommer att övervägas i det sammanhanget. Därmed avstyrks motionerna Sf312 yrkande 10 och Bo274 yrkande 5.

När det gäller frågan om byte av boende för asylsökande HBT-personer anser utskottet att det är en fråga som det ankommer på Migrationsverket att hantera. Utskottet avstyrker därmed motion Sf376.

Som framhålls i regeringens skrivelse har antalet personer som söker asyl i Sverige minskat avsevärt sedan 2002. Färre asylsökande minskar givetvis Migrationsverkets behov av anläggningsboende och en avveckling av mottagningsplatser har därför skett under 2004 och 2005. Av budgetpropositionen för 2006 framgår att regeringen bedömer att antalet asylsökande under 2006 kommer att uppgå till 16 000, vilket kan jämföras med de drygt 23 000 som sökte asyl i Sverige 2004. Resultatet av riksdagens beslut om en tillfällig ordning med ny prövning av vissa avlägsnandebeslut kan leda till att antalet nedläggningar minskar genom att behovet av mottagningsplatser ökar. Frågan om eventuellt behov av ytterligare nedläggningar bör dock i första hand bedömas av Migrationsverket. Utskottet avstyrker därmed motion A247 yrkande 4.

Asylsökande och rätten till arbete m.m.

Motionerna

Fredrik Reinfeldt m.fl. (m) begär i motion Sf331 yrkande 2 beslut om att den som har fått avslag på sin asylansökan skall kunna ansöka om tillfälligt uppehållstillstånd för arbete utan att behöva åka tillbaka till hemlandet och där göra ansökan.

I motion So429 yrkande 11 av Hillevi Engström (m) begärs ett tillkännagivande om att nyanlända asylsökande tydligt bör informeras om gällande rätt i Sverige, särskilt vad avser barns mänskliga rättigheter.

Lars Leijonborg m.fl. (fp) begär i motion Sf364 yrkande 14 ett tillkännagivande om behovet av en ny politik för mottagande av asylsökande och att regeringen snarast skall presentera ett lagförslag om hur mottagandet av asylsökande skall förbättras. Motionärerna framhåller att tiden i mottagandesystemet måste kortas, att alla asylsökande vars ärende kräver en grundligare utredning skall ha rätt att börja arbeta och att asylsökande som hittar ett arbete skall ha rätt att bosätta sig var han/hon vill.

I motion A247 av Anne-Marie Ekström m.fl. (fp) begärs i yrkande 6 ett tillkännagivande om att bevilja asylsökande som fått avslag men som har ett arbete uppehållstillstånd. Efter tre år bör permanent uppehållstillstånd beviljas.

I motion Sf231 av Ana Maria Narti (fp) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om Sveriges hotande demografiska kris. I samma motion yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att arbetstillstånd och uppehållstillstånd skall beviljas alla asylsökande som har skaffat sig ett varaktigt betalt arbete.

I motion Sf227 av Hans Backman (fp) begärs förslag till ett tillfälligt regelverk som ger människor från länder utanför EU som bor i Sverige och har arbete här en möjlighet att stanna i landet till dess att den parla-

mentariska utredningen om arbetskraftsinvandring arbetat färdigt. Asylsökande som fått avslag på sin ansökan och finns i Sverige skall enligt motionären kunna söka och få arbetstillstånd eller uppehållstillstånd.

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion Sf389 yrkande 10 ett tillkännagivande om betydelsen av snabb tillgång till arbetsmarknaden samt att undanröja hinder för asylsökande att arbeta. Tidig kontakt med arbetslivet är avgörande för chanserna att få ett arbete. Därför måste möjligheten för asylsökande att få arbetstillstånd förenklas och handläggningstiden kortas. Även den som får avslag på sin asylansökan men inte kan avvisas eller utvisas bör kunna arbeta.

I motion Sf275 av Maria Larsson (kd) begärs i yrkande 1 förslag om att personer som fått ett avvisningsbeslut ges möjlighet till fortsatt arbete i de fall avvisning inte omedelbart kan ske. I samma motion yrkande 2 begärs förslag om att personer som fått ett avvisningsbeslut men överklagat detta ges möjlighet att fortsätta arbeta på samma undantagstillstånd som tidigare, utan krav på förnyad ansökan.

I motion Sf229 av Torsten Lindström (kd) begärs förslag om ändring i regelverket angående asylsökande. Den som fått arbete i Sverige skall trots avslag på asylansökan kunna söka uppehållstillstånd här och ansökan skall behandlas positivt.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf312 yrkande 6 ett tillkännagivande om att när möjligheten att bevilja asylsökande undantag från kravet på arbetstillstånd utvidgas till att omfatta personer som fått ett avvisningsbeslut som inte kunnat verkställas bör Migrationsverket i högre utsträckning använda sig av denna möjlighet.

Birgitta Carlsson m.fl. (c) begär i motion Sf333 yrkande 12 ett tillkännagivande om att asylsökande som skall avvisas skall ha rätt att arbeta och studera fram till avvisningsdatum.

Birgitta Carlsson m.fl. (c) begär i motion Sf334 yrkande 7 ett tillkännagivande om att satsa på breda informationsinsatser till asylsökande om var i Sverige möjligheterna till bostad och arbete är goda. På så sätt skulle ett passivt bidragsberoende kunna undvikas.

Utskottets ställningstagande

När det först gäller behovet av en ny politik för mottagande av asylsökande noterar utskottet att den särskilda utredaren i utredningsbetänkandet SOU 2003:89 sammanfattningsvis har konstaterat att det svenska mottagandet rent faktiskt förefaller att väl uppfylla de krav som uppställs i rådets direktiv 2003/9/EG om miniminormer för mottagande av asylsökande i medlemsstaterna men att mottagandevillkoren i vissa avseenden bör författningsregleras. Utredaren har därför föreslagit att gällande praxis lagfästas, t.ex. vad gäller tillgång till hälso- och sjukvård samt tillgång till information för asylsökande. Utredningen har däremot inte haft i uppdrag att lämna förslag som tar sikte på förutsättningarna för asylsökande att arbeta.

Som framgår av regeringens skrivelse har ett lagförslag om asylsökandes tillgång till hälso- och sjukvård tagits fram inom Regeringskansliet. Förslaget har därefter remissbehandlats.

Migrationsverket har i februari 2006 begärt att regeringen tillsätter en utredare för att utvärdera och föreslå förändringar i LMA eftersom stora delar av det som tidigare legat inom verkets uppdrag i dag ligger på andra huvudmän. Utskottet har erfarit att regeringen avser att tillsätta en utredning i syfte att se över både uppdraget för Migrationsverket och LMA.

Enligt 5 kap. 4 § NUtIF är asylsökande undantagna från skyldigheten att ha arbetstillstånd om Migrationsverket bedömer att beslut i ärendet inte kommer att fattas inom fyra månader från ansökan. Undantaget gäller fram till dess att ett lagakraftvunnet beslut föreligger i ärendet. Sedan den 1 januari 2006 gäller dessutom att om ett beslut om avvisning eller utvisning inte bedöms kunna verkställas med tvång på grund av förhållandena i motagarlandet gäller undantaget fram till dess att utlänningsen lämnar landet.

Genom ändringen från den 1 januari i år om rätt till fortsatt undantag i vissa fall från kravet på arbetstillstånd till dess personen i fråga lämnar landet anser utskottet att flera av motionsyrkandena är tillgodosedda. Det gäller motionerna Sf389 yrkande 10 i denna del, Sf275 yrkandena 1 och 2, Sf312 yrkande 6 och Sf333 yrkande 12, som därför avstyrks. Motion Sf364 yrkande 14 får anses åtminstone delvis tillgodosedd med vad utskottet anför ovan. Motionsyrkandet avstyrks därför.

När det gäller frågan om att ge den som fått avslag på sin asylansökan men som har ett arbete möjlighet att söka uppehållstillstånd och arbetstillstånd utan att behöva återvända till hemlandet har utskottet tidigare avstyrkt liknande motionsyrkanden, se betänkande 2004/05:SfU10. Utskottet framhöll bl.a. att det är viktigt att skilja på uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov och uppehållstillstånd av arbetsmarknads- eller anknytnings-skäl. Kravet på ansökan före inresa till Sverige är en del av den reglerade invandringen som enligt utskottet bör upprätthållas även fortsättningsvis. Det är även viktigt att en person som vill söka uppehållstillstånd och arbetstillstånd på andra grunder inte söker asyl för att kringgå reglerna. Det är inte heller rimligt om en asylsökande som saknar asylskäl lättare än andra skulle få uppehållstillstånd om han eller hon har ett arbete. Utskottet pekade på att den parlamentariska kommittén KAKI skall undersöka om det finns möjlighet till ett något mer flexibelt förhållnings-sätt till ansökningar om arbetstillstånd som görs efter inresa till Sverige men att utgångspunkten enligt direktiven måste vara att asylrätten inte får urholkas. Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning i frågan och avstyrker därmed motionerna Sf331 yrkande 2, A247 yrkande 6, Sf231 yrkandena 1 och 2, Sf389 yrkande 10 i denna del och Sf229. Även motion Sf227 avstyrks med det anförda.

Sedan den 5 februari 2005 gäller enligt 2 a § förordningen 1994:361 att Migrationsverket skriftligen skall informera asylsökande om de förmåner som finns och om vad de skall göra för att beviljas dessa. Informationen

skall lämnas så snart som möjligt och inte senare än 15 dagar efter det att ansökan om uppehållstillstånd har gjorts. Sökande skall även informeras om förekomsten av organisationer eller grupper av personer som tillhandahåller särskild juridisk rådgivning och om organisationer som kan bistå eller informera dem i fråga om gällande mottagandevillkor, inklusive hälso- och sjukvård. Mot bakgrund av vad som nu anförts får motionerna Sf334 yrkande 7 och So429 yrkande 11 anses åtminstone till viss del tillgodosedda och de avstyrks därmed.

Hälso- och sjukvård och skola m.m.

Motionerna

Hälso- och sjukvård

I motion Sf203 av Ulf Sjösten (m) begärs ett tillkännagivande om ett nationellt uppdrag i samverkan med ideella organisationer för kunskapsutveckling och stöd för att underlätta asylsökandes introduktion i det svenska samhället. Motionären påpekar att trauman som inte behandlas förvärras och att fysisk och psykisk ohälsa försvårar asylsökandes introduktion. Dessutom erbjuds för få hälsoundersökning och hälsosamtal.

I motion So468 av Martin Andreasson och Birgitta Ohlsson (fp) begärs i yrkande 5 ett tillkännagivande om att asylsökande inte skall tvångstestas för hiv. Fortfarande dyker det enligt motionärerna upp förslag på obligatorisk testning av asylsökande.

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion Sf388 yrkande 6 i denna del ett tillkännagivande om asylsökande barns rätt till vård. Trots att samma regler gäller för asylsökande barn som för andra barn har det hänt att de nekas vård, t.ex. för att de saknar personnummer. Vidare tar vissa vårdcenter ut avgifter för dessa barn.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf312 att regeringen i samarbete med Socialstyrelsen bör utforma riktlinjer angående möjligheter för asylsökande att erhålla hälso- och sjukvård inom ramen för befintligt hälso- och sjukvårdssystem och att dessa riktlinjer skall tydliggöras så att behandling av kris- och traumaskador räknas som akut sjukvård (yrkande 15). Vidare anser motionärerna att regeringen bör beakta att barns psykiska hälsa är beroende av att vuxna asylsökande har tillgång till sjukvård (yrkande 16) och att rätten till sjukvård för vuxna asylsökande bör utvidgas till att gälla även icke akuta sjukdomstillstånd (yrkande 17). I yrkandena 20 och 21 begärs tillkännagivanden om ansvar och långsiktig finansiering vad gäller rehabiliteringen av tortyr- och traumaskadade flyktingar och att regeringen bör uppdraga åt Socialstyrelsen att sprida den kunskap som finns i fråga om tortyr- och traumaskador till primärvård, socialtjänst, barnavård och psykiatri.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion So553 yrkande 1 ett tillkännagivande om att asylsökandes hälso- och sjukvård skall organiseras enligt hälso- och sjukvårdslagen och inte i en separat lag.

I motion Sf413 av Jan Emanuel Johansson (s) begärs ett tillkännagivande om att förbättra hälsokontrollsförfarandet vad gäller asylsökanden. Enligt motionären behövs obligatoriska hälsoundersökningar för att förhindra spridning av hiv.

Rätt till skola

Sven Brus m.fl. (kd) begär i motion Sf388 yrkande 6 i denna del ett tillkännagivande om asylsökande barns rätt till skolgång. Trots att samma regler gäller för asylsökande barn som för andra barn har det hänt att de nekas tillgång till skola, t.ex. för att de saknar personnummer.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf312 yrkande 14 ett tillkännagivande om skolans ansvar för barn till asylsökande och om möjligheten att införa skolplikt även vad gäller asylsökande barn. Enligt motionärerna är det svårt för föräldrar och barn att själva söka upp skolan.

Personer som håller sig gömda

I motion Sf329 av Per Bill och Henrik von Sydow (m) begärs i yrkande 1 beslut att gömda flyktingbarn skall få rätt till skolgång samt hälso- och sjukvård. Motionärerna anser det orimligt att gömda barn av rädsla för polisingripande inte törs vare sig gå i skola eller uppsöka sjukvården.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf312 yrkande 18 ett tillkännagivande om att Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att sammanställa nödvändig kunskap om sekretesslagens innehåll i fråga om gömda personer som söker sjukvård, och sprida denna kunskap i form av särskild utbildningsinsats för sjukvårdspersonal. Enligt motionärerna har det hänt att sjukvårdspersonal meddelat bl.a. polisen att man har en patient med avvisningsbeslut. I samma motion yrkande 19 begärs ett tillkännagivande om att se över landstingens rutiner vad gäller sjukvårdskostnader för gömda asylsökande. Migrationsverket betalar för sjukvården från det att uppehållstillstånd beviljas men inte för tiden dessförinnan. Vissa landsting kräver den enskilde på resterande belopp. Staten bör enligt motionärerna stå för hela kostnaden.

Birgitta Carlsson m.fl. (c) begär i motion Sf334 yrkande 24 ett tillkännagivande om att barn utan uppehållstillstånd skall ha rätt till hälso- och sjukvård samt skolgång och att sjukhus och skolor därför skall förklaras som frizoner där polishämtning av gömda barn inte får ske.

Maria Wetterstrand m.fl. (mp, -) begär i motion So699 yrkande 22 ett tillkännagivande om att asylsökande barns rätt till snabb terapeutisk vård säkerställs även för de gömda barnen. I samma motion yrkande 23 begärs ett tillkännagivande om att irreguljärt invandrade barn skall tillförsäkras rätt till hälso- och sjukvård.

I motion Sf419 av Gustav Fridolin m.fl. (mp, kd, v) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att gömda flyktingar och asylsökande skall få tillgång till vård och mediciner på samma villkor som svenska medborgare. I samma motion yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att administrativa hinder för gömda flyktingar att få vård undanröjs. Sjukhusreceptionistens

frågor leder enligt motionärerna till rädsla för att bli polisanmäld. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att andra exkluderade samhällsgrupper som inte ingår i gruppen gömda flyktingar, t.ex. papperslösa migranter som inte sökt asyl och kvinnor som är offer för trafficking, ges tillgång till subventionerad vård och mediciner.

I motion Sf343 av Åsa Lindestam och Sinikka Bohlin (s) begärs ett tillkännagivande om behovet av en översyn i syfte att stärka flyktingars sekretesskydd inom hälso- och sjukvården. Sjukvårdssekretess gäller inte i förhållande till myndigheter, vilket innebär att bl.a. polis har rätt att fråga efter flyktingar som söker sjukvård.

Utskottets ställningstagande

Hälso- och sjukvård

Enligt en överenskommelse mellan staten och Landstingsförbundet skall landstingen ge asylsökande m.fl. omedelbar sjuk- och tandvård samt sådan sjuk- och tandvård som inte kan anstå. I den omfattning som landstingen ger vård enligt överenskommelsen lämnas ersättning till landstingen enligt förordningen (1996:1357) om statlig ersättning för hälso- och sjukvård till asylsökande. Ersättning lämnas även för bl.a. mödrahälsovård, förlossningsvård, preventivmedelsrådgivning och för åtgärder enligt smittskyddslagen. Vidare lämnas ersättning för hälsoundersökning. Enligt överenskommelsen har asylsökande barn rätt till hälso- och sjukvård på samma villkor som barn bosatta i Sverige, och detta gäller även gömda barn och ungdomar under 18 år. Vidare har de rätt till vård fram till dess att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut verkställs.

Enligt förordningen (1994:362) om vårdavgifter m.m. för vissa utlänningar gäller att vårdavgifter skall betalas endast i den utsträckning som motsvarande avgift skall betalas av andra vårdtagare, dvs. inom landstinget bosatta.

Av Socialstyrelsens allmänna råd (1995:4) Hälso- och sjukvård för asylsökande och flyktingar framgår att begreppet omedelbar vård och vård som inte kan anstå inte kan definieras så att det täcker alla situationer som kan uppkomma. Det är endast den vårdansvarige läkaren som utifrån förutsättningarna i det enskilda fallet kan bedöma vilken vård som skall ges. Vård som inte faller under dessa kriterier och där en måttlig fördröjning inte medför allvarliga följder för patienten ersätts inte av staten. I begreppet hälso- och sjukvård ingår även psykologisk och psykiatrisk vård till personer som på grund av exempelvis traumatiska upplevelser och övergrepp är i behov av sådan vård. Det är även i dessa fall den vårdansvarige läkaren som utifrån förutsättningarna i det enskilda fallet har att bedöma vilken vård som skall ges.

Som redan nämnts bereds för närvarande ett lagförslag rörande asylsökandes tillgång till hälso- och sjukvård inom Regeringskansliet. Utskottet, som förutsätter att en del av de frågor som tas upp i motionerna kommer att övervägas i det sammanhanget, anser att resultatet av beredningen bör

avvaktas. Motionerna Sf203, Sf388 yrkande 6 i denna del, Sf312 yrkandena 15–17, 20 och 21 och So553 yrkande 1 avstyrks därmed. Även motionerna So468 yrkande 5 och Sf413 avstyrks med vad utskottet anför.

Rätt till skola

Asylsökande barn och ungdomar har inte skolplikt men de har tillgång till förskoleverksamhet, utbildning och skolbarnsomsorg på i princip samma villkor som barn som är bosatta här i Sverige. Barn som fått avslag på en asylansökan har rätt till utbildning under tiden fram till dess att barnet lämnar landet. Den som håller sig undan verkställighet av avvisnings- eller utvisningsbeslut har däremot inte rätt till utbildning. Den statliga ersättningen till kommunerna regleras i förordningen (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.

Statskontoret har på regeringens uppdrag gjort en uppföljning av kommunernas verksamhet avseende asylsökande barns utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. I rapporten Asylsökande barns skolgång (2004:12) konstateras bl.a. att det förekommer att asylsökande barn jämfört med andra barn inte erbjuds likvärdig utbildning beträffande antal undervisningstimmar och innehåll. I rapporten anges bl.a. att den utbildning som erbjuds grundskolebarnen varierar i antal undervisningstimmar per vecka från 15 timmar upp till 25–30 timmar, beroende på årskurs. Många kommuner ger enbart den utbildning som den statliga ersättningen räcker till. Enligt rapporten kan det då handla om 10–50 % färre undervisningstimmar än för andra elever i motsvarande åldersgrupp.

Av utredningsbetänkandet SOU 2003:89 framgår (s. 82) att inget av vad utredningen funnit tyder på annat än att de asylsökande barnen även i praktiken får tillgång till skolgång och utbildning på det sätt som föreskrivs i förordningen (2001:976) om utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg för asylsökande barn m.fl. och därigenom även på sätt som anges i direktivet 2003/9/EG. Såväl den svenska författningsregleringen som den faktiska utformningen av de asylsökande barnens skolgång och utbildning tillgodoser enligt utredningen direktivets krav.

Utskottet konstaterade i betänkande 2004/05:SfU10 att Statskontorets rapport och utredningen gav delvis motstridiga bilder av barnens möjligheter att få tillgång till den utbildning m.m. som de har rätt till. Eftersom rapporten och utredningens förslag var föremål för beredning inom Regeringskansliet ansåg utskottet att riksdagen inte borde vidta någon åtgärd i frågan. Regeringens beredning av utredningsbetänkandet har ännu inte slutförts. Utskottet beklagar detta men anser ändå att resultatet av beredningsarbetet bör avvaktas. Utskottet avstyrker därmed motionerna Sf388 yrkande 6 i denna del och Sf312 yrkande 14.

Personer som håller sig gömda

Som nämnts har den som håller sig undan verkställighet av avvisnings- eller utvisningsbeslut inte rätt till förskoleverksamhet, utbildning och skolbarnsomsorg. Asylsökande barn har dock rätt till hälso- och sjukvård på samma villkor som barn bosatta i Sverige, och detta gäller även gömda barn och ungdomar under 18 år.

I fråga om gömda barns skolgång har en särskild utredare fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för att reglera en rätt till utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg för barn och ungdomar som undanhåller sig verkställighet av ett avvisnings- eller utvisningsbeslut (dir. 2006:28). I uppdraget ingår bl.a. att utreda hur ett regelverk kan utformas och om förändringar av skol- och utlänningslagstiftningen samt andra författningar som styr de aktuella verksamheterna kommer att behövas. Utredaren skall ta ställning till om ett sådant regelsystem är förenligt med tillämpliga sekretessbestämmelser och bestämmelserna om underrättelse-, uppgifts- och anmälningskyldighet till såväl polisen som socialtjänsten eller om några författningsändringar kan behövas. I detta ingår att överväga om det behövs särskild reglering av polisens arbete med verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut. Även situationen för personalen i skolan och i övriga verksamheter skall ses över. Avslutningsvis skall formerna för statens ersättning till kommunerna ses över. Redovisningen av uppdraget skall ske senast den 15 februari 2007.

Mot bakgrund av att frågan om gömda barns rätt till skolgång numera är föremål för utredning samt att gömda barn och ungdomar har rätt till hälso- och sjukvård på samma villkor som barn bosatta i Sverige anser utskottet att det saknas skäl för riksdagen att göra något uttalande i dessa frågor. Utskottet avstyrker därmed motionerna Sf329 yrkande 1 i denna del, Sf334 yrkande 24 i denna del och So699 yrkandena 22 och 23.

När det gäller hälso- och sjukvård för vuxna som håller sig gömda eller av olika skäl valt att uppehålla sig i Sverige utan att söka uppehållstillstånd eller på annat sätt ge sig till känna för myndigheterna lämnar staten inte ersättning för vården. Enligt utskottets mening skulle det vara minst sagt motsägelsefullt om staten skulle ersätta landstingen för hälso- och sjukvård till personer som inte har rätt att vistas i Sverige. Inte heller anser utskottet att staten – i de fall en utlännings över 18 år fått sjukvård under tiden som gömd – skall stå för kostnaderna för denna vård om uppehållstillstånd senare beviljas. Det finns dock inte några hinder för landstingen att som vilken borgenär som helst efterge sin fordran. Det finns även möjlighet att ansöka om skuldsanering enligt skuldsaneringslagen (1994:334) om personen i fråga är så skuldsatt att han eller hon inte kan antas ha förmåga att betala sina skulder inom överskådlig tid. Motionerna Sf312 yrkande 19 och Sf419 yrkandena 1 och 3 avstyrks med det anförda.

Utskottet vill tillägga att regeringen i proposition 2005/06:124 har lämnat förslag om ett enklare och snabbare skuldsaneringsförfarande fr.o.m. den 1 januari 2007 (bet. 2005/06:LU35).

I några av motionerna påtalas det förhållandet att personer som håller sig gömda inte vågar uppsöka hälso- och sjukvården och skolan av rädsla för polisingripande. Utskottet noterar att det i 7 kap. 1 § NUtIF föreskrivs bl.a. att styrelsen för utbildningen, när utlänningen första gången skrivs in i grundskolan eller gymnasieskolan, skall underrätta polismyndigheten bl.a. om utlänningens namn och bostadsadress. Detta gäller dock inte beträffande den som sökt uppehållstillstånd eller är undantagen från skyldigheten att ha uppehållstillstånd. Någon motsvarande uppgiftsskyldighet är inte föreskriven beträffande hälso- och sjukvården. Däremot föreskrivs i 1 kap. 11 § lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område att hälso- och sjukvårdspersonal är skyldig att lämna ut sådana uppgifter som gäller huruvida någon vistas på en sjukvårdsinrättning om uppgifterna i ett särskilt fall begärs bl.a. av en domstol, åklagarmyndighet eller polismyndighet.

Om en person har meddelats ett avvisnings- eller utvisningsbeslut får Migrationsverket med stöd av 12 kap. 14 § NUtIL överlämna ärendet för verkställighet till polismyndigheten, om den som skall avvisas eller utvisas håller sig undan och inte kan anträffas utan polismyndighetens medverkan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet. För att polisen skall kunna fullgöra sina uppgifter torde det enligt utskottets mening vara ofrånkomligt att polisen också har möjlighet att eftersöka personer som håller sig undan på olika ställen. Emellertid är det angeläget att polisen förfar varsamt och omdömesgillt i samband med verkställigheten. När barn berörs är det viktigt att polismyndigheten, som i likhet med övriga myndigheter har en skyldighet att tillämpa ett barnperspektiv i sin verksamhet, iakttar särskild varsamhet. Utskottet vill erinra om att portalparagrafen 1 kap. 10 § NUtIL om barnets bästa skall beaktas i samtliga led av asylprocessen, inklusive verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning. Mot bakgrund av vad nu anförts och då den särskilde utredaren (dir. 2006:28) i fråga om barn och ungdomar bl.a. skall överväga om det behövs särskild reglering av polisens arbete med verkställighet av avvisnings- och utvisningsbeslut anser utskottet att någon åtgärd med anledning av motionerna Sf329 yrkande 1 i denna del, Sf312 yrkande 18, Sf334 yrkande 24 i denna del, Sf419 yrkande 2 och Sf343 inte är påkallad. Motionsyrkandena avstyrks därmed.

Ersättning till kommunerna m.m.

Motionerna

I motion Sf267 av Solveig Hellquist (fp) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om socialtjänstens resurser vad gäller arbetet med asylsökande barn. De socialsekreterare som arbetar med asylbarn och deras familjer bekostas av kommunen och inte av Migrationsverket. Vid andra insatser måste lokala avtal mellan Migrationsverket och socialtjänsten upprättas. Detta upplevs som mycket tungrott och innebär en ekonomisk osäkerhet för kom-

munerna. I samma motion yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om behovet av ett förenklat regelverk för att underlätta samverkan mellan kommunerna och Migrationsverket.

I motion Sf218 av Torsten Lindström (kd) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om det statliga ansvaret för kostnader föranledda av asylansökandes vistelse i kommunerna. Kostnaderna måste enligt motionären bäras av staten. Annars uppstår bl.a. brist på kommunplatser. I samma motion yrkande 2 begärs en redogörelse för vidtagna initiativ för att kompensera kommunerna för deras kostnader för asylsökande.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion Sf312 yrkande 8 ett tillkännagivande om att regeringen bör lägga fram förslag som tydliggör kommunernas skyldigheter i flyktingmottagningen. Samtliga kommuner måste åläggas att ta emot flyktingar med permanent uppehållstillstånd. I samma motion yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om att tydliggöra kommunernas ansvar för att skapa fritidsverksamhet för asylsökande som lever på förläggningar eller har eget boende.

Lars Ohly m.fl. (v) begär i motion Sf336 yrkande 4 ett tillkännagivande om kommunernas ansvar för att skapa meningsfull verksamhet med kulturell eller hälsofrämjande inriktning både för de barn, unga och vuxna asylsökande som lever på förläggningar och för dem som har eget boende.

Birgitta Carlsson m.fl. (c) begär i motion Sf334 yrkande 3 ett tillkännagivande om att låta frivilligorganisationerna ta ett större ansvar för flyktingmottagandet. I samma motion yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att låta värdfamiljer och värdpersoner välkomna och lotsa in asylsökande i samhället. I yrkande 6 begär motionärerna ett tillkännagivande om att decentralisera flyktingmottagandet över hela landet. En sådan ordning skulle minska köerna och väntetiderna och ge en jämn fördelning av asylsökande över landet. I yrkande 8 begärs ett tillkännagivande om att kommuner, företag och organisationer skall tillåtas ta ansvar för att få fram arbete och praktikplatser åt asylsökande under tiden de väntar på besked om uppehållstillstånd.

I motion Sf282 av Annika Carlsson och Kerstin Lundgren (c) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att låta värdfamiljer och värdpersoner välkomna och lotsa in asylsökande och nya svenskar i samhället. Bland annat frivilligorganisationer bör uppmanas att organisera värdfamiljer.

I motion Sf396 av Cinnika Beiming och Mikael Damberg (s) begärs ett tillkännagivande om fördelning av ersättningen till kommunerna för gömda barns skolgång. Medlen bör fördelas efter hur många gömda barn kommunerna har.

Utskottets ställningstagande

Det stora antalet asylsökande tidigare år liksom det förhållandet att så många blir kvar i mottagningssystemet har inneburit ökade kostnader för kommunerna. Under 2003 kom 31 355 asylsökande till Sverige, vilket var något färre än 2002, då 33 000 personer sökte asyl här. Enligt regeringens

prognos i budgetpropositionen för 2006 kommer 16 000 personer att söka asyl i Sverige under 2006. Trots denna kraftiga nedgång var 33 779 personer registrerade i Migrationsverkets mottagandesystem den 30 juni 2005. Den 31 december 2004 var motsvarande siffra 38 869 personer. Den genomsnittliga vistelsetiden var 598 dagar den 30 juni 2005 medan den året innan var i genomsnitt 521 dagar.

Utskottet är införstått med att kommunerna har fått ökade kostnader till följd av att så många blir kvar i mottagandesystemet, vilket i sin tur till viss del beror på den utbredda dokumentlösheten och på svårigheterna att verkställa vissa avvisnings- och utvisningsbeslut.

Som en följd av den tillfälliga ordningen med ny prövning av vissa avvisnings- och utvisningsbeslut kommer fler människor än beräknat att befinna sig i Migrationsverkets mottagandesystem. Av det skälet har som redan nämnts särskilda medel tillförts utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar fr.o.m. 2006. Bland annat har anslaget 12:2 Ersättningar och bostadskostnader tillförts 200 miljoner kronor och anslaget 10:3 Kommunersättningar vid flyktingmottagande 1 miljard kronor utöver vad regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2006. Därtill kommer att regeringen i 2006 års ekonomiska vårproposition föreslår att ytterligare resurser tillförs utgiftsområdet för 2006. Kommuner som under 2006 ökar sitt flyktingmottagande skall enligt förslaget ges ett tillfälligt stöd i form av ett engångsbelopp för varje person som tas emot under 2006. För att underlätta flyktingmottagandet skall dessutom en extra ersättning betalas ut för de särskilda kostnader som en kommun kan få för att snabbt kunna ta emot fler personer. Utskottet noterar också att kommunerna enligt förslag i budgetproposition för 2006 tillförts 50 miljoner kronor för undervisning av gömda barn och att landstingen tillförts 75 miljoner kronor för de asylsökandes hälso- och sjukvård.

Även om extra resurser således tillförts och kommer att tillföras kommunerna förutsätter utskottet att regeringen i den förändrade situationen noga följer utvecklingen av kommunernas kostnader för asylsökande. Utskottet anser att det i första hand får ankomma på regeringen att inför beredningen av budgetförslagen i höst överväga om ytterligare åtgärder och/eller resurser bör tillföras kommunerna. Med det anförda avstyrker utskottet motion Sf218 yrkandena 1 och 2. Även motionerna Sf267 yrkandena 2 och 3 och Sf396 avstyrks med det anförda.

När det gäller frågan om att ålägga samtliga kommuner en skyldighet att ta emot personer med permanent uppehållstillstånd vill utskottet erinra om att ett liknande motionsyrkande nyligen avstyrkts i betänkande 2005/06: SfU6 Styrningen av integrationspolitiken. Utskottet gjorde där bedömningen att dagens system med frivilliga överenskommelser mellan staten och kommunerna om mottagande av flyktingar i huvudsak fungerat väl. Utskottet befarade att ytterligare reglering av kommunernas skyldighet att delta i flyktingmottagandet riskerar att skapa en bild av mottagandet som en av staten påtvingad börda för kommunerna. Utskottet vidhåller denna

uppfattning. Med hänsyn härtill och till de extra medel som kommunerna enligt förslaget i vårpropositionen skall få för 2006 avstyrker utskottet motion Sf312 yrkande 8.

I skrivelsen redogörs för regeringens samråd med frivilligorganisationerna. Rådet för flykting- och invandringsfrågor tillkom för att etablera en informell mötesplats för ett informationsutbyte mellan representanter för regeringen och det civila samhället. Rådet, som består av ledamöter från 17 organisationer som arbetar med flykting- och invandringsfrågor, har under 2005 bl.a. diskuterat frågor kring mottagandevillkor för asylsökande, barn i asylprocessen och åtgärder för att fastställa asylsökandes identitet. Av Migrationsverkets årsredovisning för 2005 framgår dessutom att många enheter inom Migrationsverket har ett väl utvecklat samarbete med frivilligorganisationer som tillhandahåller olika former av verksamhet åt asylsökande. I ett flertal kommuner finns det även ett välutvecklat samarbete mellan kommunen och arbetsförmedlingen med såväl svenskundervisning som anskaffande av praktikplatser.

Enligt utskottet är det angeläget att frivilliga krafter involveras i flyktingmottagandet i syfte att göra mottagandet så bra som möjligt. Kontaktfamiljer, personliga flyktingguider, fadderfamiljer och motsvarande frivilliga insatser kan här fylla en viktig funktion. I den mån motionerna Sf334 yrkandena 3, 4 och 8 och Sf282 yrkande 1 inte är tillgodosedda med det anförda avstyrks motionsyrkandena i fråga.

Däremot kan utskottet inte se något skäl att införa ett decentraliserat mottagande av asylsökande eller att tydliggöra kommunernas ansvar för att skapa fritidsverksamhet eller annan meningsfull verksamhet för asylsökande. Utskottet avstyrker därför motionerna Sf312 yrkande 13, Sf336 yrkande 4 och Sf334 yrkande 6.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. **Migrationspolitiken, punkt 1 (m, fp, kd, c)**

av Sven Brus (kd), Per Westerberg (m), Linnéa Darell (fp), Tobias Billström (m), Solveig Hellquist (fp), Birgitta Carlsson (c) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf331 yrkande 1 och 2005/06:Sf334 yrkande 1.

Ställningstagande

Den svenska migrationspolitiken måste bygga på en öppen, human och generös flyktingpolitik. Öppenhet måste också vara migrationspolitikens ledstjärna och gälla för dem som genom arbete eller på grund av förföljelse vill bygga en ny framtid i Sverige. I dagens globaliserade ekonomi är människors rörlighet både naturlig och nödvändig. Utgångspunkten bör vara tron på det universella och okränkbara i de grundläggande mänskliga fri- och rättigheterna samt tron på enskilda människors kraft, vilja, förmåga och skyldighet att ta ansvar. Den förda politiken har dock inte förmått att hantera många av de frågor som rör invandring, vare sig det gäller att ta till vara möjligheter eller undanröja problem. Visionen bör vara ökad öppenhet över landgränser, där alla skall kunna välja det land där han eller hon vill skapa sig en framtid.

2. **Återtagandeavtal, punkt 2 (fp)**

av Linnéa Darell (fp) och Solveig Hellquist (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf5 yrkande 2 och avslår motion 2005/06:Sf251 yrkande 8.

Ställningstagande

Ett återtagandeavtal mellan två länder är viktigt för att underlätta ett värdigt återvändande för den som inte får uppehållstillstånd. Det bör dock understrykas att bilaterala återtagandeavtal inte bör ingås med löften från Sveriges sida om eventuella motprestationer, exempelvis om att avskaffa viseringskrav.

3. Återtagandeavtal, punkt 2 (v)

av Ulla Hoffmann (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf251 yrkande 8 och avslår motion 2005/06:Sf5 yrkande 2.

Ställningstagande

Regeringen bör ta initiativ till en förändring av EU:s politik beträffande återtagandeavtal. Så kallade gemenskapsavtal om återtagande har hittills inte haft någon märkbar effekt på verkställandet av avvísningar från EU-länder. Avtalen medför också stora risker för EU internationellt då politiken kan delegitimera tredjeländernas regeringar i de egna medborgarnas ögon.

4. Barnets bästa, punkt 3 (fp, kd, c, mp)

av Sven Brus (kd), Linnéa Darell (fp), Solveig Hellquist (fp), Birgitta Carlsson (c) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf334 yrkande 20, 2005/06:Sf364 yrkande 1, 2005/06:Sf388 yrkande 1, 2005/06:So556 yrkande 10 och 2005/06:So699 yrkande 32.

Ställningstagande

Hänsynen till barnets bästa måste väga tyngre i asylprocessen. Som regel bör portalparagrafen om barnets bästa gå före samhällets intresse av att reglera invandringen.

5. **Ökade möjligheter till arbetskraftsinvandring m.m., punkt 4 (m, fp, kd, c)**

av Sven Brus (kd), Per Westerberg (m), Linnéa Darell (fp), Tobias Billström (m), Solveig Hellquist (fp), Birgitta Carlsson (c) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf287, 2005/06:Sf331 yrkande 4, 2005/06:Sf334 yrkande 27, 2005/06:Sf353 yrkande 1, 2005/06:Sf364 yrkandena 19–22, 2005/06:Sf373 yrkande 16, 2005/06:Sf421 och 2005/06:A420 yrkande 24, bifaller delvis motionerna 2005/06:Sf243, 2005/06:Sf259, 2005/06:Sf353 yrkande 2 och 2005/06:Sf364 yrkande 24 och avslår motion 2005/06:Sf232.

Ställningstagande

Den demografiska utvecklingen kännetecknas av låga födelsetal och en befolkning som blir allt äldre. Obalansen mellan försörjare och försörjda förvärras av att en så stor andel av befolkningen i arbetsför ålder inte arbetar i dag. Med en ökad arbetskraftsinvandring även från länder utanför EU/EES kan den demografiska balansen i befolkningen förbättras och dynamiken i samhällsutvecklingen öka. Arbetskraftsinvandring fyller dessutom en viktig funktion inom de yrken och i de delar av landet där det råder en uppenbar brist på arbetskraft, och den kommer därför att bidra till en starkare ekonomisk tillväxt.

En person som kommer till Sverige som arbetskraftsinvandrare bör ha rätt till ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som utfärdas för ett år i taget. Arbetsgivaren bör fritt få avgöra vem han eller hon vill anställa. Om anställningen går förlorad skall personen få stanna i Sverige under tre månader för att söka nytt arbete. Om det inte lyckas faller därefter grunden för uppehållstillståndet. Efter fem års arbete i Sverige bör permanent uppehållstillstånd normalt beviljas. Vidare bör det bli tillåtet för medborgare från länder utanför EU/EES-området att vistas i Sverige under en period om tre månader för att söka arbete. Under tiden skall dock krav ställas på självförsörjning och eget ansvar för boende.

Med fler människor från andra länder som arbetar i Sverige ökar chanserna för att diskrimineringen av invandrare minskar eftersom invandrare då kommer att förknippas med något positivt och inte med omhändertagande och andra problem.

6. Arbetskraftsinvandring i övrigt, punkt 5 (fp)

av Linnéa Darell (fp) och Solveig Hellquist (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:U338 yrkande 14 och 2005/06:Sf364 yrkandena 23 och 25 samt avslår motionerna 2004/05:U3 yrkande 8 och 2005/06:Kr382 yrkande 14.

Ställningstagande

Bristen på arbetskraft hämmar tillväxten i Europa. Ett system bör därför öppnas för arbetskraftsinvandring till Europa från länder utanför EU. Alla som fått en anställning och kan försörja sig skall kunna få ett arbetstillstånd som gäller för hela EU.

Kommittén för arbetskraftsinvandring (KAKI) har lämnat ett delbetänkande Arbetskraftsinvandring till Sverige (SOU 2005:50) som framför allt redogör för fakta och det fortsatta arbetet. Slutbetänkandet skall redovisas senast i oktober 2006. Kommitténs arbete har tidsmässigt sinkats på grund av regeringens senfärdighet att formulera uppdraget och direktiven. Vi vill framhålla vikten av att regeringen snarast efter att KAKI presenterat sitt slutbetänkande lägger fram ett lagförslag om arbetskraftsinvandring till Sverige.

7. Arbetskraftsinvandring i övrigt, punkt 5 (mp)

av Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Kr382 yrkande 14 och avslår motionerna 2004/05:U3 yrkande 8, 2005/06:U338 yrkande 14 och 2005/06:Sf364 yrkandena 23 och 25.

Ställningstagande

Ett samhälle som ger alla möjlighet att utvecklas kulturellt blir också ett samhälle som har lättare att förstå och ta till sig andra kulturer och står därför bättre rustat att motarbeta rasism och främlingsfientlighet. För internationella kulturarbetare som kommer till Sverige gäller i vissa fall att de måste få arbetstillstånd inom ramen för internationellt utbyte. Emellertid är det ibland svårt för den arrangerande parten i Sverige att få ett sådant

arbetstillstånd beviljat för sina inbjudna gäster. Av det skälet anser vi att reglerna om arbetstillstånd i utlänningslagstiftningen bör ses över i syfte att underlätta internationellt samarbete på kulturens alla områden.

8. Säsongarbete m.m., punkt 6 (m, fp, kd, c)

av Sven Brus (kd), Per Westerberg (m), Linnéa Darell (fp), Tobias Billström (m), Solveig Hellquist (fp), Birgitta Carlsson (c) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:MJ519 yrkande 3 och 2005/06:Bo298 yrkande 12.

Ställningstagande

Trädgårdsnäringen utgör en viktig näringspolitisk resurs som bidrar bl.a. till ökad sysselsättning och en levande landsbygd. Problemet för företagarna inom denna sektor är att de har svårt att rekrytera säsongarbetare. Även byggföretagen behöver rekrytera arbetskraft, vilket för många företag är svårt på den inhemska arbetsmarknaden. Av nu nämnda skäl anser vi att regelverket för arbetskraftsinvandring bör förenklas.

9. Rörlighet för arbetskraften i Öresundsregionen m.m., punkt 7 (m, c)

av Per Westerberg (m), Tobias Billström (m), Birgitta Carlsson (c) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf279 yrkande 1 och avslår motion 2005/06:Sf392.

Ställningstagande

Med dagens regler måste man som icke EU-medborgare tillhöra en bristyrkesgrupp för att kunna få arbetstillstånd i ett EU-land. När t.ex. en familj, där mannen är dansk och kvinnan från ett tredjeland, bosatte sig i Sverige

efter att ha bott och arbetat i länge i Danmark förlorade kvinnan sitt danska arbetstillstånd och därmed sitt danska arbete. Detta visar att medborgarskap utgör ett hinder för fri rörlighet i Öresundsregionen.

10. Arbetstagarbegreppet inom EU, punkt 8 (m)

av Per Westerberg (m), Tobias Billström (m) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf331 yrkande 3.

Ställningstagande

För medborgare från andra EU/EES-länder är det i dag mycket lätt att arbetskraftsinvandra till Sverige. Det räcker med ett giltigt pass för att resa in i Sverige, och sedan har man tre månader på sig att hitta ett arbete. En anställning, som inte behöver gälla många timmar i veckan eller ens räcka till försörjning, ger sedan tillgång till de svenska trygghetssystemen. Vår uppfattning är att uppehållstillstånd för arbete bör ges till människor som kan försörja sig själva genom eget arbete. EG-domstolens beslut om att några få timmars arbete per vecka ger tillgång till hela trygghetssystemet är orimligt. Regeringen bör därför ta initiativ till att arbetstagarbegreppet inom EU stramas upp.

11. Dokumentlösa arbetare, punkt 9 (mp)

av Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf252 yrkandena 1–3 och avslår motion 2005/06:Sf347.

Ställningstagande

Det faktum att det är så svårt att få asyl i Sverige trots att det finns ett skyddsbehov gör att människor tvingas gå under jorden och ordna sin försörjning på den rättslösa arbetsmarknaden. FN:s migrantarbetarkonvention förpliktar de länder som ratificerat konventionen att garantera att grund-

läggande mänskliga rättigheter upprätthålls också för de människor som lever tillfälligt i landet. Av det skälet bör den svenska regeringen ratificera konventionen.

För att mänskliga rättigheter skall komma alla till del bör svenska staten under en begränsad tid utfärda en engångsamnesti för dem som befinner sig i asylprocessen eller har genomgått asylprocessen och varit i landet tolv månader eller längre utan att ha fått permanent uppehållstillstånd. Detta bör gälla oavsett om man är gömd eller inte.

Nu nämnda åtgärder kommer att leda till en förbättrad levnadssituation för många människor samt innebära att Sverige tar ett stort steg mot avskaffandet av denna nya underklass.

12. Skyddsbehov och avvisningsbeslut, punkt 10 (fp, c)

av Linnéa Darell (fp), Solveig Hellquist (fp) och Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf5 yrkande 4 och avslår motionerna 2004/05:U23 yrkande 7 och 2005/06:Sf251 yrkande 3.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma till riksdagen med en samlad analys av varför antalet anmälningar till FN:s kommitté mot tortyr och i Europadomstolen ökat mot Sverige samt vilka åtgärder som behövs för att Sverige inte skall fällas i framtiden.

13. Skyddsbehov och avvisningsbeslut, punkt 10 (v)

av Ulla Hoffmann (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf251 yrkande 3 och avslår motionerna 2004/05:U23 yrkande 7 och 2005/06:Sf5 yrkande 4.

Ställningstagande

Asylsökande kommer ofta från länder med krig, väpnad konflikt eller grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna; ändå får ytterst få uppehållstillstånd med flyktingstatus. Detta visar att Sverige i praktiken har upphört att tillämpa Genèvekonventionen. Det finns inte skäl att tro att de som söker asyl i Sverige generellt åberopar svagare asylskäl än i många andra länder och att det är därför de inte ges flyktingstatus. Regeringen bör återkomma med förslag till hur svenska myndigheters respekt för asyrrätten och Genèvekonventionen skall stärkas.

14. Skyddsbehov och avvisningsbeslut, punkt 10 (mp)

av Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:U23 yrkande 7 och avslår motionerna 2005/06:Sf5 yrkande 4 och 2005/06:Sf251 yrkande 3.

Ställningstagande

Regeringen bör verka för en generösare tillämpning av asyrrätten för personer i behov av skydd.

15. Dublinärenden m.m., punkt 11 (m, fp, kd, c)

av Sven Brus (kd), Per Westerberg (m), Linnéa Darell (fp), Tobias Billström (m), Solveig Hellquist (fp), Birgitta Carlsson (c) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf364 yrkande 16 och 2005/06:Sf373 yrkandena 4 och 6 samt avslår motion 2005/06:Sf251 yrkande 10.

Ställningstagande

Asylprocedurdirektivet, som antogs hösten 2005, bör snarast genomföras. Förslaget till en lista över säkra länder, som visserligen nu lyfts ur direktivet, är inte förenligt med asylrätten. Ett land som anslutit sig till Genèvekonventionen behöver inte per definition vara ett säkert land för den asylsökande. Regeringen bör därför verka för att en sådan lista inte antas.

Flyktningbegreppet tolkas olika av EU:s medlemsstater. Principen om non-refoulement och Dublinförordningen kan därvid hamna i konflikt med varandra. Sverige bör därför i högre grad utnyttja möjligheten till undantag och tillämpa en betydligt mer generös tolkning av Dublinförordningen, t.ex. vid sjukdom eller familjeanknytning och särskilt då det gäller barn, varvid prövningen bör ske i Sverige. Asylansökningar skall alltid prövas individuellt.

16. Dublinärenden m.m., punkt 11 (v, mp)

av Ulla Hoffmann (v) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf251 yrkande 10 och avslår motionerna 2005/06:Sf364 yrkande 16 och 2005/06:Sf373 yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Regeringen bör initiera en översyn av Dublinförordningen i syfte att fördelningskriteriet när det gäller asylsökande skall vara de asylsökandes egna val.

17. Inre flyktalternativ, punkt 12 (v, c, mp)

av Ulla Hoffmann (v), Birgitta Carlsson (c) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf308 yrkandena 1–4.

Ställningstagande

De svenska migrationsmyndigheterna har på senare tid visat en tydlig tendens att använda sig av internflyktsalternativet för att undvika beviljande av flyktingstatus eller annat skydd. Detta sker utan att det gjorts någon individuell utredning om rimligheten i det enskilda fallet. UNHCR:s riktlinjer angående försörjningsmöjligheter när det handlar om personer som avvisas till internflykt måste fullt ut efterlevas av myndigheterna. Det kan inte heller krävas att frivilligorganisationer och internationella organisationer skall garantera säkerheten i ett visst område. När det gäller bedömningen av säkerhetsläget på internflyktplatsen måste den motsvara den verkliga situationen, och asylrätten får aldrig sättas ur spel med hänvisning till att det finns ett inre flyktalternativ.

18. Asylskäl för vissa grupper, punkt 13 (mp)

av Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:U337 yrkande 2 och avslår motionerna 2005/06:Sf217, 2005/06:Sf290 yrkandena 1–3 och 2005/06:Sf337 yrkande 2.

Ställningstagande

Flyktingar från Tjetjenien bör få uppehållstillstånd i Sverige så länge konflikten i landet pågår och tills det är någotsånär tryggt att återvända.

19. Synnerligen ömmande omständigheter, punkt 14 (fp, kd, c)

av Sven Brus (kd), Linnéa Darell (fp), Solveig Hellquist (fp) och Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf334 yrkande 22 och 2005/06:Sf388 yrkande 5.

Ställningstagande

Riksdagen bör besluta om en ändring av utlänningslagens bestämmelse om uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter. Det bör uttryckligen framgå att barn får beviljas uppehållstillstånd enligt paragrafen om det föreligger särskilt ömmande omständigheter.

20. Svårt sjuka barn, punkt 15 (fp, c)

av Linnéa Darell (fp), Solveig Hellquist (fp) och Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf364 yrkandena 6 och 7 samt avslår motionerna 2005/06:Sf388 yrkandena 7 och 8 samt 2005/06:So699 yrkande 35.

Ställningstagande

Ett barn som befinner sig i ett livshotande tillstånd, eller där allvarliga men för barnets fortsatta liv kan befaras, och dess familj skall beviljas permanent uppehållstillstånd eller medicinsk prövning och bedömning av en oberoende läkarkommission eller expertgrupp. Vidare skall barnfamiljer som vistas i Sverige när den nya instans- och processordningen nu trätt i kraft få rätt till en ny prövning enligt den nya utlänningslagens regler varvid hänsyn även skall tas till portalparagrafen om barnets bästa.

21. Svårt sjuka barn, punkt 15 (kd)

av Sven Brus (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf388 yrkandena 7 och 8 samt avslår motionerna 2005/06:Sf364 yrkandena 6 och 7 samt 2005/06:So699 yrkande 35.

Ställningstagande

De vägledande beslut om s.k. apatiska barn som fattats har visat sig sakna praktisk betydelse för tillämpningen. De apatiska barnen måste få stanna i Sverige. Vidare bör, för de barn som redan har utvisats, en flyktbarnkommission tillsättas för att bringa klarhet i vad som har hänt med dem.

22. Svårt sjuka barn, punkt 15 (mp)

av Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:So699 yrkande 35 och avslår motionerna 2005/06:Sf364 yrkandena 6 och 7 samt 2005/06:Sf388 yrkandena 7 och 8.

Ställningstagande

Svårt sjuka asylsökande barn bör ges uppehållstillstånd i Sverige av humanitära skäl.

23. EU:s flyktingpolitik, punkt 17 (m, fp, kd, c)

av Sven Brus (kd), Per Westerberg (m), Linnéa Darell (fp), Tobias Billström (m), Solveig Hellquist (fp), Birgitta Carlsson (c) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:U338 yrkande 7, 2005/06:Sf334 yrkande 2, 2005/06:Sf364 yrkande 15 och 2005/06:Sf373 yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna 2005/06:U7 yrkande 6 i denna del och 2005/06:Sf251 yrkandena 5, 7, 9 och 12–15.

Ställningstagande

EU:s gemensamma migrations- och asylpolitik måste bygga på en generös flyktingpolitik med höga krav på humanitet och rättssäkerhet och utformas med Genèvekonventionen som grund. Asylrätten i Sverige och Europa måste värnas och EU:s medlemsstaters minimiansvar på det flyktingpolitiska området samordnas för att bl.a. motverka överströmningseffekter mellan EU-länderna. Vidare krävs full respekt för internationella åtaganden och åtgärder för ökad solidaritet och öppenhet gentemot omvärlden.

24. EU:s flyktingpolitik, punkt 17 (v)

av Ulla Hoffmann (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf251 yrkandena 5, 7, 9 och 12–15 samt avslår motionerna 2005/06:U7 yrkande 6 i denna del, 2005/06:U338 yrkande 7, 2005/06:Sf334 yrkande 2, 2005/06:Sf364 yrkande 15 och 2005/06:Sf373 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Förslag om att lägga asylprövningsförfarandet utanför EU beträffande människor som rest in i EU för att söka asyl måste tillbakavisas. Vidare bör nya förhandlingar om direktivet och rambeslutet om människosmuggling påkallas och regeringen använda sin vetorätt mot ytterligare repressiva förslag inom området asyl och immigration. Regeringen bör också ta initiativ till att det inom EU genomförs en studie av konsekvenserna av de antagna rättsakterna på asylområdet för möjligheten att få tillträde till asylproceduren. EU:s regler om bl.a. visum, transportörsansvar och de nya direktiven på asylområdet försvårar för asylsökande att få skydd i Europa. Asylprocedurendirektivet måste omarbetas grundligt för att tillgodose de mest fundamentala rättssäkerhetskraven, och regeringen bör ta initiativ till dels en ny rättsakt för att garantera rätten till skydd och tillgången till en asylprocedure, dels ett nytt direktiv om minimigarantier avseende individuell frihet, säkerhet och rättvisa för tredjelandsmedborgare inom EU. Detta nya direktiv skall ge fulla rättsliga garantier och rätt till överklagande.

25. EU:s flyktingpolitik, punkt 17 (mp)

av Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:U7 yrkande 6 i denna del och avslår motionerna 2005/06:U338 yrkande 7, 2005/06:Sf251 yrkandena 5, 7, 9 och 12–15, 2005/06:Sf334 yrkande 2, 2005/06:Sf364 yrkande 15 och 2005/06:Sf373 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

EU:s restriktiva flyktingpolitik bygger upp högre murar mot omvärlden. Regeringen bör inom EU verka för generösa asyl- och flyktingregler och motsätta sig restriktiva förslag och en harmonisering till det sämre av EU:s flyktingpolitik.

26. Utvisning på grund av brott, punkt 18 (fp, c)

av Linnéa Darell (fp), Solveig Hellquist (fp) och Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf383 yrkandena 27 och 28 samt avslår motionerna 2005/06:Ju530 yrkande 16 och 2005/06:Ju564 yrkande 15.

Ställningstagande

I samband med ett brottmål kan domstolen vid den individuella prövningen avstå från utvisning om det finns stark anknytning till Sverige eller liten risk för återfall i brottslighet. Skärpta regler vid denna bedömning kan ha en preventiv effekt vid återfallsbrottslighet. Det bör också klargöras i vilka fall anknytning till Sverige inte skall medföra utvisning. Barnperspektivet måste naturligtvis väga tungt vid straffutmätningen. Barnlösa personer bör emellertid inte, som i dag sker i åtskilliga fall, anses ha tillräcklig anknytning för att inte utvisas.

27. Utvisning på grund av brott, punkt 18 (m)

av Per Westerberg (m), Tobias Billström (m) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ju530 yrkande 16 och avslår motionerna 2005/06:Ju564 yrkande 15 och 2005/06:Sf383 yrkandena 27 och 28.

Ställningstagande

Lagstiftningen avseende utvisning på grund av brott bör skärpas. Mindre hänsyn skall tas till den enskildes familjeförhållanden. Vidare bör det när det gäller en person som varit bosatt i Sverige en längre tid endast krävas särskilda, inte synnerliga, skäl för utvisning.

28. Uppehållstillstånd efter viss tid, punkt 19 (kd, v, c, mp)

av Sven Brus (kd), Ulla Hoffmann (v), Birgitta Carlsson (c) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf373 yrkande 13.

Ställningstagande

När en avvisning eller utvisning inte kan verkställas på grund av att hemlandet inte tar emot personen så skall efter en viss tid ett uppehållstillstånd ges. Regeringen bör återkomma med ett förslag till en faktisk tidsgräns för när uppehållstillstånd skall ges vid verkställighetshinder.

29. Familjesplittring m.m., punkt 20 (kd, c)

av Sven Brus (kd) och Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf373 yrkande 17 och 2005/06:Sf388 yrkande 9 och avslår motion 2005/06:Sf267 yrkande 1.

Ställningstagande

Ett utvisnings- eller avvisningsbeslut som leder till familjesplittring bör inhiberas om det inte föreligger synnerliga skäl för att verkställa beslutet. Vidare bör frågan om ansvaret för asylsökande barn, som av något skäl omhändertagits av myndigheterna men som vid utvisning återförs till sina föräldrar, utredas. Inga avvisningar bör få verkställas i avvaktan på en sådan utredning.

30. Rådrom för avresa, punkt 21 (v)

av Ulla Hoffmann (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf251 yrkande 22.

Ställningstagande

Utlänningslagens bestämmelse om att en utlänning självmant skall lämna landet inom två respektive fyra veckor efter ett beslut om avvisning eller utvisning bör ändras så att det anges att personen skall ha ”skäligt rådrom” för sin avresa.

31. Återreseförbud, punkt 22 (v, mp)

av Ulla Hoffmann (v) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf251 yrkande 23 och avslår motion 2005/06:Sf260.

Ställningstagande

Ett återreseförbud kan hindra en person från att söka asyl på grund av förföljelse som inträffat efter utvisningen. Möjligheten att förena ett utvisningsbeslut med ett återreseförbud bör därför begränsas.

32. Förvar, punkt 23 (kd, c)

av Sven Brus (kd) och Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf334 yrkandena 10 och 11 samt 2005/06:Sf373 yrkande 14 och avslår motion 2005/06:Sf251 yrkande 27.

Ställningstagande

Förvarstagande bör endast ske i undantagsfall. Barn bör inte kunna tas i förvar utan i stället bör anmälningsplikt användas. Alternativa former till förvar bör utredas och prövas. Vidare måste en faktisk yttersta gräns för förvarstiden kunna fastställas. Regeringen bör återkomma med förslag i enlighet med det anförda.

33. Förvar, punkt 23 (v, mp)

av Ulla Hoffmann (v) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf251 yrkande 27 och avslår motionerna 2005/06:Sf334 yrkandena 10 och 11 samt 2005/06:Sf373 yrkande 14.

Ställningstagande

Förutsättningarna för förvar är vaga och ger stort utrymme för godtycke från tillämpande myndigheter. Det är inte heller acceptabelt att det inte finns någon tidsbegränsning för förvar. En utredning bör därför snarast till sättas för att se över 10 kap. 1 och 4 §§ utlänningslagen om förvar.

34. Viseringsplikt, punkt 24 (kd, v, c, mp)

av Sven Brus (kd), Ulla Hoffmann (v), Birgitta Carlsson (c) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf251 yrkande 24, 2005/06:Sf334 yrkande 19 och 2005/06:Sf373 yrkande 3 i denna del.

Ställningstagande

Genom Sveriges anslutning till Schengenavtalet har listan över viseringspliktiga länder blivit allt längre. Bland de viseringspliktiga länderna finns bl.a. länder varifrån de flesta asylsökande i Sverige och EU kommer. Vi anser att listan över viseringspliktiga länder inte skall få tillåtas att växa ytterligare och att Sverige aktivt bör verka för att listan kortas.

35. Besöksvisum, punkt 25 (fp, kd, c)

av Sven Brus (kd), Linnéa Darell (fp), Solveig Hellquist (fp) och Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf295 och 2005/06:Sf373 yrkande 24 och avslår motion 2005/06:Sf251 yrkande 25.

Ställningstagande

Vid bedömningen av om visum skall beviljas ingår att bedöma om personen i fråga kommer att lämna Sverige efter besöket. Om man tror att den som söker visumet egentligen vill stanna kvar i Sverige avslås ansökan. Många vittnar om att de till följd härav inte kunnat få besök av sina anhöriga, inte ens i samband med bröllop eller andra viktigare händelser. Vi kan på intet sätt acceptera att de som lever i Sverige förvägras besök av sina anhöriga. Vi anser att regeringen bör återkomma med förslag till förändringar av systemet med besöksvisum.

36. Besöksvisum, punkt 25 (v, mp)

av Ulla Hoffmann (v) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf251 yrkande 25 och 2005/06:Sf295 samt bifaller delvis motion 2005/06:Sf373 yrkande 24.

Ställningstagande

Den praxis som Migrationsverket tillämpar beträffande besöksvisum innebär en betydligt restriktivare hållning mot sökande från länder från vilka det tidigare varit vanligt med s.k. avhopp. Det är dock orimligt att straffa helt andra människor på grund av att landsmän som beviljats besöksvisum utnyttjat sin mänskliga rättighet att söka asyl. Vi anser att Migrationsverkets handläggning av besöksvisum skall genomsyras av en inställning som grundas på icke-diskriminering och humanitet.

37. Visum för asylsökande, punkt 26 (kd, v, c, mp)

av Sven Brus (kd), Ulla Hoffmann (v), Birgitta Carlsson (c) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf251 yrkande 26, 2005/06:Sf334 yrkande 16 och 2005/06:Sf373 yrkande 3 i denna del.

Ställningstagande

Det är inte ovanligt att människor i behov av skydd anlitar människosmugglare för att ta sig till ett land och söka skydd, något som ofta innebär stora risker och stort mänskligt lidande. Eftersom rådande regler och förordningar, som t.ex. transportörsansvaret, medför svårigheter för många att ta sig till EU/EES-området på ett lagligt sätt för att där söka asyl anser vi att regeringen bör utreda förutsättningarna för att införa asylvisum eller nödvissum.

38. Övriga visumfrågor, punkt 27 (kd)

av Sven Brus (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ju564 yrkande 17 och avslår motionerna 2005/06:K452 yrkande 2, 2005/06:L342 yrkande 8 och 2005/06:U7 yrkande 6 i denna del.

Ställningstagande

Enligt vår uppfattning skall inte s.k. hatpropagandister som uppmanar till terrorism ges tillstånd att resa in i Sverige och om de ändå lyckas ta sig in i landet skall de kunna utvisas.

39. Övriga visumfrågor, punkt 27 (mp)

av Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:L342 yrkande 8 och 2005/06:U7 yrkande 6 i denna del och avslår motionerna 2005/06:K452 yrkande 2 och 2005/06:Ju564 yrkande 17.

Ställningstagande

Anställda på de svenska ambassaderna eller motsvarande måste bemöta homosexuella personer som ansöker om turistvisum på ett korrekt sätt.

EU:s åtgärd att höja viseringsavgiften från 35 till 60 euro innebär att det kommer att bli för dyrt för fattiga att besöka EU/EES-området. Regeringen bör därför verka för att en ändring kommer till stånd.

40. Asylprocessen, punkt 28 (fp)

av Linnéa Darell (fp) och Solveig Hellquist (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf5 yrkande 1, 2005/06:Sf334 yrkande 12 och 2005/06:Sf364 yrkandena 12 och 13, bifaller delvis motion 2005/06:Sf373 yrkande 10 och avslår motionerna 2005/06:L342 yrkande 6, 2005/06:Sf289, 2005/06:Sf312 yrkandena 1–3, 2005/06:Sf334 yrkande 5, 2005/06:Sf358, 2005/06:Sf373 yrkandena 7 och 9 samt 2005/06:Sf406.

Ställningstagande

Det finns ett behov av riktade utbildningsinsatser för dem som kommer att arbeta i den nya asylprocessen. En översyn av Migrationsverkets bruk av språkanalyser bör också göras. Vidare bör verkställda avvisningar följas upp och utvärderas i större utsträckning för att härigenom öka kunskapen om de förföljda gruppernas situation i hemlandet.

En extern översyn och utvärdering av den nya instans- och processordningen i utlänningsärenden bör genomföras.

41. Asylprocessen, punkt 28 (kd)

av Sven Brus (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf334 yrkande 5 och 2005/06:Sf373 yrkandena 7, 9 och 10 samt avslår motionerna 2005/06:L342 yrkande 6, 2005/06:Sf5 yrkande 1, 2005/06:Sf289, 2005/06:Sf312 yrkandena 1–3, 2005/06:Sf334 yrkande 12, 2005/06:Sf358, 2005/06:Sf364 yrkandena 12 och 13 samt 2005/06:Sf406.

Ställningstagande

När det gäller den nya instans- och processordningen bör ett system införas med s.k. medborgarvittnen i ett asylärende, om utlännningen så önskar. Ett sådant system skulle öka öppenheten i asylprocessen. Vidare bör en översyn av Migrationsverkets bruk av språktester genomföras samtidigt som regeringen i Migrationsverkets regleringsbrev bör ange att språktesterna skall upphöra medan översynen pågår. Regeringen bör också återkomma med en redogörelse för vilka åtgärder som vidtagits i syfte att auktoriserade översättare och tolkar i första hand skall anlitas i asylprocessen.

42. Asylprocessen, punkt 28 (v)

av Ulla Hoffmann (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf312 yrkandena 1–3 och 2005/06:Sf406 samt avslår motionerna 2005/06:L342 yrkande 6, 2005/06:Sf5 yrkande 1, 2005/06:Sf289, 2005/06:Sf334 yrkandena 5 och 12, 2005/06:Sf358, 2005/06:Sf364 yrkandena 12 och 13 samt 2005/06:Sf373 yrkandena 7, 9 och 10.

Ställningstagande

Det bör tydliggöras för Migrationsverkets anställda hur uppgifter, ansvar och befogenheter är fördelade i organisationen. Vidare bör en förstärkning ske av Migrationsverkets omvärldsbevakning, liksom av analyser och kun-

skapsuppbyggnad vad gäller asylområdet generellt. En obligatorisk vidareutbildning för samtlig personal inom Migrationsverket bör också genomföras.

Att inte handlägga ansökningarna från två män med ett kärleksförhållande gemensamt innebär diskriminering på grund av sexuell läggning. Vid Migrationsverkets handläggning av ett ärende skall alltid de asylsökande familjemedlemmarnas ärenden handläggas gemensamt.

43. Asylprocessen, punkt 28 (c)

av Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf334 yrkandena 5 och 12, 2005/06:Sf364 yrkande 12 och 2005/06:Sf373 yrkande 7 och avslår motionerna 2005/06:L342 yrkande 6, 2005/06:Sf5 yrkande 1, 2005/06:Sf289, 2005/06:Sf312 yrkandena 1–3, 2005/06:Sf358, 2005/06:Sf364 yrkande 13, 2005/06:Sf373 yrkandena 9 och 10 samt 2005/06:Sf406.

Ställningstagande

Det bör införas en möjlighet för s.k. medborgarvittnen att närvara under asylprocessen, om utlänningen så önskar. Härigenom värnas asylrätten och ökar öppenheten i asylprocessen. Vidare finns ett behov av riktade utbildningsinsatser för den personal som kommer att arbeta i den nya asylprocessen.

44. Asylprocessen, punkt 28 (mp)

av Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:L342 yrkande 6 och avslår motionerna 2005/06:Sf5 yrkande 1, 2005/06:Sf289, 2005/06:Sf312 yrkandena 1–3, 2005/06:Sf334 yrkandena 5 och 12, 2005/06:Sf358, 2005/06:Sf364 yrkandena 12 och 13, 2005/06:Sf373 yrkandena 7, 9 och 10 samt 2005/06:Sf406.

Ställningstagande

Migrationsverkets länderdokumentationssystem (Lifos) är fortfarande ofullständigt varför rapporteringen till systemet måste förbättras. Bland annat måste den faktiska situationen för HBT-personer beaktas. Vid kunskapsinhämtandet kan hjälp tas från frivilligorganisationer.

45. Säkerhetsärenden, punkt 30 (c)

av Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för riksdagsstyrelsen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf334 yrkande 26.

Ställningstagande

Den parlamentariska kontrollen måste öka när det gäller säkerhetsärenden. Riksdagens nuvarande insyn i dessa ärenden är inte tillräcklig. Det bör därför inrättas en permanent riksdagskommitté som får kontinuerlig information om aktuella säkerhetsärenden.

46. Offentligt biträde, punkt 31 (fp, kd, v, c, mp)

av Sven Brus (kd), Linnéa Darell (fp), Ulla Hoffmann (v), Solveig Hellquist (fp), Birgitta Carlsson (c) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf334 yrkande 14, 2005/06:Sf364 yrkande 11 och 2005/06:Sf373 yrkande 11 och avslår motion 2005/06:Sf373 yrkande 5.

Ställningstagande

Det är olämpligt att Migrationsverket beslutar i frågor om offentligt biträde enligt utlänningslagen. Den nya instans- och processordningen innebär att Migrationsverket och utläningen kommer att bli varandras motparter i ärenden som överklagas till migrationsdomstolarna. Med hänsyn till att verket även är det offentliga biträdets uppdragsgivare finns det risk att biträdet hamnar i en lojalitetskonflikt. Beslutanderätten i frågor om förord-

nande av offentligt biträde bör därför föras över till migrationsdomstolarna. Regeringen bör återkomma till riksdagen med lagförslag i enlighet med det anförda.

47. Organiserad verksamhet m.m., punkt 32 (v)

av Ulla Hoffmann (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 32 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf312 yrkandena 5 och 7 samt 2005/06:Sf336 yrkande 1 och avslår motion 2005/06:Sf412.

Ställningstagande

Statskontoret har riktat kritik mot Migrationsverkets organiserade verksamhet eftersom den verksamhet som bedrivs har alltför låg ambitionsnivå och många som finns på förläggningarna inte deltar i verksamheten. Även dåvarande Riksrevisionsverket fann 2002 omfattande brister i verksamheten. Ett av syftena med den organiserade verksamheten är att förbereda den asylsökande för ett liv i Sverige. Mot bakgrund härav är det nödvändigt att regeringen i regleringsbrev tydliggör ambitionsnivån med den organiserade verksamheten.

Statskontoret har även konstaterat att Migrationsverket är slutet gentemot omvärlden och därmed brister vad gäller transparens. En extern tillsyn och granskning bör kunna medföra större öppenhet och i förlängningen också ge de asylsökande större möjligheter att hävda sina rättigheter. Därför bör regeringen utreda frågan om extern tillsyn av Migrationsverkets mottagningsverksamhet.

Vidare bör svenskundervisningen starta omedelbart och den bör inte, som ofta är fallet i dag, avbrytas förrän ärendet är prövat i samtliga instanser.

48. Värdesäkring av dagersättning till asylsökande, punkt 33 (v, mp)

av Ulla Hoffmann (v) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 33 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf312 yrkande 12.

Ställningstagande

Dagersättningen till asylsökande är mycket låg och har inte ändrats sedan 1994. För att asylsökande skall ha möjlighet att klara de ökade kostnaderna för uppehälle, mediciner, läkarbesök osv. behöver ersättningen värdesäkras i förhållande till prisutvecklingen. Regeringen bör utreda hur en sådan värdesäkring kan genomföras.

49. Asylsökandes boende m.m., punkt 34 (v)

av Ulla Hoffmann (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 34 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf312 yrkande 10, 2005/06:Sf376 och 2005/06:Bo274 yrkandena 5 och 6 samt avslår motion 2005/06:A247 yrkande 4.

Ställningstagande

Det redan tidigare mycket låga bostadsbidraget till asylsökande som väljer eget boende har numera i stort sett slopats i syfte att styra de asylsökande till Migrationsverkets boende, detta trots att det finns stora problem med trångboddhet i Migrationsverkets anläggningsboende. Minimigränser för standard och utrymme i Migrationsverkets anläggningsboende bör därför ses över. Vi vill också understryka att alla barn som bor i en kommun har rätt till en boendesituation som ger tillräckligt utrymme och möjlighet till integritet. Därför bör regeringen tydliggöra Socialstyrelsens ansvar för att även barn till asylsökande skall få ett tillräckligt skydd så att exempelvis extrem trångboddhet kan undvikas. Vidare bör bostadsbidraget till dem som väljer eget boende återinföras på en nivå som gör det möjligt att betala hyra för ett inackorderingsrum för ensamstående och för en lägenhet för familjer.

Därtill bör åtgärder vidtas så att HBT-personer som inom ramen för Migrationsverkets boende utsätts för hatbrott utan problem får byta till annat boende.

50. Ny politik för mottagande av asylsökande, punkt 35 (fp, c)

av Linnéa Darell (fp), Solveig Hellquist (fp) och Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 35 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed [okänd inställning] riksdagen motion 2005/06:Sf364 yrkande 14.

Ställningstagande

Det nuvarande mottagningssystemet präglas av många brister. Bland annat är situationen på vissa av Migrationsverkets anläggningsboenden under all kritik och asylsökande som fått avvisningsbeslut trots att de inte kan avvisas riskerar att få sin dagersättning nedsatt. Vi anser att det behövs ett nytt mottagningssystem som, i större utsträckning än i dag, utgår från den asylsökandes vilja och förmåga. Det handlar om att förkorta tiden som de asylsökande befinner sig i mottagningssystemet och att göra det möjligt att arbeta för såväl asylsökande vars ärende bedöms kräva en grundligare utredning som för personer som inte kan avvisas på grund av verkställighetshinder. En asylsökande som hittar arbete bör också ha oinskränkt rätt att bosätta sig var som helst. Mot bakgrund av vad som nu anförts är det olyckligt att regeringen ännu inte lagt fram förslag om mottagande av asylsökande.

51. Asylsökande och rätten till arbete, punkt 36 (m, fp, kd, c)

av Sven Brus (kd), Per Westerberg (m), Linnéa Darell (fp), Tobias Billström (m), Solveig Hellquist (fp), Birgitta Carlsson (c) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 36 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf229, 2005/06:Sf231 yrkande 2, 2005/06:Sf275 yrkandena 1 och 2, 2005/06:Sf331 yrkande 2, 2005/06:Sf333 yrkande 12 och 2005/06:Sf389 yrkande 10, bifaller delvis motion 2005/06:A247 yrkande 6 och avslår motionerna 2005/06:Sf227, 2005/06:Sf231 yrkande 1 och 2005/06:Sf312 yrkande 6.

Ställningstagande

Vi anser att tidig kontakt med arbetslivet är avgörande för asylsökandes chanser att få ett arbete. Därför måste det bli enklare för asylsökande att få arbetstillstånd samtidigt som handläggningstiderna måste förkortas. Det är också viktigt för människors självförtroende att ha ett arbete, framför allt i den uppgivna situation som en asylsökande som fått avslag på sin asylansökan befinner sig i. Det bör därför vara möjligt för alla att fortsätta att arbeta så länge avvisningen inte kan verkställas.

Vidare anser vi att en asylsökande som fått avslag på sin asylansökan och som har ett arbete som han eller hon kan försörja sig på skall kunna få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd utan att behöva åka tillbaka till hemlandet för att därifrån söka uppehållstillstånd.

52. Asylsökande och rätten till arbete, punkt 36 (v, mp)

av Ulla Hoffmann (v) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 36 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf312 yrkande 6 och avslår motionerna 2005/06:Sf227, 2005/06:Sf229, 2005/06:Sf231 yrkandena 1 och 2, 2005/06:Sf275 yrkandena 1 och 2, 2005/06:Sf331 yrkande 2, 2005/06:Sf333 yrkande 12, 2005/06:Sf389 yrkande 10 och 2005/06:A247 yrkande 6.

Ställningstagande

Enligt 5 kap. 4 § UtlF har Migrationsverket möjlighet att bevilja asylsökande undantag från kravet på arbetstillstånd till dess att det finns ett lagakraftvunnet beslut i ärendet. Om ett beslut om avvisning eller utvisning inte bedöms kunna verkställas med tvång på grund av förhållandena i mottagarlandet gäller undantaget fram till dess utlänningen lämnar landet. Migrationsverket bör i högre utsträckning använda sig av möjligheten att i dessa situationer bevilja asylsökande undantag från kravet på arbetstillstånd.

53. Information till asylsökande, punkt 37 (m)

av Per Westerberg (m), Tobias Billström (m) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 37 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:So429 yrkande 11 och avslår motion 2005/06:Sf334 yrkande 7.

Ställningstagande

Vi anser att nyanlända asylsökande tydligt skall informeras om gällande rätt i Sverige, särskilt vad avser barns mänskliga rättigheter. Detta behövs för att alla barn och ungdomar, oavsett kulturell, etnisk och religiös bakgrund, skall få leva i frihet och förverkliga sina livsdrömmar.

54. Information till asylsökande, punkt 37 (c)

av Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 37 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf334 yrkande 7 och avslår motion 2005/06:So429 yrkande 11.

Ställningstagande

Informationen till asylsökande om var det finns bostäder och arbete är bristfälligt, samtidigt som många asylsökande slussas in i ett passivt bidragsberoende och arbetslöshet. Undersökningar visar att många skulle ha valt en annan bostadsort om de hade fått bättre information om var det finns arbete. Av det skälet bör de nyanlända asylsökande genom breda informationsinsatser uppmärksammas på var i landet det finns arbetstillfällen.

55. Asylsökandes rätt till vård enligt hälso- och sjukvårdslagen, punkt 38 (v, mp)

av Ulla Hoffmann (v) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 38 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:So553 yrkande 1.

Ställningstagande

Enligt vår mening bör hälso- och sjukvården omfatta alla i Sverige, inklusive asylsökande. Hälso- och sjukvård för asylsökande skall därför ges med stöd av hälso- och sjukvårdslagen och inte regleras i en separat lag.

56. Hälso- och sjukvård i övrigt , punkt 39 (kd, c)

av Sven Brus (kd) och Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 39 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf388 yrkande 6 i denna del och avslår motionerna 2005/06:Sf203, 2005/06:Sf312 yrkandena 15–17, 20 och 21, 2005/06:Sf413 och 2005/06:So468 yrkande 5.

Ställningstagande

Asylsökande barn har i dag rätt till samma sjukvård och tandvård som andra barn i samhället. Trots detta har det hänt att asylsökande barn nekats vård. Det har även hänt att vissa vårdcentraler har tagit ut en avgift för barn till asylsökande även om andra barn haft rätt till avgiftsfri vård. Landstingen måste på lämpligt sätt uppmärksammas på asylsökande barns rätt till vård.

57. Hälso- och sjukvård i övrigt , punkt 39 (v, mp)

av Ulla Hoffmann (v) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 39 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf312 yrkandena 15–17, 20 och 21 samt avslår motionerna 2005/06:Sf203, 2005/06:Sf388 yrkande 6 i denna del, 2005/06:Sf413 och 2005/06:So468 yrkande 5.

Ställningstagande

För att värna asylsökandes rätt till vård bör regeringen i samarbete med Socialstyrelsen utforma riktlinjer som tydliggör att behandling av kris- och traumaskador räknas som akut sjukvård. Behandling bör vidare kunna ges i form av förebyggande vård för att förhindra akuta tillstånd.

När det gäller asylsökande barn med psykiatriska tillstånd bör regeringen ta i beaktande att deras psykiska hälsa är beroende av att även de vuxna asylsökande har en god tillgång till sjukvård.

Asylsökandes rätt till sjukvård regleras genom ett avtal mellan staten och Landstingsförbundet enligt vilket landstingen får en statlig schablonersättning för den vård som ges. När det däremot gäller tortyr- och trauma-skadade flyktingar finns det inte någon särskild organisation på det nationella planet. Av det skälet bör regeringen återkomma med förslag om

hur en långsiktig finansiering av denna verksamhet skall kunna komma att säkras. Vidare bör regeringen ge Socialstyrelsen i uppdrag att sprida den kunskap som finns i fråga om tortyr- och traumaskador till primärvård, socialtjänst, barnavård och psykiatri.

58. Asylsökande barns rätt till skola, punkt 40 (kd, c)

av Sven Brus (kd) och Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 40 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf388 yrkande 6 i denna del och avslår motion 2005/06:Sf312 yrkande 14.

Ställningstagande

Asylsökande barn har i dag rätt bl.a. till samma skolgång som andra barn i samhället. Trots att samma regler gäller för asylsökande barn som andra barn har det hänt att de nekats skolgång. Man har exempelvis med hänvisning till att barnet saknat de sista fyra siffrorna i sitt personnummer nekat barn inskrivning i skolan. Kommunerna måste därför på lämpligt sätt uppmärksammas på asylsökande barns obestridliga rätt till skolgång.

59. Asylsökande barns rätt till skola, punkt 40 (v)

av Ulla Hoffmann (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 40 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Sf312 yrkande 14 och avslår motion 2005/06:Sf388 yrkande 6 i denna del.

Ställningstagande

Barn till asylsökande har rätt till skola och förskola på i huvudsak samma villkor som barn bosatta i Sverige. Det finns dock uppenbara svårigheter för asylsökande barn och deras föräldrar att själva söka upp det rektorsområde som barnen skall kunna gå i. Därför bör skolan ta ett mer uppsökande ansvar för barn till asylsökande. Vidare bör det övervägas om inte skolplikt skall införas även för asylsökande barn.

60. Personer som håller sig gömda, punkt 41 (kd, v, mp)

av Sven Brus (kd), Ulla Hoffmann (v) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 41 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf312 yrkande 18, 2005/06:Sf343, 2005/06:Sf419 yrkandena 1–3 och 2005/06:So699 yrkandena 22 och 23 samt bifaller delvis motionerna 2005/06:Sf329 yrkande 1 och 2005/06:Sf334 yrkande 24.

Ställningstagande

Gömda flyktingars tillgång till vård är mycket begränsad. Detta leder ofta till onödigt lidande. Vi anser att gömda personer som fått avslag på sin asylansökan och håller sig gömda skall få rätt till vård och mediciner på samma villkor som svenska medborgare.

Ett annat stort hinder för gömda att få tillgång till vård är deras egen rädsla att bli anmälda till någon myndighet. På grund av att det är svårt att registrera gömda patienter och att hela betalningsansvaret ligger på patienten själv är det första bemötandet i receptionen ofta en skräckfylld upplevelse för den vårdsökande. Det är inte ovanligt att många gömda väntar in i det sista med att söka vård eller i andra fall lämnar sjukhuset innan de blivit bedömda av en läkare. Detta hinder för den asylsökande att få vård måste undanröjas och bl.a. skolor och sjukhus förklaras som frizoner där polishämtning inte skall kunna ske.

Även andra sårbara grupper som står utanför den offentliga vården, t.ex. papperslösa migranter som inte sökt asyl samt kvinnor som är offer för trafficking, måste få tillgång till subventionerad vård och mediciner.

61. Personer som håller sig gömda, punkt 41 (m, c)

av Per Westerberg (m), Tobias Billström (m), Birgitta Carlsson (c) och Anna Lilliehöök (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 41 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf329 yrkande 1, 2005/06:Sf334 yrkande 24 och 2005/06:So699 yrkande 22, bifaller delvis motionerna 2005/06:Sf312 yrkande 18, 2005/06:Sf343 och 2005/06:Sf419 yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna 2005/06:Sf419 yrkande 3 och 2005/06:So699 yrkande 23.

Ställningstagande

De barn som hålls gömda inför verkställighet av ett avvisningsbeslut befinner sig i en mycket utsatt situation. Barnen har inte själva valt att befinna sig i annat land samt kan inte lastas för den situation de befinner sig i. Därför är det självklart att dessa barn skall beredas möjlighet till både sjukvård och skola.

Det är vidare oacceptabelt att dessa barn av rädsla för polisingripande inte törs vare sig gå till skolan eller uppsöka sjukvården. Av det skälet bör det vara olagligt för polisen att göra ingripanden mot barn i hälso- och sjukvården och i skolan.

62. Ansvar för sjukvårdskostnader för gömda, punkt 42 (v, mp) av Ulla Hoffmann (v) och Mona Jönsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 42 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed [okänd inställning] riksdagen motion 2005/06:Sf312 yrkande 19.

Ställningstagande

Som en följd av den hittillsvarande, ur rättssäkerhetssynpunkt undermåliga, asylprocessen, har många människor sett sig tvungna att gömma sig. Många gånger har dessa gömda människor trängande behov av sjukvård. Om uppehållstillstånd sedermera ges kompenseras Migrationsverket landstingen för den del av vårdkostnaden som avser tiden efter det att uppehållstillstånd beviljats. Detta är inte en acceptabel ordning eftersom det i grunden finns en felaktig bedömning från verkets sida. Därmed borde staten också stå för hela sjukvårdskostnaden. Landstingens rutiner i ärenden som rör gömda asylsökande bör också ses över.

63. Ersättning till kommunerna m.m., punkt 43 (v) av Ulla Hoffmann (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 43 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf312 yrkandena 8 och 13 samt 2005/06:Sf336 yrkande 4 och avslår motionerna

2005/06:Sf218 yrkandena 1 och 2, 2005/06:Sf267 yrkandena 2 och 3, 2005/06:Sf282 yrkande 1, 2005/06:Sf334 yrkandena 3, 4, 6 och 8 samt 2005/06:Sf396.

Ställningstagande

Det kommunala flyktingmottagandet är i dag ojämnt fördelat. Alltfler kommuner säger också upp sina avtal med Integrationsverket medan andra minskar mottagningen av flyktingar med permanent uppehållstillstånd. Att flyktingar får vänta flera år på förläggningar för besked om uppehållstillstånd är redan det ett mycket allvarligt problem, att de sedan blir kvar på förläggningen när permanent uppehållstillstånd beviljats utan att få ta del av svenskundervisning och introduktionsprogram försvårar integrationen ytterligare. Av det skälet bör samtliga kommuner åläggas att ta emot flyktingar. Samtidigt är det viktigt att kommunerna ges tillräcklig ersättning för de kostnader som detta ansvar innebär.

Centralt för en lyckad integration är att asylsökande har kännedom om och känner samhörighet med det svenska samhället. I dag finns mycket lite resurser utanför mottagningsenheterna som möjliggör för asylsökande att komma i kontakt med andra människor. Kommunernas ansvar för att skapa fritidsverksamhet både för asylsökande som lever på förläggningar och för dem som har eget boende bör därför tydliggöras.

64. Ersättning till kommunerna m.m., punkt 43 (c)

av Birgitta Carlsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 43 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Sf282 yrkande 1 och 2005/06:Sf334 yrkandena 3, 4, 6 och 8 samt avslår motionerna 2005/06:Sf218 yrkandena 1 och 2, 2005/06:Sf267 yrkandena 2 och 3, 2005/06:Sf312 yrkandena 8 och 13, 2005/06:Sf336 yrkande 4 och 2005/06:Sf396.

Ställningstagande

Även om många asylsökande väljer att ordna eget boende finns det ett stort antal som bor i Migrationsverkets anläggningsboende. Flera av dessa fungerar bra, men samtidigt finns det många exempel på förläggningar där de asylsökande behandlas under all kritik. Om frivilligorganisationerna fick ett ökat ansvar för asylmottagandet och det dagliga arbetet på Migrationsverkets boenden skulle humaniteten och värmen öka. Frivilligorganisationerna bör därför ges ett större ansvar för flyktingmottagandet.

Vidare bör ett system med värdfamiljer/värdpersoner införas som innebär att den som söker asyl så snart som möjligt får kontakt med en person som bor i Sverige och som fungerar som lots in i samhället. Frivilligorganisationer bör få ett ansvar för att rekrytera värdfamiljer/värdpersoner till asylsökande.

Flyktingmottagandet sker i dagsläget endast på ett fåtal av Migrationsverkets enheter. Enheterna ligger i närheten av storstäderna i södra Sverige och belastningen på dessa enheter är mycket hög. Om flyktingmottagandet sprids över landet blir det en mer jämn fördelning av antalet asylsökande i hela Sverige. En jämnare fördelning av mottagandet över landet kan bidra till att minska fördomar och segregation.

Eftersom det är svårt att få arbete under asylprocessen är risken för en lång, passiv och psykiskt nedbrytande väntetid stor. Kommuner, företag och organisationer måste därför tillåtas ta ett större ansvar för att få fram arbete och praktikplatser till asylsökande. Som en del i flyktingmottagandet bör regelbundna träffar ordnas där det lokala näringslivet, organisationer och offentliga arbetsgivare informerar de asylsökande om möjligheter till arbeten och praktikplatser.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2005/06:18 Migration och asylpolitik.

Följdmotion

2005/06:Sf5 av Bo Könberg m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att avvisade asylärenden bör följas upp och utvärderas i större utsträckning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att återvändandeavtal inte bör ingås med löfte om eventuell motprestation.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att regeringen snarast bör återkomma med en samlad analys av orsaken till det ökande antalet anmälningar i FN:s kommitté mot tortyr och i Europadomstolen samt förslag på åtgärder som bör vidtas för att Sverige i framtiden inte skall fällas i dessa instanser.

Motion väckt med anledning av skr. 2004/05:4

2004/05:U3 av Lotta Hedström (mp):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att regeringen återkommer till riksdagen med preciseringar hur kopplingen mellan ett överlastat asylsystem, värnande om svensk arbetsrätt och behovet av mer arbetskraft i en snar framtid skall gestaltas i åtgärder.

Motion väckt med anledning av skr. 2004/05:161

2004/05:U23 av Lotta Hedström (mp):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om asylrätten.

Motion väckt med anledning av skr. 2005/06:85

2005/06:U7 av Ulf Holm m.fl. (mp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om asyl- och visumfrågor.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06:K452 av Mikael Oscarsson (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inte tillåta inresetillstånd för islamister som förespråkar folkmord på judar.

2005/06:Ju530 av Beatrice Ask m.fl. (m):

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lagstiftningen avseende utvisning på grund av brott skall skärpas.

2005/06:Ju564 av Holger Gustafsson m.fl. (kd):

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att personer som försvarar våldsmetoder för att främja religionstolkning och politiska agendor måste kunna utvisas.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utländska hatpropagandister som uppammar terrorism inte skall släppas in i landet.

2005/06:L342 av Peter Eriksson m.fl. (mp, -):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Migrationsverkets länderdokumentationssystem.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om svårigheter med turistvisum för homosexuella.

2005/06:U337 av Gustav Fridolin och Lotta Hedström (båda mp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om svenskt mottagande av flyktingar från Tjetjenien.

2005/06:U338 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att EU:s flyktingpolitik skall utformas med gemensamma miniminormer som ger möjlighet för det enskilda medlems-

landet att föra en mer solidarisk politik samt att regeringen med kraft skall motverka asylförslag som bryter mot internationell flyktingrätt.

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrätta ett arbetstillstånd för hela EU.

2005/06:Sf203 av Ulf Sjösten (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett nationellt uppdrag i samverkan med ideella organisationer för kunskapsutveckling och stöd för att underlätta asylsökandes introduktion i det svenska samhället.

2005/06:Sf217 av Torsten Lindström (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att låta judiska flyktingar stanna i Sverige.

2005/06:Sf218 av Torsten Lindström (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om det statliga ansvaret för kostnader föranledda av asylsökandes vistelse i kommunerna.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med en redogörelse för vidtagna initiativ för att kompensera kommunerna för deras kostnader för asylsökande.

2005/06:Sf221 av Anne-Marie Ekström (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om uppehållstillstånd av humanitära skäl vid omhändertagande av små barn.

2005/06:Sf227 av Hans Backman (fp):

Riksdagen begär att regeringen omgående lägger fram förslag till ett tillfälligt regelverk som ger människor från länder utanför EU som bor i Sverige och har arbete här möjlighet att stanna i landet till dess att den parlamentariska utredningen angående arbetskraftsinvandring arbetat färdigt.

2005/06:Sf229 av Torsten Lindström (kd):

Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag på ändring i regelverket angående asylsökande i enlighet med vad i motionen anförs.

2005/06:Sf231 av Ana Maria Narti (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Sveriges hotande demografiska kris.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om arbetstillstånd och uppehållstillstånd till alla asylsökande som har skaffat sig ett varaktigt betalt arbete.

2005/06:Sf232 av Axel Darvik (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrätta temporära arbetstillstånd för semestrande ungdomar.

2005/06:Sf243 av Åsa Domeij m.fl. (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att erforderlig lagstiftning ändras så att arbetskraftsinvandring möjliggörs i enlighet med vad som anförs i motionen.

2005/06:Sf251 av Lars Ohly m.fl. (v):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stärka svenska myndigheters respekt för asylrätten och Genèvekonventionen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fortsatt tillbakavisande av förslag att lägga asylprövningsförfarandet utanför EU beträffande människor som rest in i EU för att söka asyl.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om påkallande av nya förhandlingar om direktivet och rambeslutet om underlättande av icke auktoriserad inresa eller icke auktoriserad vistelse i medlemsstat.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör ta initiativ till en sådan förändring av EU:s politik beträffande återtagandeavtal som anges i motionen.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör använda sin vetorätt mot ytterligare repressiva förslag inom området asyl och immigration innan direktiv som syftar till att garantera vissa miniminivåer för skyddsregler och mottagandevillkor antagits.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om initiativ till en översyn av förordningen om fördelningskriterier för ansvaret för asylsökande i syfte att deras eget val skall vara styrande.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör ta initiativ till att det inom EU genomförs en studie av konsekvenserna av de antagna rättsakterna på asylområdet för möjligheten att få tillträde till asylproceduren.

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen i EU bör ta initiativ till en ny rättsakt för att garantera rätten till skydd och tillgången till en asylprocedur.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att direktivet om förfarandet för att bevilja och återkalla flyktingstatus måste omarbetas grundligt för att tillgodose de mest fundamentala rättssäkerhetskraven.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen i EU bör ta initiativ till ett nytt direktiv om minimigarantier avseende individuell frihet, säkerhet och rättvisa för tredjelandsmedborgares fria rörlighet inom EU.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det i 8 kap. 12 § utlänningslagen bör framgå av lagtexten att utlänningen alltid skall ha skäligt rådrum för sin avresa.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om begränsningar i utlänningslagen av möjligheten att förena avvisnings- och utvisningsbeslut med återreseförbud.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen i EU bör verka för att korta ned listan över visumpfiktiga länder och för att visumkrav inte används för att stänga ute flyktingar och kortsluta Genèvekonventionen.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör utfärda tydliga riktlinjer för Migrationsverkets handläggning av ärenden som gäller besöksvisum för att handläggningen skall genomsyras av en inställning som grundas på icke-diskriminering och humanism.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppgift att lägga fram förslag om en procedur för utfärdande av asylvisum.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tillsättande av en utredning med uppgift att se över 6 kap. 2 och 4 §§ utlänningslagen utifrån de i motionen angivna utgångspunkterna.

2005/06:Sf252 av Gustav Fridolin (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förbättra de papperslösa arbetarnas möjligheter och ställning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ratificera konventionen om migrantarbetares rättigheter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en engångsamnesti för papperslösa arbetare.

2005/06:Sf259 av Åsa Torstensson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om regler för arbetskraftsinvandring och att företagen själva skall få avgöra vilka experter som företagen behöver anställa i Sverige.

2005/06:Sf260 av Erling Wälivaara (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn och reformering av Sveriges asylpolitik.

2005/06:Sf267 av Solveig Hellquist (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om asylsökande barn som är föremål för utredning eller insatser inom socialtjänsten.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om socialtjänstens resurser vad gäller arbetet med asylsökande barn.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ett förenklat regelverk för att underlätta samverkan mellan kommunerna och Migrationsverket.

2005/06:Sf275 av Maria Larsson (kd):

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att personer som fått ett avvisningsbeslut ges möjlighet till fortsatt arbete i de fall avvisning inte omedelbart kan ske.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att personer som fått ett avvisningsbeslut men överklagat detta, ges möjlighet att fortsätta arbeta på samma undantagstillstånd som tidigare, utan krav på förnyad ansökan.

2005/06:Sf279 av Tobias Billström m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hinder för rörlighet för arbetskraften i Öresundsregionen vad gäller medborgarskap.

2005/06:Sf282 av Annika Qarlsso och Kerstin Lundgren (båda c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att låta värdfamiljer och värdpersoner välkomna och lotsa in asylsökande och nya svenskar i samhället.

2005/06:Sf287 av Per Bill (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att möjliggöra en svensk motsvarighet till Green Card.

2005/06:Sf289 av Ulla Wester (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att snarast ålägga Migrationsverket att redovisa sina rutiner vid mottagande av barndomsdöva asylsökande.

2005/06:Sf290 av Torsten Lindström (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om asylsökande kaldéer i Sverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om amnesti för asylsökande kaldéer.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om asylsökande kaldeiska kvinnor.

2005/06:Sf295 av Maria Larsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tydliggöra riktlinjer för besöksvisum, detta i enlighet med riksdagens revisorers kritik.

2005/06:Sf308 av Kalle Larsson m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att efterleva UNHCR:s riktlinjer angående försörjningsmöjligheter när det handlar om personer som avvisas till internflykt.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att frivilligorganisationer och internationella organisationer inte kan garantera säkerheten i ett visst område.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bedömningen av säkerhetsläget på internflyktplatser skall motsvara den verkliga situationen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hänvisning till inre flyktalternativ fortsättningsvis inte skall tillämpas på ett sätt som sätter asylrätten ur spel.

2005/06:Sf312 av Kalle Larsson m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tydliggöra för alla anställda hur uppgifter, ansvar och befogenheter fördelas i organisationen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förstärkning av Migrationsverkets omvärldsbevakning, liksom analyser och kunskapsuppbyggnad vad gäller asylområdet generellt.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om obligatorisk vidareutbildning för samtlig personal inom Migrationsverket.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om ambitionsnivån med den organiserade verksamheten.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om möjligheten att bevilja asylsökande undantag från
kravet på arbetstillstånd.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att regeringen bör utreda frågan om extern tillsyn av
Migrationsverkets mottagningsverksamhet.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att regeringen bör lägga fram förslag som tydliggör
kommunernas skyldigheter i flyktmottagningen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om åtgärder för att komma till rätta med trångboddhet.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att utreda frågan om värdesäkring av dagarsätt-
ningen till asylsökande.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att tydliggöra kommunernas ansvar för att skapa
fritidsverksamhet för asylsökande som lever på förläggningar och i
eget boende.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om skolans ansvar för barn till asylsökande och om
möjligheten att införa skolplikt även vad gäller asylsökande barn.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att reger-
ingen i samarbete med Socialstyrelsen bör utforma riktlinjer angå-
ende möjligheter för asylsökande att erhålla hälso- och sjukvård
inom ramen för befintligt hälso- och sjukvårdssystem och att dessa
riktlinjer skall tydliggöras så att behandling av kris- och traumaska-
dor räknas som akut sjukvård.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om asylsökandes tillgång till sjukvård.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att utvidga rätten till sjukvård för vuxna asylsö-
kande att gälla även icke akuta sjukdomstillstånd.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att samman-
ställa nödvändig kunskap om sekretesslagens innehåll i fråga om
gömda personer som söker sjukvård, och sprida denna kunskap i
form av särskild utbildningsinsats för sjukvårdspersonal.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att se över landstingens rutiner vad gäller sjukvårds-
kostnader för gömda asylsökande.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om ansvar och finansiering vad gäller rehabiliteringen
av tortyr- och traumaskadade flyktingar.

21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör uppdra åt Socialstyrelsen att sprida den kunskap som finns i fråga om tortyr- och traumaskador till primärvård, socialtjänst, barnavård och psykiatri.

2005/06:Sf329 av Per Bill och Henrik von Sydow (båda m):

1. Riksdagen beslutar att gömda flyktingbarn skall få rätt till skolgång samt hälso- och sjukvård i enlighet med vad som anförs i motionen.

2005/06:Sf331 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att migrationspolitikens ledstjärna måste vara öppenhet för dem som genom arbete eller på grund av förföljelse vill bygga en framtid i Sverige, i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen beslutar att den som har fått avslag på sin asylansökan skall kunna ansöka om tillfälligt uppehållstillstånd för arbete utan att behöva åka tillbaka till hemlandet och göra ansökan, i enlighet med vad som anförs i motionen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen bör ta initiativ till att arbetstagarbegreppet inom EU stramas upp, i enlighet med vad som anförs i motionen.
4. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till möjlighet för medborgare från länder utanför EU/EES att vistas i Sverige under kortare tid för att söka arbete, i enlighet med vad som anförs i motionen.

2005/06:Sf333 av Birgitta Carlsson m.fl. (c):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att asylsökande som skall avvisas skall ha rätt att arbeta och studera fram till avvisningsdatum.

2005/06:Sf334 av Birgitta Carlsson m.fl. (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en öppen, human och generös flyktingpolitik samt ökade möjligheter för människor att komma till Sverige och arbeta och starta företag.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige skall vara pådrivande för att ett generöst och humant synsätt införlivas i den europeiska flyktingpolitiken med fokus på att bevara varje individs rätt att söka asyl.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att låta frivilligorganisationerna ta ett större ansvar för flyktingmottagandet.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anføres om att låta värdfamiljer och värdpersoner välkomna och
lotsa in asylsökande i samhället.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anføres om att införa möjligheten för s.k. medborgarvittnen att
närvara under asylprocessen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anføres om att decentralisera flyktingmottagandet över hela
landet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anføres om att satsa på breda informationsinsatser till asylsö-
kande om var i Sverige möjligheterna till bostad och arbete är goda.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anføres om att kommuner, företag och organisationer skall
tillåtas ta ansvar för att få fram arbete och praktikplatser åt asylsö-
kande under tiden de väntar på besked om uppehållstillstånd.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anføres om att barn inte skall kunna tas i förvar.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anføres om att begränsa förvarstagande och i stället prioritera
anmälningsplikt.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anføres om behovet av riktade utbildningsinsatser för dem som
kommer att arbeta i den nya asylprocessen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anføres om att rätten till muntlig förhandling även skall omfatta
barn i asylprocessen.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anføres om att länsrätten skall utse offentligt biträde i den nya
instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskaps-
ärenden.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anføres om att låta människor söka asyl på svenska ambassader
i andra länder.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anføres om att viseringskraven bör ses över.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anføres om att hänsyn till barnets bästa skall väga tyngre än
samhällets intresse av att reglera invandringen.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anføres om att barn alltid skall ha rätt att höras om sina egna
asylskäl.
22. Riksdagen beslutar om ändring av den föreslagna lydelsen i 5 kap.
6 § enligt följande: "Om uppehållstillstånd inte kan ges på annan
grund, får tillstånd beviljas en utlännings över 18 år om det vid en

samlad bedömning av utlänningens situation föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen skall särskilt beaktas utlänningens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet. Barn får beviljas uppehållstillstånd enligt denna paragraf om det föreligger särskilt ömmande omständigheter.”

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att barn utan uppehållstillstånd skall ha rätt till hälso- och sjukvård samt skolgång och att sjukhus och skolor därför skall förklaras som frizoner där polishämtning av gömda barn inte får ske.
26. Riksdagen beslutar om att utse en fast riksdagskommitté som får kontinuerlig information om aktuella säkerhetsärenden.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öppna Sverige för arbetskraftsinvandring.

2005/06:Sf336 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att svenskundervisningen skall starta omedelbart och att den inte avbryts förrän ärendet är prövat i samtliga instanser.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kommunernas ansvar för att skapa meningsfull verksamhet med kulturell eller hälsofrämjande inriktning både för de barn, unga och vuxna asylsökande som lever på förläggningar och för dem som har eget boende.

2005/06:Sf337 av Annelie Enochson (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vid inga andra lösningar verka för att de i Guantánamo oskyldigt fängslade uigurerna får temporärt uppehållstillstånd i Sverige.

2005/06:Sf343 av Åsa Lindestam och Sinikka Bohlin (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en översyn i syfte att stärka flyktingars sekretesskydd inom hälso- och sjukvården.

2005/06:Sf347 av Luciano Astudillo (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över utlänningslagen för att göra det möjligt att utdöma skadestånd från arbetsgivaren som utnyttjar papperslösa.

2005/06:Sf353 av Birgitta Ohlsson (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utländska personer fritt skall få söka arbete i Sverige utan att AMS skall pröva om yrket i fråga är ett bristyrke.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att svensk eller nordisk arbetskraft från andra EU-länder inte skall ha förtur till jobb på den svenska arbetsmarknaden.

2005/06:Sf358 av Louise Malmström och Billy Gustafsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Migrationsverkets fortsatta verksamhet.

2005/06:Sf364 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hänsyn till barnets bästa skall väga tyngre i asylprocessen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att rätten till muntlig förhandling även omfattar barn i asylprocessen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bevilja det barn som befinner sig i ett livshotande tillstånd eller där allvarliga men för barnets fortsatta liv kan befaras, och dess familj, permanent uppehållstillstånd eller medicinsk prövning och bedömning av en oberoende läkarkommission/expertgrupp.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att barnfamiljer som fortfarande vistas i Sverige, oavsett var de befinner sig i asylprocessen när den nya instans- och processordningen träder i kraft, ges rätt till en ny prövning enligt den nya utlänningslagen.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att länsrätten skall utse offentligt biträde i den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av riktade utbildningsinsatser för dem som kommer att arbeta i den nya asylprocessen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en extern översyn och utvärdering av den nya instans- och processordningen.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en ny politik för mottagande av asylsökande och att regeringen snarast skall presentera ett lagförslag om hur mottagandet av asylsökande skall förbättras.

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om vikten av att upprätta en adekvat standard vad gäller
asylprocessen och att EU:s gemensamma minimiregler måste utgå
från en humanitär nivå samt att en enskild medlemsstat alltid skall
ha möjlighet att ha en humanare flyktingpolitik än vad de gemen-
samma reglerna föreskriver.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att direktivet om att bevilja och återkalla flyktingsta-
tus bör genomföras snarast samt att förslaget om säkra ursprungs-
länder/säkra tredjeländer inte är förenligt med asylrätten.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av arbetskraftsinvandring.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om arbetstillstånd för människor som befinner sig i
Sverige.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om rekryteringsinvandring.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om regler och rättigheter för arbetskraftsinvandrare.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att införa s.k. U-tillstånd.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om EU:s framtida behov av arbetskraftsinvandring.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att regeringen snarast efter Kakis slutbetänkande
skall presentera ett lagförslag som möjliggör arbetskraftsinvandring
till Sverige.

2005/06:Sf373 av Sven Brus m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att verka för en mer generös och rättighetsbaserad
europeisk flyktingpolitik med full respekt för internationella åtagan-
den.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att öka inslaget av finansiell solidaritet i EU:s
flyktingpolitik.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att Sverige inom EU bör arbeta för att visumlistan
kortas samt att utreda hur ett system med s.k. nödvisum till asylsök-
ande skulle fungera.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om problemet med Dublinförordningen och principen
om non-refoulement.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om möjlighet att få rättshjälp vid "Dublinärende".

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lista över "säkra länder" ej skall upprättas.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett system med medborgarvittnen vid uppenbart ogrundade ansökningar.
9. Riksdagen begär att regeringen återkommer med en redogörelse över vilka åtgärder som vidtagits för att auktoriserade översättare och tolkar anlitas i asylprocessen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om översyn av språktester samt att de under tiden bör upphöra.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förordnande av offentligt biträde bör överföras till migrationsdomstolarna.
13. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till en faktisk tidsgräns avseende verkställighetshinder för utvisningsbeslut, i enlighet med vad som anförs i motionen.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förvarstagande endast skall ske i undantag, en faktisk tidsgräns skall fastställas och att alternativa former bör utredas och prövas.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öppna för arbetskraftsinvandring.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utvisnings- och avvisningsbeslut som leder till familjesplittring skall inhiberas, såvida synnerliga skäl ej föreligger.
24. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till förändringar av systemet med besöksvisum, i enlighet med vad som anförs i motionen.

2005/06:Sf376 av Tasso Stafilidis (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen som sin mening skall vidta åtgärder som innebär att de måste ta hänsyn till asylsökande HBT-personers integritet och behov av skydd vad gäller boendet eftersom de riskerar att utsättas för hatbrott.

2005/06:Sf383 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skärpta regler för utvisning av utländska medborgare i samband med brott.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om individuell prövning av utvisning i samband med brott.

2005/06:Sf388 av Sven Brus m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hänsyn till barnets bästa skall väga tyngre än samhällets intresse av att reglera invandringen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om asylsökande barns rätt att höras.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att rätten till muntlig förhandling även omfattar barn i asylprocessen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om särskilt utbildade barntolkar.
5. Riksdagen beslutar om ändring av lydelsen i den nyligen föreslagna ändringen av 5 kap. 6 § utlänningslagens enligt följande: Om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, får tillstånd beviljas en utlännings över 18 år om det vid en samlad bedömning av utlänningsens situation föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen skall särskilt beaktas utlänningsens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet. Barn får beviljas uppehållstillstånd enligt denna paragraf om det föreligger särskilt ömmande omständigheter.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om asylsökande barns rätt till vård och skolgång.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att apatiska flyktingbarn skall få stanna.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen vad i motionen anförs om att tillsätta en flyktingbarnskommission.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda frågan om ansvaret för asylsökande barn som av något skäl omhändertagits av myndigheterna men som vid utvisning återförs till sina föräldrar.

2005/06:Sf389 av Sven Brus m.fl. (kd):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om betydelsen av snabb tillgång till arbetsmarknaden samt att undanröja hinder för asylsökande att arbeta.

2005/06:Sf392 av Claes-Göran Brandin och Hans Hoff (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa övergångsregler för arbetskraftens rörlighet.

2005/06:Sf396 av Cinnika Beiming och Mikael Damberg (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fördelning av ersättningen till kommunerna för gömda barns skolgång.

2005/06:Sf406 av Tasso Stafilidis (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att asylsökande familjer inte skall splittras.

2005/06:Sf412 av Jan Emanuel Johansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om dokumentlöshet och förfalskade identifikationshandlingar hos asylsökande.

2005/06:Sf413 av Jan Emanuel Johansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förbättra hälsokontrollsförfarandet vad gäller asylsökanden.

2005/06:Sf419 av Gustav Fridolin m.fl. (mp, kd, v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att gömda flyktingar och asylsökande skall få tillgång till vård och mediciner på samma villkor som för svenska medborgare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att administrativa hinder för gömda flyktingar att få vård undanröjs.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att andra exkluderade samhällsgrupper som ej ingår i gruppen gömda flyktingar ges tillgång till subventionerad vård och mediciner.

2005/06:Sf421 av Tasso Stafilidis (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att förenkla för dem som vill invandra till Sverige.

2005/06:So429 av Hillevi Engström (m):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att nyanlända asylsökande tydligt bör informeras om gällande rätt i Sverige, särskilt vad avser barns mänskliga rättigheter.

2005/06:So468 av Martin Andreasson och Birgitta Ohlsson (båda fp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att asylsökande inte skall tvångstestas för hiv.

2005/06:So553 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att asylsökandes hälso- och sjukvård skall organiseras enligt hälso- och sjukvårdslagen.

2005/06:So556 av Marita Aronson m.fl. (fp):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att barnkonventionen inte skall kunna åsidosättas för att tillgodose en reglerad invandring.

2005/06:So699 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp, -):

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att asylsökande barns rätt till snabb terapeutisk vård säkerställs även för de gömda barnen.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om irreguljära invandrade barns rätt till sjuk- och hälsovård.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att barns bästa skall väga tyngre än samhällets intresse av reglerad invandring.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att det tydligare skall framgå i beslutsunderlagen hur barnets bästa beaktats i asylprocessen.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att barnets egna asylskäl kan tillvaratas på ett bättre sätt.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om svårt sjuka barn och uppehållstillstånd.

2005/06:Kr382 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp, -):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en översyn av nämnda förordningar med ambitionen att underlätta internationellt samarbete på kulturens alla områden görs.

2005/06:MJ519 av Anita Brodén m.fl. (fp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om säsongsarbete samt förenklade regelverk för arbetskraftsinvandring.

2005/06:A247 av Anne-Marie Ekström m.fl. (fp):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utnyttja Migrationsverkets nedläggningshotade anläggningar.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bevilja asylsökande som fått avslag men har arbete uppehållstillstånd.

2005/06:A420 av Stefan Attefall m.fl. (kd):

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om arbetskraftsinvandring.

2005/06:Bo274 av Lars Ohly m.fl. (v):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motio-
nen anförs om en översyn av Migrationsverkets minimigränser för
standard och utrymme i anläggningsboende.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motio-
nen anförs om att bostadsbidraget till de asylsökande som väljer
eget boende återinförs.

2005/06:Bo298 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motio-
nen anförs om att förebygga brist på byggarbetskraft.